

Mi'râc ve Berâet Gecelerinizi Tebrîk Eder, Bu Mübarek Gecelerde Tüm Okurlarımızın ve Ehl-i Sünnet Camiamızın Makbul Dualara Muvaffakiyetini Rabbimizden Niyâz Ederiz!

Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 4 Sayı:39 - MAYIS 2016 Fiyatı:10TL

Allâh-u Te'âlâ'ya Esmâ-i Hüsnâ ile
Dua Etmek

Ahmet Mahmut ÜNLÜ sh: 04

İstanbul'da İlk Nakşibendî Tekkesini
Kuran Mutasavvıf; Emîr Buhârî
Hazretleri (ö. 922/1516)

Hasan KUDUOĞLU sh: 20

Tarihin Kavşağında
Nuseyriler Yol Çatında

Mustafa ÖZCAN sh: 44

Bir Devrin Adamı:
Sokullu Mehmed Paşa

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL sh: 59

Ne Türk İslam, Ne Kürt-İslam
Sentezi SADECE İSLAM

İhsan ŞENOCAK sh: 64

M.İslamoğlu ve M.Okuyan'a Mektup

Hüseyin Avni Hocaefendi sh: 68

Mi'râc Gecesinin ve Gününün
Fazîletli Amelleri sh: 82-83

Bir Sene Boyunca Hayırlı Kaderler
Ömre ve Rızka Bereket İçin Beraat
Gecesi Yapılacaklar sh: 84-86

Fazîletli Bir Salevât-ı Şerîfe sh: 86-87

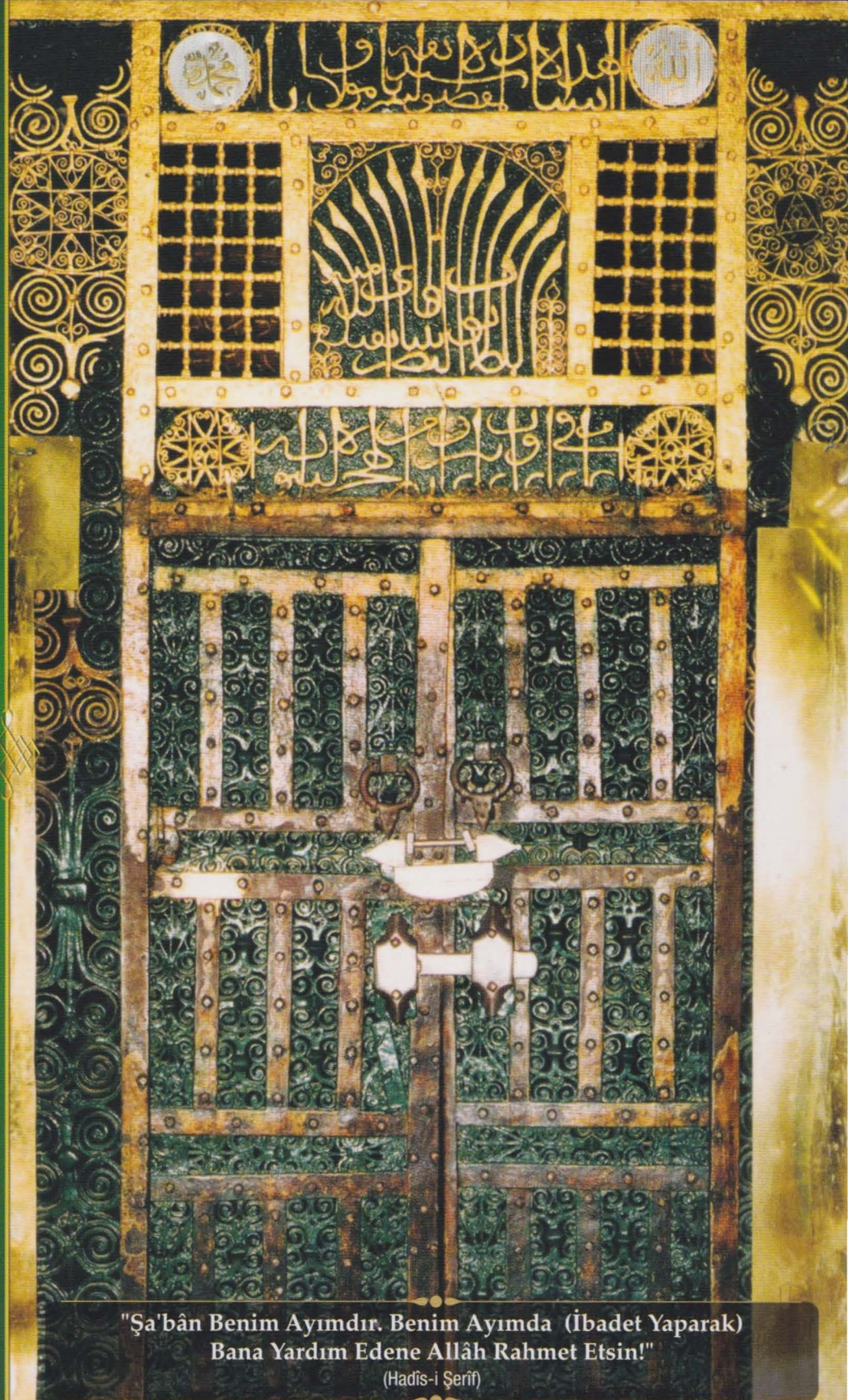
İlk Yazılan Abdest Duaları sh: 88

Cuma Günü Yapıldığında Mutlaka
Kabul Olunacak Bir Dua sh: 89

Doksan Dokuz Esmâ-i Hüsnânın
Tamamının Mânâlarıyla Münâsîp
Duaları sh: 89-96

"Şa'bân Benim Ayımdır. Benim Ayımda (İbadet Yaparak)
Bana Yardım Edene Allâh Rahmet Etsin!"

(Hadîs-i Şerîf)

EDİTÖRDEN

Üç Ayların manevi atmosferinde yolumuza devam ederken, inşaAllah bu ay iki tane kandil gecesi idrak edeceğiz.

Bunlardan bir tanesi Receb-i Şerif Ayı'nın yirmi yedinci gecesine tevafuk eden, 3 Mayıs Salı Günün'nü, 4 Mayıs Çarşamba Gününe bağlayan **Mîrac Gecesi'dir.**

Hiç kimseye nasip olmamış bu özel randevu da, Mevla Tela Habibini; Mescid-i Haram'dan alıp evvela Mescidi Aksa'ya götürdü. Oradan da göklere yükseltip yarattığı mükevvenâtı, melekût âlemini, esrar ve ceberrût âlemini ve bütün semâvâtı gezdirdi. Cenneti ve Cehennemi gösterip Arş'ı, Kürsü'yü ve daha nice âyetlerini temâşâ ettirdikten sonra bilinmeyen makamlara çıkardı. Şekilden ve şemâlden münezzeh, keyfiyetten ve mekândan ârî olarak o yüce makamda Habîbi ile görüştü.

Bu öyle bir makam ki; oraya hiçbir kimse, hatta hiçbir peygamber dahi çıkmamış ve hiçbir melek orada ne olduğunu bilmiyor. Cebrail (Aleyhisselam) bile Sidre'den öteye geçememişken bu yüce devlet, bu büyük bahtiyarlık ancak Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e nasip oldu.

Muhammed'den başka yok dahil olmuş Kabe kavseyn'e,

Kirâm-ı Enbiya'dan girmedi bir ferd o Mâbeyne,

**Haremgâh-ı visâle Ahmedi تنها olup Mevla,
O Halvet oldu mahsus Hazreti Sultanı Kevneyne...**

Kıymetli Lalegül Dergisi Okurları!

İdrak edeceğimiz diğer Kandil Gecesi ise; 21 Mayıs Cumartesi Günü'nü 22 Mayıs Pazar Günü'ne bağlayan gecedir ki, o da; **Berat Gecesi-dir...**

Ramazan Ayı'nın müjdecisi ve Kadir Gecesi'nden sonraki en kıymetli gecedir. O gece Allah-u Teala kullarını af ve mağfiret buyurur, dualarını kabul eder.

Duaların mutlaka kabul edildiği gecelerden biridir Berat Gecesi. Nitekim Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Şüphesiz Allah-u Tebâreke ve Teala o gün, güneşin batmasıyla dünya semasına (inmekten, çıkmaktan, hareket ve intikalden münezzeh olarak, Zatına yakışan bir inişle, rahmetiyle) iner de, fecir vaktine kadar:

‘Bana istiğfar eden yok mu, onu mağfiret edeyim! Benden rızık isteyen yok mu, onu rızıklandırayım! Belaya maruz kalan yok mu, ona afiyet vereyim! Şöyle olan yok mu, böyle olan yok mu?’ diye nida eder.

Artık kim ne isterse, mutlaka ona muradı verilir.”

Berat Gecesi'nde olan önemli olaylardan bir tanesi de; önümüzdeki sene içerisinde ne olup bitecekse bunların hepsi takdir ve tespit edilir. Mahlûkâtın bir sene içerisindeki rızıkları, zengin veya fakir, aziz veya zelil olacakları; önümüzdeki sene içinde kimler ölecek, kimler doğacak, hangi bölgelerde yel, sel, deprem veya yer çökmeleri gibi doğal afetler meydana gelecek ve nerelerde savaşlar zuhûr edecekse bunların hepsi, hatta yeryüzüne kaç adet yağmur damlası düşecekse o dahi Berat Gecesi'nde yazılıp takdir ve tespit edilir.

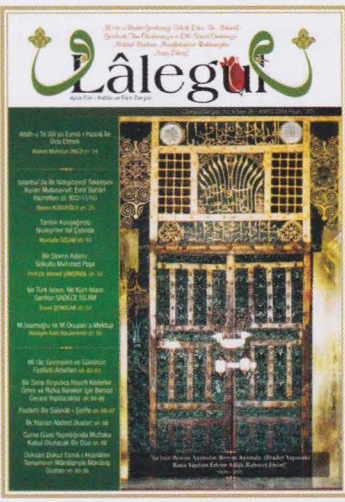
İşte böyle bir gece... Bizler için bir dönüm noktası olabilir. Yani maddi ve manevi her şey, o mübarek gecede lehimize değişebilir. Onun için o gece gafletten uzak, şuurlu ve bilinçli bir şekilde dua ederek sevgili Allah'ımızdan isteyelim.

Ayrıca, duaların kabul olduğu böyle bir gecede, dua yelpazesini geniş tutarak tüm müslüman kardeşlerimiz için cân-ı gönülden niyaz edelim.

Mîrac Geceniz ve Ramazan Ayı'nın müjdecisi olan Berat Geceniz şimdiden mübarek olsun. Rabbim cümlemize rûhânî miraçlar lûtfeyleyip, Cehennemden Beratını alanlardan eylesin.

Fi Emanillah!

Mustafa Özşimşekler

ADRES

Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 435 10 58

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM MÜDÜRÜ
Suat YILDIZ
0212 435 50 50

YAYIN TÜRÜ
Yerel, Sürekli, Aylık

BASIM YERİ
Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

YURTIÇİ ABONELİK BEDELİ (YILLIK)
120 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (YILLIK)
100 Euro

ABONELİK İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ
Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
Gürsel YILDIZ
105 907 20

TEMSİLCİ İRTİBAT
0212 435 10 58

ABONE DAĞITIM
Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ
0212 912 10 06

ALLÂH-U TE'ÂLÂ'YA ESMÂ-İ HÜSNÂ İLE DUA ETMEK

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

30

SÜNNET
HADÎS-İ ŞERİFLER

32

BİR SAHÂBİYİ TANIYALIM
ZÜBEYR BİN AVVÂM (Radiyallâhu Anh)

40

HİKEMİYYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

42

EDEBİYYÂT
KURTULUŞ ZORDUR / İMANIN TORUNU

52

KISSADAN HİSSELER
SON ANDA TÖVBE ETMEK KOLAY MI?

54

TİBB-İ NEBEVÎ
ŞİFANIZI ARAYIN, TEDAVİ OLUN

• DUALAR ve ZİKİRLER •

82

DUALAR ve ZİKİRLER

83

Mi'râc Gecesinin ve Gününün Fazîletli Amelleri

84

DUALAR ve ZİKİRLER

86

Bir Sene Boyunca Hayırlı Kaderler Ömre ve Rızka Bereket İçin Beraat Gecesi Yapılacaklar

86

DUALAR ve ZİKİRLER

87

Fazîletli Bir Salevât-ı Şerîfe

88

DUALAR ve ZİKİRLER

İlk Yazılan Abdest Duaları

89

DUALAR ve ZİKİRLER

Cuma Günü Yapıldığında Mutlaka Kabul Olunacak Bir Dua

89

DUALAR ve ZİKİRLER

96

Doksan Dokuz Esmâ-i Hüsnânın Tamamının Mânâlarıyla Münâsip Duaları

İSLAM'DA VE MÜSLÜMANLAR ARASINDA OLMASI GEREKEN KARDEŞLİĞİ AYET-İ CELİLELER VE HADİS-İ ŞERİFLER IŞIĞINDA YORUMLAYARAK KARDEŞLİĞİN HAKİKATİNİ ORTAYA KOYMAK MAKSADIYLA BU YAZIYI KALEME ALMAYI ELZEM GÖRDÜM - (2. BÖLÜM)

■ RESUL BÖLÜKBAŞ

►12

EMİR BUHÂRÎ
HAZRETLERİ

■ HASAN KUDUOĞLU

►20

NAMAZ KILMAYANLARIN
KÖTÜ ÂKİBETİ

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►34

TARİHİN KAVŞAĞINDA
NUSEYRİLER YOL ÇATINDA

■ MUSTAFA ÖZCAN

►44

BİR DEVRİN ADAMI:
SOKOLLU MEHMED PAŞA

■ Prof.Dr. AHMET ŞİMŞİRGİL

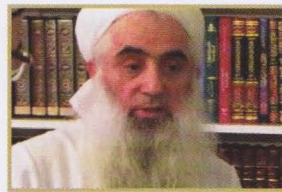
►56

NE TÜRK İSLAM, NE KÜRT -
İSLAM SENTEZİ
SADECE İSLAM

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK

►64

M.İSLAMOĞLU ve M.OKUYAN'A
MEKTUP

■ HÜSAMETTİN AVNİ HOCA

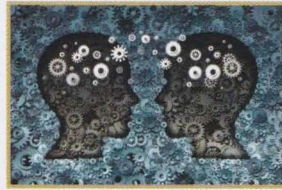
►68

HAYVANLAR ALEMİNDE
ORUÇ

■ Prof.Dr.VOLKAN TUZCU

►78

HAYATI KOLAYLAŞTIRMANIN
YOLU

■ Mehtap KAYAOĞLU
(Psikolojik Danışman &Psikoterapist)

►80

Lalegül Dergisi Yıllık Abonelik

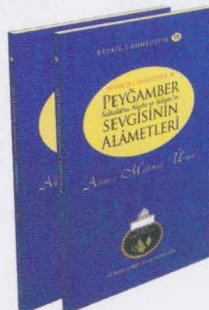
Yurtdışı Abonelik ₺120

Yurtdışı Abonelik €100

ABONE HEDİYELERİ

2 Adet Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Sevgisinin Alamaetleri

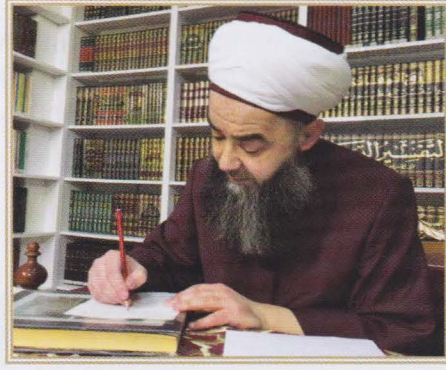
2 Adet Osmanlı Padıŝahlarının Yapbozu

Lalegül

0212 912 10 06

www.lalegulnesriyat.com

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ALLÂH-U TE'ÂLÂ'YA ESMÂ-İ HÜSNÂ İLE DUA ETMEK

Bizi Şa'bân-ı Şerîf ayına kavuşturan **Allâh-u Te'âlâ'**ya hamd-ü senâdan, bu ayın sahibi **Muhammed Mustafâ'**ya, Ehl-i Beytine ve sahâbesine sınırsız salât-ü selâmdan sonra!

Mâlumunuz vechile; 2010 yılının Ocak ayında başlamış olduğumuz doksan dokuz esmâ-i hüsnâ derslerimiz **Allâh-u Te'âlâ'**nın keremiyile 2016 Nisan ayında nihayet bulmuştur. Rabbimize esmâ-i hüsnâsı ile dua etmek bizim kendiliğimizden düşündüğümüz bir fikir değildir. Bilakis bu yolu izlemek bize Kur'ân-ı Kerîm vasıtasıyla:

﴿ وَاللّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ بِهَا وَذَرُوْا
الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْ أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴾

“O (en güzel ve en şerefli mânâlara delâlet eden) **en güzel isimler yalnızca Allâh'a âittir. Öyleyse Ona onlarla yalvarın.** (Bu isimleri bırakıp, şerîatta belirtilmemiş birtakım adlar uydurarak) **Onun isimleri husûsunda doğrudan sapmakta olan kimseleri(n yaptığı yanlışı) ise bırakın. Muhakkak ki onlar yapmakta bulunmuş oldukları** (ilhâd ve zındıklık gibi kötü) şeyler (nedeniy)le **cezâlandırılacaklardır”** (A'râf Sûresi:180) âyet-i kerîmesinde emredilmiştir.

Bununla da yetinilmemiş, **Allâh-u Te'âlâ'**ya kendi görüşümüze göre isim takamayacağımız bildirilerek aksine hareket edenlerin cezalandırılacağı açıklanmıştır. Hal böyle olunca bizler

Rabbimize kendileriyle yalvaracağımız isimleri mutlaka ya Kur'ân-ı Kerîm'den veya hadîs-i şerîflerden öğrenmek mecburiyetinde kalmışızdır.

“*İbni Kesîr, Dürü'l-mensûr ve Mazharî tefsirleri*”nde zikredildiğine göre; “Esmâ-i Hüsnâ (en güzel isimler)” tâbiri, mânâların en güzellerine delâlet eden isimlerdir ki bunlardan maksat, sadece sıfatlara değil de sıfatlarla muttasıf olan Zât'a delâlet eden birtakım lafızlardır.

Allâh-u Te'âlâ hakkında kullanılan güzellik tâbirinin, **Allâh-u Te'âlâ**'nın kemâl sıfatlarıyla ve celâl vasıflarıyla anılmasından başka bir mânâsı yoktur. Bu da iki hususta düşünülür, birincisi; **Allâh-u Te'âlâ**'nın Kendisinden başka hiçbir şeye muhtaç olmamasıdır, ikincisi; **Allâh-u Te'âlâ**'dan gayri her şeyin Ona muhtaç olmasıdır.

Bâzı hadîs-i şerîflerde bu isimlerin doksan dokuz olduğu belirtilmiştir. “*Buhârî ve Müslim*”in şartlarına göre bu doksan dokuz ismin tâyini sâbit olmadığından onlar bunu nakletmemişlerdir. Onlarda ancak doksan dokuz olduğu belirtilmiştir.

Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Salâllâhu Aleyhi ve Sellem) öyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لِلَّهِ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ اسْمًا مَنْ حَفِظَهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَإِنَّ اللَّهَ وَتُرُّ يُحِبُّ الْوَتْرَ.»

“Allâh’ın doksan dokuz ismi vardır ki, onları ezberleyen cennete girer, şüphesiz ki Allâh tektir, teki sever.” (Müslim, Zikr:2, no:2677, 4/2062; Buhârî, Şurû:17, no:2585, 2/981-982)

Hâzin (Rahimehullâh)ın beyân-ı vechile; **Allâh-u Te’âlâ**’nın tek olması, Onun şerîkinin ve nazîrinin (ortağının ve benzerinin) bulunmaması demektir. Bu hadîs-i şerîf, amellerde de tek sayıya riâyetin üstün olduğuna işâret etmektedir, zaten ibâdetlerin ekserîsi tek sayı üzeredir.

Yine bu hadîs-i şerîf, **Allâh-u Te’âlâ**’nın isimlerinin en meşhur olanının “**Allâh**” ismi-i şerîfi olduğuna delildir. Çünkü diğer esmâ, bu ism-i şerîfe izâfe edilerek: “er-Raûf, el-Kerîm, el-Latîf ism-i şerifleri **Allâh**’ın isimlerindedir” denilmektedir ama “er-Raûf’un, el-Kerîm’in ve el-Latîf’in isimlerinden biri de ‘**Allâh**’ ismi-i şerîfidir” denilmemektedir. Zâten “İsm-i A’zam ‘**Allâh**’ lafzıdır” diyenler de olmuştur.

Diğer bazı Sünen ashâbı (hadîs-i şerîf kitaplarının müellifleri) bunların tâyinini (doksan dokuz ismin hangileri olduğunu) zikretmişlerdir. Nitekim **Ebû Hureyre** (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِائَةً غَيْرَ وَاحِدٍ مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ الْعَفَّارُ الْقَهَّارُ الْوَهَّابُ الرَّزَّاقُ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ الْخَافِضُ الرَّافِعُ الْمُعِزُّ الْمُذِلُّ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ الْحَكِيمُ الْعَدْلُ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ الْحَلِيمُ الْعَظِيمُ الْغَفُورُ الشَّكُورُ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ الْحَفِيفُ الْمُقِيتُ الْحَسِيبُ الْجَلِيلُ الْكَرِيمُ الرَّقِيبُ الْمُجِيبُ الْوَاسِعُ الْحَكِيمُ الْوَدُودُ الْمَجِيدُ الْبَاعِثُ الشَّهِيدُ الْحَقُّ الْوَكِيلُ الْقَوِيُّ الْقَوِيُّ الْمَتِينُ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ الْمُحْصِي الْمُبْدِئُ الْمُعِيدُ الْمُحْيِي الْمُمِيتُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الْوَاحِدُ الْمَاجِدُ الْوَاحِدُ الصَّمَدُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ الْمُقَدِّمُ الْمُؤَخَّرُ الْأَوَّلُ الْآخِرُ الظَّاهِرُ الْبَاطِنُ الْوَالِي الْمُتَعَالِي الْبَرُّ التَّوَّابُ الْمُتَّقِمُ الْعَفْوُ الرَّءُوفُ مَالِكُ الْمُلْكِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ الْمُقْسِطُ الْجَامِعُ الْعَنِّي الْمَغْنِي الْمَانِعُ الضَّارُّ النَّافِعُ الثَّوْرُ الْهَادِي الْبَدِيعُ الْبَاقِي الْوَارِثُ الرَّشِيدُ الصَّبُورُ.»

“Şüphesiz Allâh-u Te’âlâ’nın doksan dokuz; yüzen bir eksik ismi vardır, onları ihsâ eden cennete girer. (Onlar da;) Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan (Zât’a delâlet eden) Allâh, er-Rahmân, er-Rahîm, el-Melik, el-Kuddûs, es-Selâm, el-Mü’min, el-Müheymin, el-Azîz, el-Cebbâr, el-Mütekebbir, el-Hâlik, el-Bâriü, el-Musavviru, el-Ğaffâr, el-Kahhâr, el-Vehhâb, er-Razzâk, el-Fettâh, el-Alîm, el-Kâbid, el-Bâsit, el-Hâfid, er-Râfi’, el-Mu’izz, el-Müzill, es-Semî’, el-Basîr, el-Hakem, el-Adl, el-Latîf, el-Habîr, el-Halîm, el-Azîm, el-Ğafûr, eş-Şekûr, el-Aliyy, el-Kebîr, el-Hafîz, el-Mukîr, el-Hasîb, el-Celîl, el-Kerîm, er-Rakîb, el-Mücîb, el-Vâsi’, el-Hakîm, el-Vedûd, el-Mecîd, el-Bâ’is, eş-Şehîd, el-Hakk, el-Vekîl, el-Kaviyy, el-Metîn, el-Veliyy, el-Hamîd, el-Muhsî, el-Mübdi’, el-Mu’îd, el-Muhyî, el-Mümîr, el-Hayy, el-Kayyûm, el-Vâcid, el-Mâcid, el-Vâhid, es-Samed, el-Kâdir, el-Müktedir, el-Mukaddim, el-Muahhir, el-Evvel, el-Âhir, ez-Zâhir, el-Bâtın, el-Vâlî, el-Müte’âlî, el-Berr, et-Tevvâb, el-Müntakım, el-Afüvv, er-Raûf, Mâlikü’l-mülk, Zü’l-Celâl-i ve’l-ikrâm, el-Muk-sit, el-Câmi’, el-Ğaniyy, el-Muğnî, el-Mâni’, ed-Dârr, en-Nâfi’, en-Nûr, el-Hâdî, el-Bedî’, el-Bâkî, el-Vâris, er-Raşîd, es-Sabûr! (ism-i şerîfleridir.)” (Tirmizî, De’avât:83, no:3507, 5/530-531; İbnü Hibbân, es-Sahîh, no:808; Taberânî, ed-Du’â, no:111, Hâkim, el-Müstedrek, 1/16; Beyhakî, es-Sünenü’l-kübrâ, no:19817, 10/48-49)

ESMÂ-İ HÜSNÂNIN MÂNÂLARI

1- **Allâh** - **Allâh**: “İlahlık sıfatlarının tamamını hak eden ve Rablik vasıflarıyla nitelenen yegâne varlık.”

2- **er-Rahmân** - **er-Rahmân**: Dünyâda mümin-kâfir ayırmaksızın her bir kuluna son derece acıyan.

3- **er-Rahîm** - **er-Rahîm**: Âhirette yalnız îmân edenleri son derecede esirgeyecek olan.

4- **el-Melik** - **el-Melik**: Her şeyin yönetimi Kendisine ait olan ve tüm varlıkların yegâne mâlik ve sahibi bulunan.

5- **el-Kuddûs** - **el-Kuddûs**: Noksanlık gerektiren her şeyden ve yaratıklar hakkında düşünülebi- len her sıfattan son derece arınmış olup bütün kâmil sıfatlar Kendisine ait olan.

6- اَلْسَّلَامُ - es-Selâm: Yaratıklarına belalardan selâmet veren / Dostlarına sürekli selam veren.

7- اَلْمُؤْمِنُ - el-Mü'min: Kendi Zât'ına ve peygamberlerine evvela Kendisi inanan / Yaratıkları zulümden, inananları da azaptan emin kılan.

8- اَلْمُهَيِّمُنُ - el-Müheymin: Her şeyi hakkıyla koruyup gözetin.

9- اَلْعَزِيزُ - el-Azîz: Zet sahibi yani eşi-benzeri bulunmayan bir gâlibiyete sahip olan ve mertebesi asla düşürülemeyen.

10- اَلْجَبَّارُ - el-Cebbâr: Zorla da olsa dilediği yaratığını irâdesi yönünde mecbur bırakabilen / Yaratıklarının tüm işlerini tam manasıyla yoluna koyan.

11- اَلْمُنْتَكِبِرُ - el-Mütekebbir: Zât'ına nisbetle herşeyi hakir görecekt derecede ululuk ve büyüklük sahibi olan.

12- اَلْحَالِيقُ - el-Hâlık: Var etmek istediklerini bir kader, takdir (ölçü-sınır) ve hikmet üzere yaratan.

13- اَلْبَارِئُ - el-Bârî: Varlıkları kusursuz bir şekilde yaratan ve kimini kiminden muhtelif vasıflarla ayıran.

14- اَلْمُصَوِّرُ - el-Musavvir: Dilediği surette her yaratığa örneksiz bir ekil veren.

15- اَلْغَفَّارُ - el-Ğaffâr: Kullarının günahlarını çok kere örtüp baskılayan.

16- اَلْقَهَّارُ - el-Kahhâr: Her şeye galip gelen ve bütün düşmanlarını her hususta kahreden / Zorla da olsa her şeyi irâdesine boyun eğdiren.

17- اَلْوَهَّابُ - el-Vehhâb: Yakında veya gelecekte herhangi bir karşılık beklemeksizin, muhtaç olan her varlığa bolca veren.

18- اَلرَّزَّاقُ - er-Razzâk: Maddî ya da mânevî rızıklara muhtaç olan her canlıyı, münasib rızıklarla bolca rızıklandırın.

19- اَلْفَتَّاحُ - el-Fettâh: Hak ile hükmeden ve en zor konulara varıncaya kadar her hususta açıklayıcı hüküm veren.

20- اَلْعَلِيمُ - el-Alîm: Gizli-âşikâr, küçük-büyük her şeyin görünen ve görünmeyen tüm yönlerini hakkıyla bilen.

21- اَلْقَابِضُ - el-Kâbız: Dilediğine, dilediği zaman, dilediği şekilde, dilediği kadar ve dilediği hususta darlık veren.

22- اَلْبَاسِطُ - el-Bâsıt: Dilediğine, dilediği zaman, dilediği şekilde, dilediği ölçüde ve dilediği hususta genişlik veren.

23- اَلْحَافِظُ - el-Hâfıd: Dilediğini mertebesinden ayırıp daha aşağı bir dereceye düşürerek alçaltın.

24- اَلرَّافِعُ - er-Râfi': Dilediğini mertebesinden ayırıp daha üst bir dereceye çıkararak yükselten.

25- اَلْمُعِزُّ - el-Mu'izz: Dilediğine şeref ve izet veren.

26- اَلْمُذِلُّ - el-Müzill: Dilediğini alçak ve zelim kılan.

27- اَلسَّمِيعُ - es-Semî': Kuvvetli ve zayıf her sesi hakkıyla işiten / Duaları hakkıyla işitip kabul eden.

28- اَلْبَصِيرُ - el-Basîr: Her şeyi gören / Bütün işleri tam manasıyla görüp karşılığını verecek olan.

29- اَلْحَكَمُ - el-Hakem: (İfrat ve tefritten uzak) istikametli bir şekilde hüküm veren ve her hak sahibine hakkını veren.

30- اَلْعَدْلُ - al-Adl: (Kazâ ve kaderinde, sevaplarında ve cezalarında zulümden uzak olup) adâleti tam olan.

31- اَللَّطِيفُ - el-Latîf: En gizli işleri dahi hakkıyla bilip yaratıkların bilemeyeceği şekilde gizli kapalı yollarla onlara iyilikte ve lütufta bulunan.

32- اَلْحَبِيرُ - el-Habîr: Her şeyin görünen ve görünmeyen tüm yönlerinden hakkıyla haberdar olan.

33- اَلْحَلِيمُ - el-Halîm: Kullarını cezalandırmaya son derece muktedir iken gazaba kapılıp günahkârlara ceza vermekte acele etmeyen.

34- اَلْعَظِيمُ - el-Azîm: Zât'ına nisbetle, her şeyin değersiz kalacağı derecede ve akılların tüm sınırlarını aşacak ölçüde büyüklük ve azamet sahibi olan.

35- الْعَفُورُ - el-Ğafûr: Kullarının günahlarını sevaba dönüştürecek ölçüde mükemmel manada mağfiret eden (örtüp bağışlayan).

36- الشَّكُورُ - eş-Şekûr: Salih amellere karşılık çok te ekkür eden, az bir iyiliğe dahi kat kat mükâfat veren.

37- الْعَلِيُّ el-Aliyy: Eş ve benzerden, tüm noksanlık belirtilerinden ve hudûs (sonradan olma) emârelerinden son derece yüce olan.

38- الْكَبِيرُ - el-Kebîr: Yüceliğine nisbetle her şeyin küçük kalacağı nisbette pek büyük olan.

39- الْحَفِيزُ - el-Hafîz: Gökler-yerler dahil yarattığı her şeyi muhafaza eden (yok olmaktan koruyan) / Kullarını tüm hallerinde tehlikelerden muhafaza eden.

40- الْمُقْتَبُ - el-Mukât: Rızıkları yaratan ve her canlıyı münasip olan yiyeceklerle gıdalandıran.

41- الْحَسِيبُ - el-Hasîb: Kullarının fiillerini sayıp kıyamet günü hesaplarını görecektir olan.

42- الْجَلِيلُ - el-Celîl: (Zenginlik, mülk, kutsallık, ilim ve kudret gibi) yücelik ve celâl sıfatlarına sahip olan.

43- الْكَرِيمُ - el-Kerîm: İyilik yapmaya rağbeti ve yaratıklarına ikramı bol olan Kerem sahibi.

44- الرَّقِيبُ - er-Rakîb: Bütün varlıklar üzerinde gözcü olan.

45- الْمُجِيبُ - el-Mücîb: Kullarının dualarına icabet eden.

46- الْوَاسِعُ - el-Vâsi: İlim ve ihsanı, kudret ve iradesi, işitip görmesi her şeyi kaplayacak derecede geniş olan.

47- الْحَكِيمُ - el-Hakîm: Hikmet sahibi yani her işi yerli yerince yapan.

48- الْوَدُودُ - el-Vedûd: İtaatkâr kullarını çok seven.

49- الْمَجِيدُ - el-Mecîd: İzzeti, şerefi ve hâkimiyeti sonsuz olan şeref sahibi.

50- الْبَاعِثُ - el-Bâ'is: Peygamberler gönderen / Ölüleri diriltir.

51- الشَّهِيدُ - eş-Şehîd: Her şeye şâhid olan.

52- الْحَقُّ - el-Hakk: Yokluğu, zevâli ve değişimi kabul etmeyecek şekilde hep var olan.

53- الْوَكِيلُ - el-Vekîl: Vekil olan, yani bütün işler ancak Kendisine ısmarlanan.

54- الْقَوِيُّ - el-Kaviyy: Kendisine bir za'fiyet, acziyet, yorgunluk ve zahmet ulaşamayacak derecede gücü ve kuvveti sonsuz olan.

55- الْمَتِينُ - el-Metîn: Dilediğine istediği etkiyi yaparken Kendisi hiçbir şeyden etkilenmeyecek muhkem kuvvete sahip olan.

56- الْوَلِيُّ - el-Veliyy: Müminlere yardımcı ve dost olan.

57- الْحَمِيدُ - el-Hamîd: Bütün hamdler Kendisine mahsus olan.

58- الْمُخْصِي - el-Muhsî: Varlıkların tüm zerrecelerini sayıp bilmiş olan.

59- الْمُبْدِي - el-Mübdî: Mahlûkatı yoktan var eden.

60- الْمُعِيدُ - el-Mu'îd: Canlıları ölümlerinin ardından diriltip iade eden.

61- الْمُخْيِي - el-Muhyî: Diriltir, istediğine hayat veren.

62- الْمُمِيتُ - el-Mümît: Öldüren.

63- الْحَيُّ - el-Hayy: Ölmesi ve yok olması düşünülemezken diri.

64- الْقَيُّومُ - el-Kayyûm: Hiçbir konuda başkasına ihtiyaç duymayıp Zât'ıyla kâim olan.

65- الْوَاحِدُ - el-Vâcid: İsteddiğini bulan / her türlü zenginliğe sahip olan.

66- الْمَاجِدُ - el-Mâcid: Sonsuz şan-şeref ve yücelik sahibi.

67- الْوَاحِدُ - el-Vâhid: Zât'ında, isimlerinde, sıfatlarında ve fiillerinde tek olan, ortağı olmayan.

68- الصَّمَدُ - es-Samed: Hâcet ve dileklerde Zât'ı kastedilen (Kendisine muhtaç olunan ve yönelinilen), fakat Kendisi kimseye muhtaç olmayan.

69- الْقَادِرُ – el-Kâdir: Kudret sahibi olup herşeye gücü yeten.

70- الْمُقْتَدِرُ – el-Muktedir: İktidar sahibi olup dilediği herşeye karşı güç kullanarak üstün gelen.

71- الْمُقَدِّمُ – el-Mükaddim: Öne geçirilmeyi hak eden herhangi bir şeyi dilediği şekilde öne geçiren.

72- الْمُؤَخَّرُ – el-Müahhir: Geri bırakılmayı hak eden herhangi bir şeyi dilediği şekilde geri bırakan.

73- الْأَوَّلُ – el-Evvel: Bütün varlıklar O'nun yaratmasıyla var olmaları hasebiyle her şeyden en önce olan, başlangıcı bulunmayan, yok olduğu bir zaman düşünülemeyen.

74- الْآخِرُ – el-Âhir: Her şeyi yok etmesinin ardından bâkî kalacak olması hasebiyle en son olan.

75- الظَّاهِرُ – ez-Zâhir: Ortaya koyduğu delillerle varlığı âşikâr olan / Herşeye karşı üstün ve galip olan.

76- الْبَاطِنُ – el-Bâtın: Her şeyin iç yüzlerini bilen. / Duyu organlarıyla idrak edilememesi hasebiyle gizli olan.

77- الْوَالِي – el-Vâlî: Mahlûkatın işlerini yönetip takip eden.

78- الْمُتَعَالِي – el-Müte‘âlî: Kâfirlerin, Kendisine nisbet ettiği eşi ve ortağı olmak gibi noksan sıfatlardan ziyadesiyle yüce olan.

79- الْبَرُّ – el-Berr: Yaratıklarına bolca iyilik yapan.

80- التَّوَّابُ – et-Tevvâb: Tevbeleri çokça kabul eden.

81- الْمُنتَقِمُ – el-Müntakim: Suçlulardan intikam alan.

82- الْعَفْوُ – el-Afüvv: Kullarını çokça affeden.

83- الرَّؤُوفُ – er-Raûf: Çok esirgeyen.

84- مَالِكُ الْمُلْكِ – Mâlikü'l-mülk: Mülkün yegâne sahibi olması hasebiyle dilediğine verip, dilediğinden alan.

85- ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ – Zü'l-celâli ve'l-ikrâm: Ululuk ve ikram sahibi, yani yüceltmeyi ve değeri takdir edilmeyi yegâne hak eden / Yücelik ve iyilik sahibi, yani yaratıklarına karşı sayısız ve sınırsız ikramlarda bulunan.

86- الْمُقْسِطُ – el-Muksit: Bütün işleri birbirine denk ve uygun olacak derecede adalet sahibi.

87- الْجَامِعُ – el-Câmi‘: İsteddiğini istediği şekilde dilediği yerde toplayan.

88- الْغَنِيِّ – el-Ğaniyy: Hiçbir şeye muhtaç olmayan gerçek zenginlik sahibi.

89- الْمُغْنِي – el-Muğnî: Mahlûkatının ihtiyacını giderip onları Kendinden gayri herşeyden ihtiyaçsız ve zengin kılan.

90- الْمَانِعُ – el-Mâni‘: İstemediği herhangi bir şeyin meydana gelmesine hikmeti gereği engel olan.

91- الضَّارُّ – ed-Dârr: Kulunun azmaması ve günahlarına keffaret olması gibi bir takım hikmetlere mebnî olarak hastalık gibi elem ve zarar verici şeyleri yaratan.

92- النَّافِعُ – en-Nâfi‘: Sıhhat, zenginlik ve hidâyet gibi fayda verici şeyleri yaratan.

93- النُّورُ – en-Nûr: Sonsuz nur sahibi.

94- الْهَادِي – el-Hâdî: Kullarını, Kendisini bilmeye ve O'na kulluk etmeye muvaffak kılarak onlara hidayet veren.

95- الْبَدِيعُ – el-Bedî‘: Gökleri ve yerleri geçmiş bir örneği yokken eşsiz yaratan.

96- الْبَاقِي – el-Bâkî: Ebedî olan, varlığının sonu olmayan bekâ sahibi.

97- الْوَارِثُ – el-Vâris: Bütün kulların ardından tüm mülklere vâris olan.

98- الرَّشِيدُ – er-Raşîd: Bir danışmana sormaksızın herkesi doğruya irşâd eden.

99- الصَّبُورُ – es-Sabûr: Âsîleri hemen cezalandırmayıp azaplarını tehir hususunda çok sabreden.

İşte buraya kadar mânâları zikredilmiş olan bu doksan dokuz ism-i şerîfi hıfz ve ihâsâ edenler geride zikredilen iki hadîs-i şerîfte cennetle müjdelenmişlerdir.

Hattâbî (*Rahimehullâh*)ın beyân-ı vechile; bu hadîs-i şerifte geçen “İhsâ” tâbiri birkaç türlü tefsir edilmiştir, bir mânâyâ göre: “Bazısıyla yetinmeyip tümüyle **Allâh-u Te‘âlâ**’ya duâ eden ve cümlesiyle **Allâh-u Te‘âlâ**’ya senâda bulunan kişi vaad olunan sevâbı hak eder” demektir.

Diğer bir veche göre ihsâ, itâkat ile tefsir edilmiştir ki buna göre mânâ: “Bu isimlerin hakkını îfâyâ ve muktezâsıyla amele tâkat getiren” demek olur ki bu da insanın, mânâlarına vâkıf olup onların gerektirdiği evsâf ile ittisâfî (*Rahîm* isminden merhametli olmayı, *Sabûr* isminden sabırlı olmayı öğrenip bu sıfatlara sahip olmayı) kendisine gerekli kılması şeklinde anlaşılır.

Üçüncü yön ise, Arapların: “Felanca ihsâ (mârifet) sâhibidir” sözlerinden alınma bir tefsirdir ki buna göre (îman ve ihlâs sahiplerinden) esmâ-i hüsnânın mânâlarını kavrayanın cennete gireceği vaad edilmiştir. (*İbnü Mâce, Du‘â:10, no:3860, 2/1269; Muhammed Fuâd Abdülbâkî tahkikiyle*)

Bir kavle göre ise bu makamda: “Doksan dokuz isimden her bir ismi okurken onun mânâsını kalbinde hâzır eden, medlûlünü düşünen, ibretle tefekkür eden, rağbet, rehbet ve tâzim (ümit, korku ve saygı) ile o ismi zikrederken müsemması olan **Allâh-u Te‘âlâ**’nın Zâtını takdis ve tenzih eden ve her ismin zikri ânında onun delâlet ettiği özel vasfı husûsiyetle aklına getiren cennete girer” mânâsı mülâhaza edilmiştir ki en gerçekçi mânâ bu olsa gerektir.

Altı küsur senelik uzunca bir zaman zarfında tefsir, tahlil, fazîlet ve hususiyetlerini nakille meşgul olduğumuz bu doksandokuz ismi şerîfin tümünün izahını bitirdiğimiz şu noktada sizlere “*el-Hikem*” isimli meşhur eserin şârihi **İbni Abbâd en-Nefzî el-Endelûsî Hazretleri**’nin (H. 792) doksan dokuz ismi şerîfin tümüyle ne şekilde dua edileceğini beyan sadedinde yazmış olduğu: “*Keyfiyyetü’d-dü‘â bi esmâillâhi’l-hüsnâ*” isimli eserini terceme etmeye çalışacağım inşâallah.

Kendisi bu eserine: “Eşi-dengi olmayan **Allâh-u Te‘âlâ**’ya hamd-ü senâdan ve **Âdem** (*Aleyhisselâm*) çamur ile su arasında iken peygamber seçilmiş olan **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) e, Ehl-i Beytine, sahâbesine ve kıyâmet günü-

ne kadar ihsân üzere onlara tâbi olanlara salât-ü selâm ettikten sonra” diye başlamış ve sözlerini şöyle sürdürmüştür:

Şüphesiz dua ibadetin iliğidir, iki cihanda tüm saadetlerin, cennet ve ziyadesinin nihâî noktası ancak dua ile kazanılabilir. Kitap ve Sünnet’te dua hususunda sayısız emir ve teşvik varid olmuştur. Artık bir kul ubûdiyyetinin doğruluğuna delil olacak işler yapmak istiyorsa gece ve gündüz saatlerinde işlediği tüm fiillerinde dua ile meşgul olmalıdır ve bütün vakitlerini onunla kaplamalıdır.

Ulemâmız (*Rahimehümmüllâh*) duanın keyfiyeti hakkında sayısız vecihler zikretmişlerdir ki bunlardan biri de esmâ-i hüsnâ (*Allâh*’ın en güzel isimleri) ile **Allâh-u Te‘âlâ**’ya duada bulunmaktır. Nitekim **Allâh-u Te‘âlâ**:

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

“O (en güzel ve en şerefli mânâlara delâlet eden) **en güzel isimler yalnızca Allâh’a âittir!** Öyleyse O’na onlarla yalvarım. (Bu isimleri bırakıp, şerî’atta belirtilmemiş birtakım adlar uydurarak) O’nun isimleri husûsunda doğrudan saptmakta olan kimseleri(n yaptığı yanlış) ise bırakın! Muhakkak ki onlar yapmakta bulunmuş oldukları (ilhâd ve zındıklık gibi kötü) şeyler (nedeniy)le cezâlandırılacaklardır” (*A‘râf Sûresi:180*) buyurmaktadır.

Şeyh Ebû Tâlib el-Mekkî (*Radıyallâhu Anh*) “*Kütü’l-kulûb*” isimli eserinin evrâd babında bu ismi şerîflerle nasıl dua edileceğini açıklamıştır. Kendisi bu tarikatın imamı olduğundan biz de ona uymayı ve yolunda yürümeyi münasip gördük.

Nitekim kendisi bu hususta şöyle demiştir: “**Allâh-u Azze ve Celle**’ye her gün ve gece en az bir kere doksan dokuz ismi ile dua etmek müstehap görülmüştür. Zira **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

﴿مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ﴾

‘Onları sayan cennete girdi.’ (*Tirmizî, De‘avât:83, no:3507, 5/530-531*)

Bu ism-i şerîfler Kur'ân-ı Kerîm'in tümünde dağınık vaziyette bulunmaktadır ki ihlâs ve îkân vechi üzere (şüphesiz inanarak ve sırf Allâh rızası için) bu isimlerle dua eden kişi Kur'ân-ı Kerîm'i hatmetmiş gibi olur.

Duanın kabûlü için en ümitli vakitler dördtür. Seher vakti, güneş doğarken ve batarken, bir de ezanla kâmet arasındaki vakittir. Gece ve gündüz vakitlerinin en faziletlieleri ise farz namazların vakitleridir.

Bir kul bu ism-i şerîflerle **Allâh-u Te'âlâ'**ya dua ederken (ism-i şerîfi zikrettikten sonra) bu isimlerin mânâlarına göre **Allâh-u Te'âlâ'**dan bir şeyler istesin. Zira bu isimlerin mânâları aynı zamanda **Allâh-u Te'âlâ'**nın sıfatlarıdır ki **Allâh-u Te'âlâ'** bunlarla Kendisine yalvarılmasından hoşnut olur. Zaten kullar bu ism-i şerîfleri öğrensin ve onlarla Kendisine dua etsinler diye bunları onlara açıklamıştır.

Buna göre bir kul dua ederken '**Yâ Cebbâr!**' ismini zikredince kalbindeki noksanlıkların tafisini, '**Yâ Gâffâr!**' derken günahlarının bağışlanmasını, '**Yâ Rahmân!**' derken nefsinin ıslâhını, '**Yâ Rahîm!**' derken rahmete erişmesini, '**Yâ Tevvâb!**' diye zikrederken tevbesinin kabul olunmasını, '**Yâ Selâm!**' derken de selâmete kavuşmasını istemelidir." (*Ebü Tâlib el-Mekkî, Kütü'l-kulûb, 1/133*)

İbni Abbâd (*Rahimehullâh*) bu nakli yaptıktan sonra şöyle demiştir: "Kıymetli yolunda yürüyebilmeyi keremli Mevlâmızdan dilediğimiz imâm-ı fâdıl, âlim-i kâmil olan büyüğümüz ve Rabbimize ulaşmak için vesilemiz olan **Şeyh Ebû Tâlib el-Mekkî** (*Kuddise Sirruhû*) bize bu kapıyı açmasaydı ve perdeyi aralamasaydı ben bu konunun etrafında bile dolaşmaya cesaret edemezdim, bir kelime dahî bu mânâda îrâd edemezdim. Yine de bu hususta bizden sâdır olacak haddi aşmalardan dolayı **Allâh-u Te'âlâ'**nın bizi afv-u mağfiretiyle sahiplenmesini niyaz ederiz.

Geldiğimiz bu noktada şunları belirtmek isteriz; bu esmâ-i şerîfe hususunda sahih hadîs-i şerîfte gelen şekliyle doksan dokuz sayısı ile yetineceğiz ama birçok rivayeti sayıp mukayese etme zahmetini ortadan kaldırmak için bu hususta vârid olan rivayetler içerisinde bu ha-

dîs-i şerîfin bir tarîkinde tayini vâki olan lafzı tercih edeceğiz." (Bu lafzın metni için bakınız. *Tirmizî, De'avât:83, no:3507, 5/530-531; İbnü Hibbân, es-Sahîh, no:808; Taberânî, ed-Du'â, no:111, Hâkim, el-Müstedrek, 1/16; Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, no:19817, 10/48-49*)

Ayrıca her duayı, zikredilen ism-i şerîfin mânâsına bir yönden de olsa muvâfık düşecek şekilde sevkedeceğiz ve bu hususta seçkin ve etkili maksatlara delalet eden veciz ve muhtasar lafızları özenle seçmeye gayret edeceğiz.

Ancak bu esmâ-i kerîme ile dua yapmak isteyenler şu şartlara riayet etmelidirler:

1) Evvelâ Ehl-i Hak mezhebine göre îtikadını tashih etmelidir. (Ehl-i Sünnet âlimlerinin görüşlerine göre inanıp inanmadığını gözden geçirmelidir.)

2) Yaptığı duayı ihlâs ile (sırf Allâh rızası için) yapmalıdır.

3) Sıdk-u sadâkat (dürüstlük ve kabul olunacağına dair şüphesiz bir inanç) zînetini takınmalıdır.

4) Duaların kabul olunması taahhüd edilmiş olan özel zaman dilimlerini kollamalı ve dualarını o vakitlerde yapmalıdır.

5) **Allâh-u Te'âlâ'**ya son derece hamd-ü senâ ve Nebîlerin Efendisi'ne salât-ü selâmı asla ihmal etmemelidir.

6) Her bir ism-i şerîfi nida ve talep harfi ile birlikte huzur üzere okumalıdır.

7) Bir yandan kabul olunacağı ümidi taşıırken bir yandan da reddolunma tehlikesini göz ardı etmeksizin "Korku ile ümit arasında dua yapma" ölçüsünü gözetmelidir. (*İbnü Abbâd en-Nefzî el-Endelüsî, Keyfiyyetü'd-dü'â bi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:141-143, 153-154, -Buğyetü'l-Mürîd'in zeylinde basılan nüsha- / Dâru'l-Feth 2014 Ürdün-Amman*)

İşte bu dergimizin sonunda sizlere İbni Abbâd **Hazretleri'**nin doksan dokuz ism-i şerîfin tümü hakkında mânâlarına münasip görerek zikrettiği duaların metnini ve tercemesini inşâallâh nakledeceğiz. Rabbim cümlemizi okuyup amel etmeye ve kabul saatlerine denk gelmeye muvaffak eylesin. Âmîn!

Resul BÖLÜKBAŞ

İSLAM'DA VE MÜSLÜMANLAR ARASINDA OLMASI GEREKEN KARDEŞLİĞİ AYET-İ CELİLELER VE HADİS-İ ŞERİFLER IŞIĞINDA YORUMLAYARAK KARDEŞLİĞİN HAKİKATİNİ ORTAYA KOYMAK MAKSADIYLA BU YAZIYI KALEME ALMAYI ELZEM GÖRDÜM -(2. BÖLÜM)

Geçen ayki yazımızda kardeşlik hukûkuna riayet için lâzım olan konuları açıklamıştım, yine bu hususta ortaya çıkan engelleri kaldırmak için gerekenleri yazmaya devam edeceğim.

Bu konuda en mühim olan husus; aramıza kin ve husumet koyan hasedin ve kibrin mahsulü olan Sûi Zan vardır ki bunlardan da kurtulmak için âzami gayret göstermemiz lazım. Keza gıybet etmekten, Mü'minlerin aleyhinde konuşup aleyhinde konuştuğumuz kişileri, diğer Mü'minlerin gözünden düşürmeye çalışmak en kötü hasletlerden ve çokça tekrarlanan günahlardandır. Bundan da kaçınmamız lazım. Zira Ayet-i Celilede Yüce Allâh (*Celle Celâlühû*)bizleri Mü'minlere eziyet etmekten onları üzmemen gerekmektedir. Şöyle ki;

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ
مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

Mümin erkekleri ve mümin kadınları işlemedikleri şeyler yüzünden incitenler, bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir.

(Ahzap Sûresi:58)

Bu hususta Yüce Peygamberimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*)'de Mü'minler arasında tesanüt sevgi ve samimiyetin devam etmesi için kaçınmamız gereken kötü hasletleri şöyle saymaktadır;

وعن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : (إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ ، وَلَا تَحَسَّسُوا ، وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا تَنَافَسُوا وَلَا تَحَاسَدُوا ، وَلَا تَبَاغَضُوا ، وَلَا تَدَابَرُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمْ . الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ ، لَا يَظْلِمُهُ ، وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَحْقِرُهُ ، التَّقْوَى هُنَا ، التَّقْوَى هُنَا « وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ » بِحَسَبِ امْرِيءٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ : دَمُهُ ، وَعِزُّهُ ، وَمَالُهُ ، إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَادِكُمْ ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ ، وَأَعْمَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ)

وفي رواية : (لَا تَحَاسَدُوا ، وَلَا تَبَاغَضُوا ، وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا تَحَسَّسُوا وَلَا تَنَاجَشُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا)

وفي رواية : (لَا تَقَاطَعُوا ، وَلَا تَدَابَرُوا ، وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا)

Ebû Hureyre (*Radyallâhu Anh*)’den rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Zandan sakınınız. Çünkü zan (yersiz itham), sözlerin en yalan olanıdır. Başkalarının konuştuklarını dinlemeyin, ayıplarını araştırmayın, birbirinize karşı öğünüp böbürlenmeyin, birbirinizi kıskanmayın, kin tutmayın, yüz çevirmeyin. Ey Allah’ın kulları! Allah’ın size emrettiği gibi kardeş olun.

Müslüman Müslümanın kardeşidir: Ona haksızlık etmez, onu yardımsız bırakmaz, küçük görmez. (Göğsüne işâret ederek) Takvâ buradadır, takvâ buradadır!”

“Kişiye, Müslüman kardeşini hor görmesi kötülük olarak yeter. Müslümanın her şeyi, kanı, namusu ve malı Müslümana haramdır.”

“Şüphesiz ki Allah, sizin bedenlerinize, görünüşünüze ve mallarınıza değil, kalblerinize kıymet verir.”

Bir rivâyette (*Müslim, Birr 30*), şöyle buyrulur: “Birbirinize haset etmeyin, kin tutmayın. Başkalarının ayıplarını araştırmayın, konuştuklarını dinlemeyin, müşteri kızıştırmayın. Ey Allah’ın kulları! Kardeş olun.”

Bir rivâyette (*Müslim, Birr 30’ un ikinci rivayetinde*), şöyle buyrulur:

“Birbirinizle alâkayı kesmeyin! Birbirinize sırt dönmeyin! Birbirinize kin tutmayın! Haset etmeyin. Ey Allah’ın kulları! Kardeş olun!”

Birde Mü’min’in diğer Mü’mini hakir görmesi onu küçümsemesi sende kim oluyorsun ki şeklinde kendini ondan büyük addetmesi ne kadar kötü haslet olduğunu ve bundan kaçınmamız gerektiğini Cenab-ı Hakk (*Celle Celâlühû*) Kur’ân-ı Keriminde bakınız ne buyuruyor;

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ
عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ
نِسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا

أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْإِسْمُ
الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ

“Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğeri ni alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir.” (*Hucurat Sûresi:11*)

Bu manada Yüce Peygamberimiz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmaktadır;

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ (بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ
يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ)

Ebû Hureyre (*Radyallâhu Anh*)’den rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Müslüman kardeşini hor görmesi kişiye kötülük olarak yeter.” (*Müslim, Birr 32. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 35; Tirmizî, Birr 18; İbni Mâce, Zühd 23*)

Yine Cenab-ı Hakk (*Celle Celâlühû*)Kur’ân-ı Keriminde şöyle buyuruyor ki;

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ
أَخَوَيْكُمْ وَأْتَقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

“Mü’minler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.” (*Hucurat Sûresi:10*)

Hiç şüphesiz Mü’minler kardeş olduğuna göre bu husus Cenab-ı Hakk’ın kitabı ile tesicil edildiği halde Mü’minler arasında arzu edilen kardeşliği göremiyoruz. Mü’minler yapıcı olmalıdır. Yıkıcı değil. Sevici olmalıdır, buğz eden değil. Mü’min kardeşine karşı tevazu kânatlarını döşemelidir. Ona yukarıdan bakan değil.

Birbirlerinin ayıbını örten kimseler olmalıdır. Ayıp araştıran ve o ayıbı insanlar arasında teşhir olmasını isteyen değil.

Mü'min kardeşinin ayıbını hatta yaptığı şeyi hiç ilave etmeden yaptığı gibi yaymanın ne kadar büyük cürüm olduğunu aşağıdaki Ayetten anlayabiliriz.

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي
الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

“İnananlar arasında hayâsızlığın yayılmasını arzu eden kimseler var ya; onlar için dünya ve ahirette elem dolu bir azap vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.” (Nur Sûresi:19)

Görüldüğü gibi bu Ayet-i Celileyle ayıp araştırmak veya var olan ayıbı herkese duyurmaya gayret etmek büyük cürümdür. Hele hele yayılması istenen bu ayıp Dinde önder olan bir Âlimin ayıbı ise onu teşhir etmek kat kat daha büyük cürümdür.

Hatta bunu rahatlıkla diyebilirim ki bir Âlim'in yaptığı ayıbı yaymak Âlim olmayan sıradan bir Mü'minin yapmadığı bir ayıbı ona isnat etmekle eşittir. Zira âlim öyle bir şahsiyettir ki onun ayıbının teşhiri İslâm'a mâlulur ve bundan Din-i Mübini İslâm zarar görür. Onun için Ulemanın aleyhinde bulunmak çok tehlikelidir.

Bir gün İmam-ı Azam (Rahimehullah) talebelerine ders okuturken bir akrep gelip İmam-ı Azam'ın dizinden yukarıya çıkmaya başladığında talebelerinden biri alıp öldürmek istemiş. İmam-ı Azam Efendimiz “Dokunma eğer ben gerçek bir âlim isem akrep'in zehiri beni zehirleyemez belki benim kanım akrebi zehirler” buyurmuş ve netice de akrep'in zehirlenip düştüğü rivayet edilmektedir. Görülüyor ki Ulema ile uğraşanları Allâh (Celle Celâlühû)perişan eder.

Geçmişte bunlar hep görülmüştür. Ecdadımız Padişahlarından Abdulhamid Cennet Mekân Mekke'ye Tren yolu yaptığı zaman Medine'ye mücavir Tren raylarına kadife döşemiştir. Gagesi trenin tekerlek seslerinden **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz rahatsız olmasını

diye. Bu nasıl bir saygı ve bu nasıl bir iman.

Keşke bazı ilahiyatçıların Abdülhamid Han Hazretleri kadar imanları olsaydı. Şimdi bu yazıyı şayet okurlarsa diyecekler ki; “Peygamber ölmüştür ne trenin tekerleğinden rahatsız olur ne de okunan Kur'ân'dan lezzet duyar” derler ve diyorlar.

Merhum Necmettin Erbakan'ın oğlu Muhterem Fatih Erbakan'dan dinledim şöyle anlattı; Mahmud Efendi Hazretlerinin yanına gittim elini öptüm bir süre oturduktan sonra ayrılacağım zaman tekrar elini öptüğümde bana “Babana Selam söyle” dediğinde bir an şaşırıldım. Efendi Hazretleri babamın öldüğünü bilmiyor mu? Bana niye böyle söyledi diye düşünerek odasından ayrılırken yeniden beni çağırdı ve bana “Sen selamımı söyle onlar bizi bizden iyi duyar” dediğinde ancak jetonum düştü.

İşte büyükler böyle insanlardır. Yeryüzünde bunlar olmazsa Hakk üzere kaim olan kitap, sünnet üzere yaşayan bu mübarekler olmasa yeryüzü ayakta durmaz. Biz buna böyle inanıyoruz Allâh (Celle Celâlühû)bu büyük zevatın şefaattan bizi mahrum eylemesin şimdi diyecekler ki Rasul Hoca sen de şefaate inanıyor musun?

Evet bende benim gibi kardeşlerimde şefaate de İsrâ'yada Mirac'ada Kabir azabına da haşır ve neşir'ede hayatta olanların ölümler için yaptıkları duanın onlara faydası olacağına da onların bizi görüp duyduklarına da inanıyorum ve Muhbiri Sadık olan Yüce Peygamberimizin haberlerini tereddütsüz kabul ediyorum.

Bundan dolayıdır ki Elhamdülillah Müslümanım diyorum.

Haset etmenin haset edene vereceği zararlardan bahisle Yüce Peygamberimiz Hadis-i Şeriflerinde şöyle buyurmaktadır;

وَعَنْ وَائِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (لَا تَطْهَرِ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيَبْتَلِيكَ)

Vâsile İbni'l-Eskâ (Radiyallâhu Anh)'den rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Kardeşinin uğradığı felâketi sevinçle karşılama! Allah onu rahmetiyle o felâketten kurtarır da seni derde uğratar.” (Tirmizî, Kıyâmet:54)

Her ne şekilde olursa olsun Mü'minlere yapılacak olan her türlü eziyet mü'minlerin hoşnut olmayacakları şeyleri yapmanın büyük bir vebal olduğunu bilhassa hased ve hasetten kaynaklanan gıybet ve iftiranın sevapları mahvedeceğine şu Ayet-i Celile beyan ediyor;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ
بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ
النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ
كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ
فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا
كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

“Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı halde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allah kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez.” (Bakara Sûresi:264)

Bir Hadis-i Şerifte Yüce Peygamberimiz bakınız ne buyuruyor;

وَعَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : (إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ ، فَأَتَىٰ بِهِ ، فَعَرَّفَهُ نِعْمَتَهُ ، فَعَرَفَهَا ، قَالَ : فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ : قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ : قَالَ كَذَبْتَ ، وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ جَرِيءٌ ، فَقَدْ قِيلَ ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ . وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ ، وَقَرَأَ الْقُرْآنَ ، فَأَتَىٰ بِهِ ، فَعَرَّفَهُ نِعْمَةَ فَعَرَفَهَا . قَالَ

: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ : تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ ، وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ ، قَالَ : كَذَبْتَ ، وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ ، وَقَرَأْتُ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ : هُوَ قَارِئٌ ، فَقَدْ قِيلَ ، ثُمَّ أُمِرَ ، فَسُحِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ ، وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ ، وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ ، فَأَتَىٰ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعْمَةَ ، فَعَرَفَهَا . قَالَ : فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ : مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ . قَالَ : كَذَبْتَ ، وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ : هُوَ جَوَادٌ فَقَدْ قِيلَ ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ)

Yine Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh) **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'i şöyle buyururken dinledim dedi:

“Kıyamet günü hesabı ilk görülecek kişi, şehit düşmüş bir kimse olup huzura getirilir. Allah Teâlâ ona verdiği nimetleri hatırlatır, o da hatırlar ve bunlara kavuştuğunu itiraf eder. Cenâb-ı Hak:

- Peki, bunlara karşılık ne yaptın? buyurur.

- Şehit düşünceye kadar senin uğrunda cihad ettim, diye cevap verir.

- Yalan söylüyorsun. Sen, “babayiğit adam” desinler diye savaştın, o da denildi, buyurur. Sonra emrolunur da o kişi yüzüstü cehenne atılır. Bu defa ilim öğrenmiş, öğretmiş ve Kur’an okumuş bir kişi huzura getirilir. Allah ona da verdiği nimetleri hatırlatır. O da hatırlar ve itiraf eder. Ona da:

- Peki, bu nimetlere karşılık ne yaptın? diye sorar.

- İlim öğrendim, öğrettim ve senin rızan için Kur’ân okudum, cevabını verir.

- Yalan söylüyorsun. Sen “âlim” desinler diye ilim öğrendin, “ne güzel okuyor” desinler diye Kur’an okudun. Bunlar da senin hakkında söylendi, buyurur. Sonra emrolunur o da yüzüstü cehenneme atılır.

(Daha sonra) Allah'ın kendisine her çeşit mal ve imkân verdiği bir kişi getirilir. Allah verdiği nimetleri ona da hatırlatır.

Hatırlar ve itiraf eder.

- Peki ya sen bu nimetlere karşılık ne yaptın? buyurur.

- Verilmesini sevdiğin, razı olduğun hiç bir yerden esirgemedim, sadece senin rızânı kazanmak için verdim, harcadım, der.

- Yalan söylüyorsun. Hâlbuki sen, bütün yaptıklarını “ne cömert adam” desinler diye yaptın. Bu da senin için zaten söylendi, buyurur. Emrolunur bu da yüzüstü cehenneme atılır.” (Müslim, İmâre 152)

Buradan anlaşılıyor ki yapılan amelin güzelliğinden çok onun Allâh için yapılıp yapılmadığı önem kazanmaktadır. Allâh için olmayan bir amel bizatihi kendisi ne kadar güzel olursa olsun onun semeresi olmaz.

Öyle ise Allâh bizi rızasından ayırmasın duasını yapalım. Bu hususu teyit eden bir başka Hadis-i Şerif'te ise şöyle buyuruluyor;

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا مِمَّا يُبْتَغَى بِهِ وَجْهُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَتَعَلَّمُهُ إِلَّا لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضًا مِنَ الدُّنْيَا ، لَمْ يَجِدْ عَرَفَ الْجَنَّةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) يَعْنِي : رِيحَهَا .

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)'den rivayet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Azîz ve celîl olan Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya yarayan bir ilmi, sırf dünyalık elde etmek için öğrenen kimse, kıyamet günü cennetin kokusunu bile alamaz.”(Ebû Dâvûd, İlim 12. Ayrıca bk. İbni Mâce, Mukaddime 23)

Bütün bu Ayet ve Hadislerden anlaşılıyor ki kibir ve hased mü'minleri tarumar eden birbirine düşüren kötü bir haslet mü'minlerin gücünü ve kuvvetini kaybettiren ve zaafa düşüren büyük bir felakettir.

Hele hele bu kibir bu hased bu makam ve mevki sevdası ihvanlar arasında aynı tarikata mensup müminler arasında olursa bu daha büyük bir felaket olur.

İhvanlar başlarında bulunan önderi Ehi Sünnet timsali olan Şeyhlerini kendi istek ve arzularının üstünde tutmadıkça çekilen tesbihlerin hiçbir faydası olmaz. Efendi Hazretlerimiz şöyle buyurmuştur; “Eğer siz benim bile bile bir sünneti terk ettiğimi görürseniz siz de beni terkediniz” son derece mütevazî olduğundan bahsettiğimiz Efendi Hazretleri bu hususta ne kadar da iddialı konuşmuştur değil mi?

Eğer ihvanlar arasında bir olalım beraber olalım diyorsak en düşük gördüğümüz ihvan kardeşimizi bile baş tacı yapalım. Bazı ihvanlar gıybatten vezgeçmediği gibi bunlar Ehli küfrü avami değil de ihvanları gıybet ediyorlar. Bu gıybatten dolayı ihvanlar arasında düşmanlık ve haset tohumları ekilmektedir.

Madem ki örneğimiz Efendi Hazretleridir. Neden onun gibi olmaya çalışmıyoruz. Efendi Hazretleri şöyle sarık sardı ben de öyle sarayım. Efendi Hazretleri boynuna şöyle atkı taktı bende öyle takayım yani fiziki olarak Efendi Hazretlerini taklit edeyim Ona benzeyeyim demek ve böyle yapmak elbette caiz hatta medhe şayandır.

Ancak Onun zahirini numuneyi imtisal edinin hayat tarzından ve maneviyatından örnek alınamak gibi bir duruma düşersen o zahiri gösterişlerin kibirden öteye gitmeyeceği aşikârdır. Bu hususta bir hatıratımı anlatmak istiyorum. Efendi Hazretlerini telefonla Rize'den aradım.

O anda Efendi Hazretleri odasında bulunamadığı için tabiki telefonuma çıkamadı.

Daha sonra benim kendisini aradığımı öğrendince Rasul Hocayı arayın görüşeyim ama onu posta aracılığı ile arayın görüşmenin ücreti ne kadar olursa onu kendi paramdan ödeyeyim, dedi ve beni arattırdı. Ve Selamün Aleykümden sonra “beni aradın yerimde bulunamadığım için cevap vermedim özür dilerim” dediğini unutmuyorum. Sanki bana cevap vermek için yerinden ayrılmamaya mecburmuş gibi şu ifadeye şu nezakete bakıyor musunuz?

Efendi Hazretlerini ziyarete gelip göremediğimiz zaman o kadar çok üzüldük ki.

Bir ihvan onu ziyarete gelmişti. Efendi Hazretleri o esnada Adapazarın'da idi. Efendi Hazretleri döndüğünde Adapazarın'da olduğu sırada bir Hocaefendinin ziyarete geldiğini söylediklerinde yarın onu ziyaret edelim.

O bize geldi şimdi biz ona gitmek zorundayız demişti. Bu şahıs öyle yani ileri saflarda görülen bir şahısta değildi. Ama Efendi Hazretleri bu hassasiyeti göstermişti. Saymakla bitmez.

Görüyor musunuz? Şeyhimizin inceliğini, nezaketini ve insanlara karşı olan münasebetleri bir de kendimize bakalım ve kabalığımızı nezaketsizliğimizi umursamazlığımızı karşı tarafı adam yerine görmeyişimizi görelim. Şeyhe bak sözde biz gibi müridlerine bak.

Bir zaman yukarıda bahsetmiş olduğum Mustafa Efendi (*Rahimehullah*) Efendiyi ziyarete geldi. Efendiyi görmek için 15 gün İsmailağa'da beklediği halde göremeden geri gitti. Tabii o ahlak numunesi Hocaefendi benim o kadar tahrik etmeme rağmen hiçbir söz söylemedi.

Kur'an-ı Kerim'de bir ziyarete gittiğinizde size dönün dendiğinde dönün ayetini bana okudu. Fakat Allâh öyle büyük bir Allâh ki o gün Efendinin ziyaretine engel olanlar şimdi Efendiyi görememektedir. Şu veya bu sebep ne olursa olsun neticeye bakmak lazım.

Bugün de Efendiyi göstermekte cimrilik edenler varsa onların vebalinin büyük olacağını bilmemiz lazım. Zira Efendi Hazretleri kendisini ziyaret edip göremeyenlerden haberdar olsa ne kadar çok üzüleceğini biliyorum.

Bir gün Efendi Hazretleri Yatsı namazını kıldıktan sonra Camiide beklediğini görenler Efendi Hazretleri bu saate kadar eve geçmedin neden?

Cevap: Rasul Hocanın geldiğini ve Camiiye geleceğini duydum onu bekliyorum. Pekii Efendi Hazretleri evine gitse istirahatini yapsa ve ertesi sabah görüşsek ben kırılır mıyım?

Asla. Ne kırılırdım ne de Efendi Hazretlerinden beklemesini beklemek şöyle duysun aklımdan bile geçirmezdim ama işte demin Adam gibi adam dedik ya şimdi de diyelim ki Allâh dostu böyle olur. Böylesine hassas olur. Ahlakını **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) den iktibas eder.

Şimdi âcizane orası burası demeden her tarafa âcizane tavsiyem şudur ki Ananın etrafında vahdet kuralım. Efendi Hazretlerinin cismen nerede olduğu çok önemli değildir. Efendi Hazretlerinin bakımı güzel yapılsın nerede olursa olsun. Ama Efendi'yi görmek isteyenler görebilsin. Toplu görüşme bile olsa buna ihtiyaç vardır. Efendi Hazretlerinin ruhaniyeti ise onu en çok sevenlerin yanındadır ona en çok ittiba edenlerin yanındadır. Olabilir ki Tütüncüler Köyündedir.

Öyle ise Efendi Hazretlerini sevgide yarışalım ona ittiba etmekte yarışalım ama Efendi Hazretlerine doğru koşarken biri diğerinin ayağına çelme takmasın. Yoksa darmadağın oluruz.

Ben arıcılığı çok iyi biliyorum. Arı kovanında ana yoksa o ananın etrafındaki arılar darmadağındır. Ne yavru yapabilir ne polen yapabilir ne de bal yapabilir. Ama anası varsa ve kovanın içerisinde ise bunların hepsini yapar. Ama bunları ana öğrettiği için yapmaz. Daha doğrusu bu çalışan arılar ananın talimatı ile öğretisi ile çalışmaz. Ama ananın kovanda varlığı onların önünü açıyor onlar çiçeklerden polende topluyor balda yapıyor ve arılar bir vahdeti temsil edencesine bir ve beraberlik içinde çalışmalarına devam ediyor.

Ama Ana yoksa arılar kovanın içinde kaynaşıp durur daha sonra kurtuluşu göç etmekte zannederek toplu halde göç eder bir kısmı bir ağacın dalına daha bir başka kısmı diğer dala sarılarak bekler yağın yağmur sebebiyle hepsi helak olur.

Cenab-ı Hakk bizleri bu arılardan ibret alıp birlik ve beraberliğimizi sağlayan ve bal mesabesindeki hizmeti yerine getirenlerden eylesin. Âmin... Selâm ve Duâ ile...

FATİH SEMTİNİN BAĞRINDAKİ ÂBİDE ŞAHSİYETLERDEN, İSTANBUL'DA İLK NAKŞİBENDİ TEKKESİNİ KURAN MUTASAVVIF; EMİR BUHÂRÎ HAZRETLERİ (ö. 922/1516)

Emir Ahmed el-Buhârî Hazretleri İstanbul'da ilk Nakşibendî tekkesini kuran mutasavvıftır ve İstanbulumuzun bağrındaki büyük velilerindedir. Buhârî olup Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in torunlarından. Ayrıca Silsile-i Aliyye büyüklerinden Mahmûd el-Fağnevî (Kuddise Sirruhû)'nun torunudur. Tasavvuf yolunda yüksek mertebelere ulaşmış ve İstanbul Fâtih'de yıllarca talebe yetiştirmiştir.

Hayatıyla ilgili bilgiler, geniş ölçüde müridi Lâmiî Çelebi'nin Nefehât Tercümesi'ne dayanmaktadır. Taşköprizâde'nin eş-Şekâik'teki ifadeleri, Lâmiî Çelebi'nin eserindeki bilgilerin tekrarından ibarettir. 922'de (1516) yetmiş üç yaşlarında vefat ettiğine göre 849 (1445) yılında doğmuş olmalıdır.

Nakşibendiyye silsilesinin büyük şahsiyetlerinden Mahmûd-ı Fağnevî (Kuddise Sirruhû)'nun torunu olan Emîr Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) ilk tahsilini Buhara'da tamamladıktan sonra Semerkant'ta dönemin en meşhur mutasavvıfı Hâce Ubeydullah Ahrâr (Kuddise Sirruhû)'ya intisap etti.

Onun hasta kalplere şifâ veren sözleriyle yetiştirdi. Hizmetiyle şereflenip, teveccühlerine kavuştu. Hâce Ubeydullah Ahrâr (Kuddise Sirruhû) onu çok severdi. Nerede görse ayağa kalkar, tâzim ve ikramda bulunurdu. Emir Buhârî (Kuddise Sirruhû) hocasının bu iltifatlarından dolayı çok mahcup olurdu. Bir gün hocasına: "Muhterem efendim! Bu fakir için gösterdiğiniz hürmet bizi çok üzmektedir" deyince, Ubeydullah Ahrâr (Kuddise Sirruhû) ona: "Size nasıl tâzim ve hürmet etmeyelim ki?! Sizi gördüğümüz zaman iki büyüğün azametini müşâhede etmekteyim. Biri sev-

gili Peygamberimiz Muhammed Mustafa (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ki siz onun neslindeyiniz. Diğeri de Hâce Mahmûd Fağnevî (Kuddise Sirruhû) ceddinizdir" buyurdu. Emir Buhârî (Kuddise Sirruhû) daha sonra hocasının işâretleri üzerine yine hocasının halifelerinden Simavlı Abdullah el-İlâhî (Kuddise Sirruhû) ile beraber Anadolu'ya geldi. Yolda Molla Câmî Hazretleri ile görüşüp sohbet ettiler.

Emîr Buhârî (Kuddise Sirruhû)'nun altı oğlu vardı. Gerek bu altı evlâdı, gerek dâmâdı Mahmûd Çelebi, ricâlullâh sırasına geçmiş zevât-ı kirâmdandır.

Bidâyeten Buhârâ'dan gelirken evlâd-ü iyâlini orada bırakmışlardı. İhtimâl ki, sonradan cümlesini buraya almışlardır.

Abdullah el-İlâhî (Kuddise Sirruhû) memleketi olan Kütahya'nın Simav ilçesine yerleşince Emîr Buhârî (Kuddise Sirruhû) da onun yanından ayrılmadı. **Abdullah el-İlâhî (Kuddise Sirruhû)'nun burada açtığı Anadolu'daki ilk Nakşibendî tekkesinde kendisine intisap etti.** Böylece Emîr Ahmed el-Buhârî Hazretleri Abdullah el-İlâhî (Kuddise Sirruhû)'ya tâbi olup, onun hizmetine girdi.

Abdullah el-İlâhî (Kuddise Sirruhû) onu çok severdi. Daima sağ tarafına oturturdu. Böylece Abdullah el-İlâhî Hazretleri, insanların olgunlaşmasını, îmânının vicdânîleşmesini sağlayan tasavvufta bir yol olan Nakşibendî tarikatını Anadolu'ya yaymaya başladı.

Etraftan pekçok talebe akın akın ona koşmaya, feyizlerine kavuşup hasta kalplerine şifa aramaya başladı. İşte böyle bir evliyânın terbiyesinde olan Seyyid Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) beş vakit namazda imam olur, arkasında hocası ve diğer talebeler namaz kılarlardı.

Abdullah el-Îlâhî (Kuddise Sirruhû) buyurdu ki: “Simav’da altı sene, Emîr Ahmed bize yatsının abdestiyle sabah namazını kıldırdı.” Buradan da anlaşıldığı gibi, Emir Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) geceleri hiç uyu-mazdı. Sadece kuşluk vaktinde, dağa oduna gittiğinde bir saat kadar uyurdu.

Emir Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) bu günlerdeki halini şöyle anlatır: “Hocamla Simav’da bulunduğumuz zaman, beş vakit namazda bizi imâmete geçirirdi. Kuşluk namazından sonra, hocamın merkebini ve katırını alıp dağa çıkardım. Yüklediğim odunları, öğle namazına yetiyecek şekilde eve getirirdim. Öğle namazını kıldırdıktan sonra, çift sürmeğe giderdim. Yaz geldiğinde ise ekinleri biçer, kaldırırdım. Diğer zamanlarda sırtımda çalı taşır, bağ ve bahçe duvarını tâmir ederdim. İkinci namazından sonra da hocamın huzûrunda otururdum.”

Emir Ahmed el-Buhârî Hazretleri geceleri hep ibâdet eder, gündüzleri oruç tutardı. Bidatlerden şiddetle kaçınır, sünnet-i seniyyeye uymaya çok dikkat ederdi. Daima Allâh-u Te’âlâ’yı hatırlar, kalbi devamlı zikrederdi. Dünyaya hiç meyletmez, haramlardan kaçır, şüpheli korkusuyla mübahları dahî terk ederdi. Devamlı Allâh-u Te’âlâ’nın huzûrunda olduğunu düşünür, ona göre hareketlerini düzeltirdi.

Emir Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) Simav’da bir müddet kaldıktan sonra, hocasından izin alarak hacca gitmeye karar verdi. Hocası ona on akçe yol harçlığı, binek olarak da eşeğini verdi. Yolda okumak üzere bir Kur’ân-ı Kerîm ve Mesnevî aldı. Akşam namazını kıldırdıktan sonra, hocası ve arkadaşlarıyla vedâlaşarak yola koyuldu. Yolda bir kimsenin çok ısrârı üzerine Mesnevî’yi ona verdi. O kimse de hediye olarak iki yüz akçe vermek istedi. Almamak için çok uğraştı ise de, sonunda kabul etmek mecbûriyetinde kaldı. Bir müddet daha gittikten sonra, bir konakta Kur’ân-ı Kerîmini çaldılar. Kudüs’e kadar parası kendisine yetiştı.

Emir Ahmed el-Buhârî Hazretleri bundan sonrasını şöyle nakletmektedir: “Kudüs-i Şerîf’te idim. Mescid-i Aksâ imamı bizimle muhabbet edip, Kudüs medreselerinin birinde bir oda ayırdı ve orada günlerimi geçirmeğe başladım. Medresenin kayyımı (hizmetlisi) bize iki ekme getirirdi.

Bir gün dedi ki: ‘Bu ekme, odanın hissesidir.’ O zaman içime bir sıkıntı düştü. Vakıf ekmeğini yemeyi kabul etmeyip ‘İhtiyâcım yoktur, istemiyorum’ dedim. Kayyım da: ‘Öyle söylüyorsun ama görenler seni zengin zannederler ve odadan çıkarırlar. Ekmeği al, yemezsen bir başkasına verirsin’ dedi. Ben de: ‘Senin olsun.’ dedim.

Ondan sonra hatırıma: ‘Bir kazanç yolu olsa da ondan günde bir akçe gelir olsa ve onunla nafakamı temin etsem.’ düşüncesi geldi. O anda içeri bir köylü girdi. Bana; ‘Efendim! Yazı yazmayı bilir misin?’ dedi. ‘Biraz okumuşluğumuz var’ dedim. Bir kitap göstererek ‘Bunu yazarsan, her yaprağına bir akçe vereceğim. İstedığın kadar yazabilirsin. Hepsini de kabûlümdür’ dedi. Kalem, kağıt ve mürekkep de getirdi. O kitaptan her gün bir yaprak yazardım ve bir akçe alır, onu nafakamda kullanırdım. Hiç kimseden sadaka almazdım. Bey gibi geçinip giderdim.

Sonra artan paralarla hac yolculuğuna devam ettim. Mekke-i Mükerrerme’ye gittiğimde, her gün yedi defa tavaf yedi defa da sa’y yapacağıma nezr etmişim. Sayı olarak kırk dokuz sa’y ediyordu. Gece yarısına kadar böyle ibadet etmeye devam ederdim. Gece yarısı Harem-i Şerîf’e karşı ayakta durarak dua ederdim. Bazen de oturarak duada bulunurdum. Sonra tavafa devâm ederdim. Hiçbir gün yatıp uyuduğumu hatırlamıyorum.”

Seyyid Emîr Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) bir sene kadar Kudüs-i Şerîf’te, bir sene de Mekke-i Mükerrerme’de kaldı. Hocası Abdullah el-Îlâhî (Kuddise Sirruhû) Simav’dan hacca gidenlere tenbih ederek, Emir Buhârî Hazretleri’nin artık gelmesini istedi. Haberi alan Emir Buhârî (Kuddise Sirruhû): “Başüstüne” diyerek, o sene hacılarla berâber Simav’a geldi.

Hac dönüşü bir müddet daha Simav’da hocasının hizmetinde bulunan Ahmed el-Buhârî (Kuddise Sirruhû) bir gün hocasına “Efendim! İstanbul evliyâsını merak eder dururum. Müsade ederseniz gitmek istiyorum.” dedi. Hocası da; “Bizi de sık sık İstanbul’a davet ediyorlar. Vezîr, kâdiasker Manisalı Çelebi, hediyeler ve haberciler göndermiş, gelmemi istemişler. Sen önce git, bize oradan haberler gönder. Durum nedir öğrenelim.” buyurdu. Emir Buhârî (Kuddise Sirruhû) hemen yola çıktı ve İstanbul’a geldi.

Emir Buhârî (*Kuddise Sirruhû*) bu yolculuktan sonraki halini şöyle anlatır: “İstanbul’a geldim. Fakat ne bir kimse beni tanırdı, ne de ben bir kimseyi. Vefâ’ya gittim. Şeyh Vefâ Hazretleri’nin câmisine vardım. İkinci namazını bir köşede kıldıktan sonra, beklemeye başladım. Şeyh Vefâ mihrap içindeki kapıyı açıp girdi. Talebelerine imam oldu. Namazdan sonra, talebeleriyle Allâh-u Te‘âlâ’yı zikre başladılar. Sessizce, herkes kendi halinde Cenâb-ı Hakk’ın ismini anıyordu. Onları uzaktan seyret daldım. Hocaları Vefâ Hazretleri’ne bakmak isteyince, o da başını kaldırıp bana doğru bakıyordu. Zikrleri bitince, yerimden kalkıp, hocaları ile müsâfaha etmek istedim. Şeyh de yerimden kalkıp, bana doğru geldi ve beni kucaklayıp bağrına bastı. Epey zaman konuşmadan oturdum. Sonra talebelerine dönerek “Seyyid Ahmed bizim misâfirimizdir. Hak ve hukukuna riâyet ediniz” diyerek ayrıldı.

O gece rüyamda Vefâ Hazretleri’nin câmisinin direklerinden birinde bir kandili yanıyordu. Fakat alevi parlak değildi. Benim de elimde bir mum vardı. Mumu o kandilden yakmak istedim ve uzattım. O anda kandil ortadan kayboldu. Yerime geldim ve oturdum. Direğe baktığımda, kandil yine orada duruyor ve sönük bir vaziyette yanıyordu. Tekrar mumu yakmak için gittim, yine kayboldu. Bu şekilde üç defa tekrar ettim. Mumu yakmaya muvafak olamadım. Ertesi gün Vefâ Hazretleri’nin sohbetlerine katıldım. Bir gün daha orada kalıp, izin alarak ayrıldım. İstanbul’un durumunu bildirir bir mektup yazarak, hocam Abdullah el-İlâhî’ye gönderdim. İstanbul’un durumunu bildiren mektupta:

“Buradakişi gönül rahatlığında ama, gerçekte, Dostun eteklerine yapışmış sohbeti özlemekte.”

diyerek hocasına hasretini bildirmekte ve onu İstanbul’davet etmekteydi.

Lâmiî Çelebi’nin ifadesine göre Abdullah el-İlâhî (*Kuddise Sirruhû*) bu beyti okuduktan uzun bir müddet sonra İstanbul’a geldi. O sırada padişah İkinci Bâyezîd idi. Vezîr Manisavîzâde Muhyiddîn Mehmed Efendi, Abdullah el-İlâhî (*Kuddise Sirruhû*) ve talebeleri için yer tahsis etti. Fakat bunu kabul etmeyip, Zeyrek Câmii’nin boş ve virân hale gelmiş medresesine yerleşti. Âlimler ve diğer insanlar, onun câna cân katan sohbetlerine koşular. Ondandır feyiz aldılar.

Abdullah el-İlâhî (*Kuddise Sirruhû*), Seyyid Emir Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)ya burada icâzet verdi. Evranos Bey’in oğlu Ahmed Bey, Rumeli’de Vardar Yenicesi’ne Abdullah el-İlâhî Hazretleri’ni dâvet etti. Abdullah el-İlâhî (*Kuddise Sirruhû*) yerine Seyyid Emir Buhârî Hazretleri’ni vekil bırakarak Vardar Yenicesi’ne gitti ve orada vefat etti.

1477’den itibaren irşad faaliyetine başlayan Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*), böylece Nakşibendiyye tarikatını İstanbul’da yayan ilk mutasavvıf olma özelliğini kazanmış bulunuyordu.

Bundan sonra Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*) İstanbulluları irşâda başladı. Her taraftan talebeler huzûruna koşuyordu. Bereketli sohbetleriyle, talebelerin dünyâyâ meyilleri azalıyor, hidâyete kavuşarak, âhirete yöneliyorlardı.

Muslihuddin Tavîl, Âbid Çelebi, Bedreddin Baba gibi birçok sûfî de Abdullah el-İlâhî (*Kuddise Sirruhû*)nun yanında başladıkları sülüklerini Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)nun tekkesinde tamamlamışlardır.

Talebeleri huzûrunda çok edepli otururlardı. Daima gösterişten uzak durur, kalben Allâh-u Te‘âlâ’yı zikrederlerdi. Seyyid Hazretleri sohbetlerinde hiç dünyâ kelâmı konuşmazdı. Allâh-u Te‘âlâ’nın emir ve yasaklarından, Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Efendimizin mübârek sözlerinden, âlimlerin hallerinden başka şey anlatmazdı. İnsanların kalbinden geçenleri, evliyâlık nûru ile keşfederdi. Çok kimse arzusunu söylemeden cevaplarını alır, tatmin olur giderlerdi.

Talebesi ve damadı Mahmûd Çelebi bir kerâmeti hakkında şöyle anlatmıştır: “Oğlum Necmi Çelebi, şiddetli hastalığa yakalandı. Öyle ki, şehrin doktorları ilaç bulmaktan âciz kaldılar. Artık iyi olacağından ümidi kesmiştik. Yakınlarımızdan biri, Ahmed el-Buhârî Hazretleri’ne dua etmeleri için haber vermiş. Şeyh Efendi de hemen gelip, hastanın yanına oturdular. Hastanın nabzı çok hafif atıyor, ölü gibi yatıyordu. Gözleri de kapalıydı. Seyyid Ahmed el-Buhârî Hazretleri hastaya teveccüh etmeye ve Kur’ân-ı Kerîm okumaya başladı. Sonra da dua etti. O anda hasta gözlerini açtı. Emîr Buhârî Hazretleri’ni görünce hemen doğrulup ellerini öptü.

O da hastaya bir tesbih verip, istigfâr ve tövbe etmesi için emir buyurdu. Hasta bir-iki günden sonra tam olarak sıhhatine kavuştu.”

Lâmî Çelebi müşdidinin özellikle üzerinde durduğu, esasen Nakşibendiyye'nin prensipleri olan konuları şöyle sıralamaktadır: **1)** Ruhsatlardan sakınarak, nefse zor gelenleri yapmak, **2)** Dinde Peygamber Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) ve dört büyük halîfe devrinde olmadığı halde sonradan çıkarılmış âdet ve uygulamaları, bidatleri terk etmek, **3)** Sünnet-i seniyyeye sıkı sarılmak, **4)** Gösterişten uzak olmak, **5)** İnsanlarla ihtiyacı kadar görüşmek, **6)** Az konuşmak, az yemek, az uyumak, **7)** Geceleri ibâdet etmek, **8)** Gündüzleri oruç tutmak.

Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)nun, şeyhi Abdullah el-Îlâhî (*Kuddise Sirruhû*)nun Nakşibendiyye'nin Anadolu'daki ilk büyük temsilcisi olması sebebiyle bu tarikatın silsilesinde önemli bir yeri vardır. Hatta onun için “Pîr-i sâni” ünvanı da kullanılmıştır.

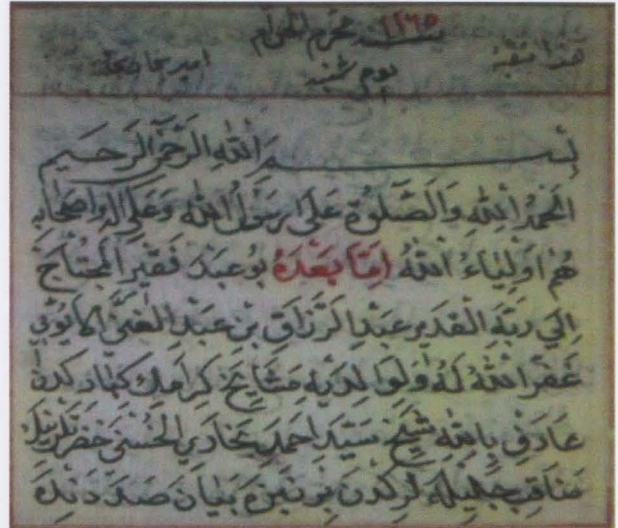
Nakşibendiyye silsilesi, bu tarikatın Müceddidiyye ve Hâlidîyye kolları Anadolu'ya girene kadar Ubeydullah Ahrâr, Abdullah el-Îlâhî ve Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*) şeklinde yürümüş (Hüsâmeddin Bursevî, vr. 308b), daha sonra Hâlid el-Bağdâdî ile (ö. 1242/1827) başlayan Nakşibendî - Hâlidî silsilesinin yaygınlaşmasıyla bu silsile terk edilerek Ahrâr (*Kuddise Sirruhû*)dan sonra diğer halifesi Muhammed Zâhid (*Kuddise Sirruhû*) ile devam ettirilmiştir.

Seyyid Emîr Buhârî Hazretleri 1516 senesi Cemâziyelâhir ayının bir Pazartesi günü, kuşluk vaktinde talebelerine vasiyetini yaptı. Vasiyetlerinden biri de “Mezarımı, mescidimin güneyindeki duvarın dibine kazınız. Yanındaki defne ağacını kesmeyiniz” şeklindeydi. Talebeleriyle vedâlaştı ve onlara son nasihatlarını yaptıktan sonra, Kelime-i Şehâdet getirerek vefat etti.

Talebesi ve damadı Mahmûd Çelebi, Ahmed el-Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)nun bir kerâmeti hakkında şöyle anlatmıştır: “Hocamız Emir Buhârî Hazretleri vefât edince, mübârek bedenini bu fakir yıkadım. Bir talebe arkadaşım da su döküyordu. Yıkama esnâsında, üç defa mübârek gözlerini açıp, hayattaki gibi baktılar.

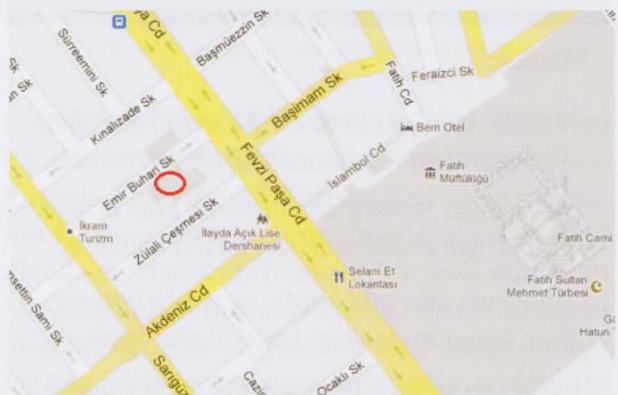
Mezara indirip toprak üstüne koyunca, kibleye doğru sağ yanı üzerine döndü. Orada olanlar hayret ederek salevât getirmeye başladılar. Mezarı kapandıktan sonra, talebe arkadaşlarım üzerini örtmek istediler. Bunun için de ağacı kesmeyi onunla mezarın üzerini örtmeyi uygun gördüler. Ben müsâade etmedim. Onlar çok ısrar ettiler. Ben de: ‘Ben gideyim, siz bildiğiniz gibi yaparsınız’ dedim ve oradan ayrıldım. Gittikten sonra ağacı kesmişler. Kabrin etrafını duvar yapıp üzerini örtmüşler. Fakat bir müddet sonra, o taşların arasından aynı ağaç çıkıp, büyümeye başladı.”

Abdürrezzak ibni Abdilganî el-Eyyûbî adlı bir kişi Emir Buhârî (*Kuddise Sirruhû*) hakkında Hediyetü'l-esdikâ isimli bir menâkıbnâme kaleme almıştır. (Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi, no:3622, vr:172-176) (Bkz: Resim-1)

Resim 1: Abdürrezzak Efendi'nin Menâkıb-ı Emir Buhârî adlı risalesinin ilk sayfası

Merkad-ı şerîfi Fâtih Câmii'nin batısındaki Emir Buhârî Câmii'nin kenarındadır. (Bkz: Resim-2 ve 3) Ziyâret edenler, onun feyiz ve bereketlerinden istifâde etmektedirler.

Resim 2: Merkad-ı Şerifinin bulunduğu mevki

Resim 3: Emir Buhârî Hazretleri'nin Türbesi

Anadolu kâdıaskeri Ahmed Paşa'nın oğlu Hızır Bey Çelebi, kaplıca müderrisi iken vazî-feden ayrılıp, Emîr Ahmed el-Buhârî Hazretleri'nin talebesi olmuştu. Hızır Bey Çelebi hocasının vefat târihini şöyle düşürmüştür:

*“Zorlu imiş ayrılığın, pek zor, âh Şeyh,
Nere gitti bilmem ki, Hakk’a eren Şeyh.*

*Bu ayrılık, hasret, keder ve hâlete,
Gönlüme dedim de târih. Dedi: ‘Vâh Şeyh!’”*

Not: Buradaki “Vâh Şeyh!” Osmanlıca *واه شيخ* şeyh şeklinde yazılır ve bu harflerin ebced değerlerinin toplamı vefat tarihi olan hicrî 922 senesini verir. (Vav:6 + Elif:1 + He:5 + Şın:300 + Ye:10+ Hı:600 = 922)

Lâmiî Çelebi de şöyle demiştir:

*“Kani ol şems-i hakikat sâye-i lutf-u İlâh,
Kutb-ı irşâd-ı tarikat mürşid-i gerdûn penah.*

*Şule salınışdı Buhârâ’dan doğup Rûm üstüne,
Mefhar-i âl-i abâ idi vü mülk-i dîne şâh.*

*Koydu encüm gibi ashâbın dolandı meh-sıfat,
Gaym-ı gamdan oldu lâ-büüd çehre-i âlem siyah.*

*Cân dimâğın çünkü bu sevdâ buhârı kapladı,
Dil dedi târih ‘Ey Seyyid Buhârî vâh vâh.’”*

Manası:

*“Hani o hakikat güneşi, Hakk’ın lutf-u ihsânı,
Tarikat yolunun kutbu, pâdişâhların mürşidi.*

*İşık salmıştı Buhârâ’dan doğarak Rûm üstüne,
İftihârıydı ecdâdımın, şâh idi din mülküne.*

*Ahbâbın yıldız gibi koydu, ay misâli batınca,
Gam bulutlarıyla dolu, yeryüzü olur kapkara.*

*Çünkü bu sevdâ buhârı can dimağın kapladı,
Dil dedi târih: ‘Ey Seyyid Buhârî vâh vâh.’”*

Şekâiku’n-nu‘mâniyye mütercimi Mecdî, Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)nun Mevlânâ’ya ait bazı gazelleri şerhettiğini, tasavvufî muhitlerde çok yaygın olan dünyayı, âhireti, varlığı ve terki terk olarak bilinen dört çeşit terk konusunu işleyen Farsça beytin ona ait olduğunu söyler. Hüseyin Vassâf, *Risâle-i Hazret-i Sünbül Sinan* (Atf Efendi Ktp., Tasavvuf, nr. 1398) adlı eserin sonunda onun divançesini gördüğünü söyleyerek buradan bir şiiri o zamanın şîve-i beyânı ile harfiyyen şöyle nakletmiştir:

*“Halk içinde gerçi biz divâne-yüz,
Hakk’ı bilmiş halkdan bîgâne-yüz.*

*Duymuşuz dîvânelikden kadrini,
Sanmanuz kim bir dahi uslanayuz.*

*Şem’i ruh-sârı görüp can atmışuz,
Dostlar pervâne-yüz pür-yâne-yüz.*

*Hamdü lillâh gene mânâ bizdedür,
Sûretâ gerçi ki (biz) virâne-yüz.*

*Hakk’a virdük biz Buhârî gönlümüz,
Hiç ola mı gayrile aldanayuz.”*

Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*) vefat ettiğinde Fatih’teki tekkenin bahçesine gömülmesini, buradaki defne ağacının kesilmemesini vasiyet ederek ima yoluyla kendisine türbe yapılmasını söylemişse de sonraki yıllarda ağacın kesilerek orada bir türbe yapılması dervişler arasında bazı sıkıntılar meydana getirmiştir. Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)dan sonra damadı Mahmud Efendi (ö. 938/1531) Fatih ve Edirnekapı Otakçılar’daki tekkelerde şeyhlik görevini sürdürmüştür.

Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)nun halifelerinden Hekim Çelebi (ö. 974/1566), Fatih Halıcılar’da kendi adıyla anılan bir dergâh açarak irşad faaliyetini sürdürmüştür. Lâmiî Çelebi de (ö. 938/1531) Bursa’da Nakkaş Ali Tekkesi’nde hizmet etmiştir.

Emîr Ahmed el-Buhârî (*Kuddise Sirruhû*) ile Bursa’da medfun Emîr Sultan (ö. 833/1429) ve İstanbul Unkapanı’nda dergâhı olan diğer bir Nakşî şeyhi Ahmed el-Buhârî (ö. 994/1586) zaman zaman birbirine karıştırılmıştır. (*Mustafa Kara, İslam Ansiklopedisi*, 11/125-126; *Lâmiî Çelebi, Nefehât Tercümesi*, sh:465-470; *Taşköprizâde, eş-Şekâik*, sh:358-361; *Mecdî Efendi, Şakâiku’n-nu‘mâniyye Tercümesi*, sh:362; *Ayvansarayî, Hadîkatü’l-cevâmi‘*, 1/42; *Hüseyin Vassâf, Sefîne-i Evliyâ*, 2/57-60; *Abdürrezzâk*

Efendi, Menâkıb-ı Emîr Ahmed Buhârî, Esad Efendi, no: 3622, vr:123, Abdülmecîd el-Hânî, Hadâikü'l-verdiyye, sh:174; Abdullâh-ı İlâhî, Zâdü'l-müştâkın, Süleymaniye Ktp., İbrâhim Efendi, no: 420, vr:66)

BİR ŞEYH, ÜÇ TEKKE BİNASI

İstanbul'un Fatih, Ayvansaray, Edirnekapı Otakçılar semtlerinde, Nakşibendiyye tarikatının bu şehirde ilk olarak tanınmasını ve yayılmasını sağlayan Emîr Buhârî Hazretleri'nin (ö. 922/1516) adını taşıyan üç tekke bulunmaktadır.

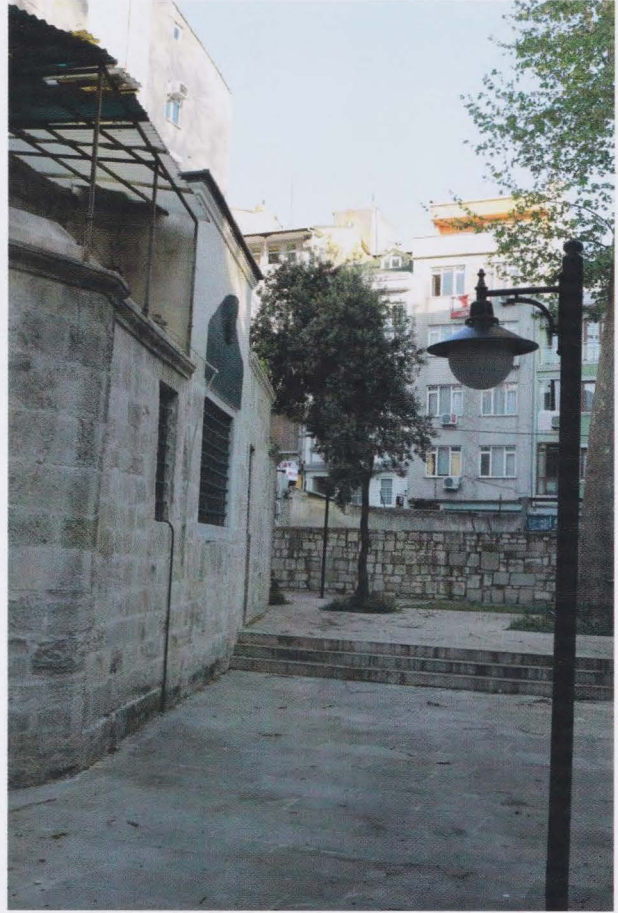
1) FATİH EMÎR BUHÂRÎ TEKKE

Fatih Malta'da Hocaüveys mahallesinde Emîr Buhârî sokağında yer alan bu tekke Emîr Buhârî Hazretleri'ne yakınlık gösteren 2. Bâyezîd tarafından tesis edilmiştir.

Nakşibendiyye tarikatının İstanbul'daki en eski ve en önemli kuruluşu olma özelliğini yüzyıllar boyu sürdüren bu tekkeye, Emîr Buhârî (*Kuddise Sirruhû*)nun vefatının ardından damadı ve halifesi Hâce Mahmud Efendi (ö. 938/1531), daha sonra sırasıyla bunun damadı Hâce Abdüllatif Efendi (ö. 971/1563-64), Şeyh Cemâleddin İshak Karamânî'nin oğlu Hâce Seyyid Mehmed Efendi (ö. 993/1585) ve Hâce Ubeydullah Ahrâr'ın torunu Hâce Ahmed Sâdık Efendi (ö. 994/1586) postnişin olmuş, 18. yüzyılın sonuna kadar tekkenin meşihatını bu şeyhin neslinden gelenler üstlenmiştir. 19. yüzyılda ise Emîr Sultan neslinden Haşhaş Molla lakabı ile tanınan Şeyh Seyyid Mustafa Efendi (ö. 1259/1843), Trabzonlu Şeyh Ahmed Fâiz Efendi (ö. 1273/1856), Küçükkadızâde İbrâhim Edhem Efendi'nin oğlu Şeyh Abdullah Ferdî Efendi ile (ö. 1274/1857) damadı Şeyh Halil Cemal Efendi'nin postnişin oldukları tesbit edilmektedir.

Mukabele günü cuma olan Fatih Emîr Buhârî Tekkesi, 19. yüzyılın sonlarında veya 20. yüzyılın ilk çeyreği içinde bilinmeyen bir tarihte, muhtemelen 1918 yangını sonucunda ortadan kalkmış, bu tesisten günümüze 1959'da onarım gören Emîr Buhârî Türbesi'nden başka hiçbir şey intikal etmemiştir. (Bkz: Resim-4)

Dahiliye Nezâreti'nce rûmî 1301'de (1885-86) hazırlanan istatistik cetvelinde tekkede altı erkekle beş kadının ikamet ettiği belirtilmektedir. Günümüzde tekkenin yerinde, Emir Buhârî

Resim 4: Emir Buhârî Hazretleri'nin Türbesi

Türbesi ile Sadrazam Cevad Paşa Türbesi'nden başka 1963'te temeli atılmış bugün ibadete açık olan bir cami bulunmaktadır. (Bkz: Resim 5 ve 6)

Resim 5: adrazam Cevad Paşa'nın Türbesi

Tekkenin mescid - tevhidhânesi bugünkü caminin yerinde bulunmakta, bu yapının yakınında Emîr Buhârî Türbesi ile hazîre sokağının karşı yakasında, şimdi binaların bulunduğu alanda da Hadîkatü'l-cevami'de sözü edilen on altı adet derviş hücresiyle diğer tekke birimleri sıralanmaktaydı. Büyük kısmının ahşap olduğu tahmin edilen tekke binalarının mimari özellikleri bilinmemektedir.

Resim 6: Emir Buhârî Câmii

Zaman içinde birçok onarım geçiren Emîr Buhârî Türbesi ise kare planlı ve kubbeli bir yapıdır. Türbenin kare açıklıklı büyük ziyaret penceresi üzerinde 1197 (1782-83) tarihli manzum bir kitâbe yer alır.

2) AYVANSARAY EMİR BUHÂRÎ TEKKESİ

Kuruluş tarihi bakımından ikinci sırada yer alan bu tekke, Eğrikapıya doğru yükselen yamaçta Atik Mustafapaşa mahallesinde, Dervişzâde sokağı ile Ahmed Rifâî sokağının kavşağında bulunmaktadır. Bu tesis de Emîr Buhârî Hazretleri tarafından 918 (1512-13) yılında kurulmuştur.

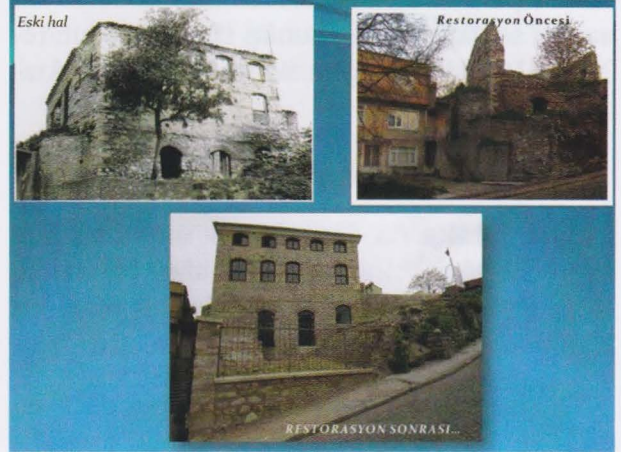
Vakıflarının, Emîr Buhârî Hazretleri'nin torunu ile evlenen Şeyh Muslihuddin Mustafa Efendi (ö. 1058/1648) tarafından yeniden düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Tekke 19. yüzyılın ortalarında tekrar inşa edilmiş, tekkelerin kapatılmasından sonra (1925) bakımsız kalan binalardan harem dairesi 1946'da bir yangın sonucunda ortadan kalkmış, 1962'de çıkan diğer bir yangın da mescid-tevhidhâneyi harap etmiştir.

Ayvansaray'daki Emîr Buhârî Tekkesi'nin postnişinleri içinde, devrinin ileri gelen mutasavvıflarından olan Şeyh Mehmed Emin Tokadî (ö. 1158/1745) bilhassa kayda değerdir. Tekkenin mukabele günü bazı kaynaklarda pazar, bazılarında ise perşembe olarak gösterilmiştir.

Mescid - tevhidhânenin kible yönünde bulunan ahşap harem binasının Bizans devrine ait istinat duvarlarına oturduğu, Haliç'in hemen bütünü kuşatan müstesna bir manzaraya sa-

hip bulunduğu anlaşılmaktadır. Kısmen tek, kısmen iki katlı olduğu, on yedi adet oda ihtiva ettiği bilinen harem binasından hiçbir iz kalmamışken, tekkenin de sadece üç duvarı ayakta kalmışken, tekkenin restorasyonuna; 2006 yılında Fatih Belediye Başkanlığı'nca İl Özel İdaresi'nin katkılarıyla başlanmış, 2007 yılında sona ermiştir.

Resim 7: Ayvansaray Emir Buhârî Tekkesi

Haremlik-selamlık binasının restorasyonuna ise 2007 yılında başlanıp çevre düzenlemeleri ile birlikte 2012 yılında çalışmalar nihayete ermiştir. (Bkz: Resim: 7-8)

Resim 8: Ayvansaray Emir Buhârî tekkesi ve harem binası

Ayvansaray Emir Buhârî Tekkesi şimdi Kasımpaşalı Kemal Efendi İlim ve Hizmet Vakfı merkezi olarak kullanılmaktadır.

3) EDİRNEKAPI OTAKÇILAR EMİR BUHÂRÎ TEKKESİ

Eyüp ilçesinde, eski Edirnekapi - Eyüp yolu üzerindeki Otakçılar semtinde Münzevi caddesinde yer alan bu tekkenin bânisinin bazı kay-

naklarda Emîr Buhârî, bazılarında da Kanûnî Sultan Süleyman olduğu belirtilmekteyse de İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri'ndeki kayıtlardan, Emîr Buhârî Hazretleri'nin damadı ve halifesi Hâce Mahmud Efendi (Şeyh Mahmud Çelebi) tarafından tesis edildiği, vakfiyesinin de 937 (1530) yılında düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Adı geçen kaynakta tekkenin vakfiye özeti, "Vakf-ı zâviye-i kıdvetü's-sâlikîn umdetü'l-vâsilîn eş-şeyh Mahmud Çelebi İbn-i Hüsâm" başlığı altında verilmekte, bunun arkasında, Fatih'teki Emîr Buhârî Tekkesi'nde olduğu gibi "Evkâfü'l-muhibbîn ve'l-mürîdîn..." başlığı altında ek vakıfların dökümü yer almaktadır. Bu bölümdeki vakfiye özetlerinde Edirnekapı dışında bulunan tekleden "Mahmud Çelebi Zâviyesi" olarak söz edilmekte, bizzat Emîr Buhârî'nin Fatih ile Ayvansaray'da kurmuş olduğu tekke-ler ise "Zâviye-i Atfika" ve "Zâviye-i Cedîde" olarak anılmaktadır. Edirnekapı dışındaki tekkeye yapılmış olan ek vakıfların en önemlisi Emîr Buhârî'nin kızı ve Mahmud Çelebi'nin eşi Fatma Hatun'a aittir.

Zâkir Şükrü Efendi'nin Mecmûa-i Tekâyâ'sında yer alan meşâyih listesinden, tekkenin 1086'da (1675-76) Halvetiyye'nin Sivâsiyye koluna, 1144'te ise (1731-32) Kâdiriyye'ye intikal ettiği, meşihatın 1240 (1824-25) yılında Şeyh Seyyid Abdülhalim Efendi'ye (ö. 1854) tevcih edilmesiyle tekrar Nakşibendiyye'ye bağlandığı anlaşılmaktadır. Abdülhalim Efendi tekkeyi yeni baştan inşa ettirdiği için "Bânî-i sâni" olarak kabul edilmiştir. Bu tekkenin en ünlü şeyhlerinden biri de Vekâyü'l-fuzalâ adlı eserin müellifi olan Şeyhî Mehmed Efendi'dir (ö. 1145/1732).

Tekkenin kâgir duvarlı ve kırma çatılı cami -tevhidhânesi, 1. Dünya Savaşı sırasında bir kaza sonucu Metris Kışlası önünden atılan bir ramazan topunun güllesiyile harap olmuş, kalıntıları Vakıflar tarafından 1942'de enkazcıya satılarak ortadan kaldırılmıştır. Eski Eserler Encümeni Arşivi'nde bulunan 1936 tarihli fotoğraflarda (Bkz: Resim-9) harim duvarlarının moloz taş örgülü olduğu, pencerelerin kesme taştan sövelerle çerçevenilmiş bulunduğu görülmektedir.

Resim 8: Edirnekapı Otağcular Emir Buhârî Tekkesi'nin yıkılmadan önceki hali

Tekkenin ilk şeyhi Mahmud Çelebi (*Kuddise Sirruhû*) aynı zamanda Fatih'de bulunan Emir Buhari tekkesini de yönetmiştir. Edirnekapı'da bulunan tekkeyi 1941'de yıkılmadan önce son görenlerden İbrahim Hakkı Konyalı, Mahmud Çelebi'ye ait mezar taşını bulmuştur, bu taş göre şeyh 1584'de vefat etmiştir. Kabr-i şerîfi Edirnekapı'daki İbni Kemal Paşa Hazretleri'nin merkad-i şerîfinin yanındadır. (*İslam Ansiklopedisi, İsam, M. Baha Tanman, 11/126-129; Ayvansarâyî, Hadîkatü'l-cevâmi', 1/ 42-47, 297-298; Bandırmalızâde, Mecmûa'î Tekâyâ, sh:3, 13; Hocazâde Ahmed Hilmi, Ziyâretü'l-evliyâ, sh:158-162*)

Emir Buhârî Hazretleri'ni anlatmaya çalıştığımız bu yazı sebebiyle, Allâh-u Te'âlâ ve Tekaddes Hazretleri bizi ve siz kıymetli okurları, bu zatlara vefâsızlık edenlerden değil de, kadr-u kıymetlerini bilip istifade etmeye çalışan kullarının zümresine ilhak buyursun ve bu zatlara hakkındaki mâlumâtı öğrenmekle kalmayıp, onların bu "İlâhî Aşk" yolunu devam ettirenlerden eylesin.

Fuzûlî şu mısraları ile bu hakikati çok nefis bir şekilde terennüm etmektedir:

**"İlim kesbiyle pâye-i rif'at,
Ârzû-yı muhâl imiş ancak.
Aşk imiş her ne vâir âlemde,
İlim bir kîl-ü kâl imiş ancak."**

Manası: İlim tahsil etmekle, mânevî yücelik pâyesi ummak, ancak boş bir arzudur. Bu âlemden aşktan gayri her şey yalandır, ilim sadece kîl-ü kâlden ibarettir.

Not: İlim kişiyi İlâhî aşka yönlendiriyorsa, o da aliyyü'l-âlâ olur elbette. Ama İlâhî aşk olmadan sadece ilim var ise sonucu burada ifade edilendir. -Allâh muhafaza buyursun.-

Kudsî ruhları için el-Fâtîha!

HADİS-İ ŞERİFLER

Hiz. Osman (Radiyallâhu Anh) anlatıyor: “Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’i dinledim şöyle diyordu:

“Allah yolunda bir günlük ribât, diğer menzillerde (Allah yolunda geçirilen) bir günden daha hayırlıdır.”

(Tirmizî, Fedâilu’l-Cihâd 26; (1667, 1664, 1665); Buharî, Cihâd 73; Müslim, İmâret 163; İbnu Mâce, Cihâd 7, Nesâî, Cihâd 39, 6, 39)

* * *

Hiz. Enes (Radiyallâhu Anh) anlatıyor: “Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Cennete giren hiç kimse dünyaya geri dönmek istemez, yeryüzünde olan her şey orada vardır. Ancak şehid böyle değil. O, mazhar olduğu ikramlar sebebiyle yeryüzüne dönüp on kere şehit olmayı temenni eder.”

Bir başka rivayette şu ziyade mevcuttur:

“.. Şehid, mazhar olduğu üstünlükler ve kerametler sebebiyle (dönmek ister).”

(Buharî, Cihâd 5, 21; Müslim, İmâret 108, 109, (1877); Tirmizî, Fedâilu’l-Cihâd 13, (1643); Nesâî, Cihâd 30, 6, 32).

* * *

Ebu Sa’idi el-Hudrî (Radiyallâhu Anh), Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’den şöyle anlatıyor:

“Ademoğlu sabaha erdi mi, bütün azaları dile temenna edip: ‘Bizim hakkımızda Allah’tan kork. Zira biz sana tâbiyiz. Sen istikâmette olursan biz de istikâmette oluruz, sen sapıtırsan biz de sapıtırız!’ derler.”

(Tirmizî, Zühd 61, (2409).

Hiz. Ömer (Radiyallâhu Anh) anlatıyor: “Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Siz Allah’a hakkıyla tevekkül edebilirsiniz, sizleri de, kuşları rızıklandığı gibi rızıklandırır. Sabahleyin aç çıkar, akşama tok dönersiniz.”

(Tirmizî, Zühd 33, (2345).

* * *

Ebu Hureyre (Radiyallâhu Anh) anlatıyor: “Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Ümmetimin hepsi affa mazhar olacaktır, günahı aleni işleyenler hariç. Kişinin geceleyin işlediği kötü bir ameli Allah örtmüştür. Ama sabah olunca o: ‘Ey falan, bu gece ben şu şu işleri yaptım!’ der. Böylece o, geceleyin Allah kendini örtmüş olduğu halde, sabahleyin üzerindeki Allah’ın örtüsünü açar. İşte bu, günahı aleni işlemenin bir çeşididir.”

(Buhârî, Edeb 60; Müslim, Zühd 52, (2990).

* * *

Ebu Hureyre ve Ebu Said (Rahimehullâh Anhüma)’nın anlattıklarına göre, Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Mü’min kişiye bir ağrı, bir yorgunluk, bir hastalık bir üzüntü hatta bir ufak tasa isabet edecek olsa, Allah onun sebebiyle mü’minin günahından bir kısmını mağfiret buyurur.

”(Buhari, Marda 1; Müslim, Birr 52, (2573); Tirmizî, Cenaiz 1, (966).

* * *

Ebu Musa (Radiyallâhu Anh) anlatıyor: “Resûlullah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Bir kul, salih amel işlerken araya bir hastalık veya sefer girerek ameline mani olsa, Allah ona sıhhati yerinde ve mukim iken yapmakta olduğu salih amelin sevabını aynen yazar.”

(Buhari, Cihad 134; Ebu Davud, Cenaiz 2, (3091).

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

**ZÜBEYR BİN
AVVÂM**
(Radiyallâhu Anh)

Sağlığında Cennetle müjdelenen on sahabeden biridir. Peygamber Efendimizin en yakın dostlarından. Ve O'nun havârisi (yardımcısı) dır. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

“Her peygamberin bir havârisi (yardımcısı) vardır, Benim de havârim Zübeyr'dir.” buyurarak O'nu medhetmiştir.

Zübeyr b. Avvam (Radiyallahü Anh), Ebu Bekir (Radiyallahü Anh)'in İslâm'a girmesinden kısa bir müddet sonra müslüman olan ilk bahtiyarlar dandır. İlk müslümanların dördüncüsü veya beşincisidir. Ancak ne doğum tarihi, ne de kaç yaşındayken müslüman olduğu kesin olarak bilinmemektedir.

Bazı kaynaklarda Hz. Ali, Hz. Talha ve Sa'd b. Ebi Vakkas (Radiyallahü anhüm) ile aynı yılda doğduğu rivayet edilmektedir.

Nesebi; Peygamberimizin nurlu silsilesiyle, dedelerinden Kusay'da birleşir. Aynı zamanda Efendimizin halası olan Hz. Safiyye binti Abdulmuttalib'in oğludur. Babası Avvam ise, Hz. Hatice (Radiyallahü anha) validemizin erkek kardeşidir.

Zübeyr b. Avvam (Radiyallahü Anh), küçük yaşta yetim kaldığı için annesi Hz. Safiyye tarafından yetiştirildi. Hz. Safiyye, oğlunun terbiyesinde çok titiz davranırdı. Hatta onu hayata hazırlamak için bazen dövdiği de olurdu. Bunu görenler:

- **Çocuğu hırpalıyorsun, ona zarar vereceksin!** Dediklerinde, Hz. Safiyye şu cevabı veriyordu:

- **Benim Zübeyr'i dövmem, onu sevmediğimden değildir. Ben, onun adam olması ve ilerde orduları bozguna uğratarak ganimetle dönecek bir kahraman olması için terbiye ediyorum.**

Gerçekten de Hz. Zübeyr'in annesinden aldığı terbiye, ilerde hayatına aksetti. Hz. Zübeyr cesareti ve kahramanlığı ile tanınmış İslam'ın yiğit bir fedaisi oldu.

Zübeyr b. Avvam (Radiyallahü Anh)'ın babası ölünce, amcası Nevfel onun velâyetini üstlendi. Küçük yaşta yetim kalan Hz. Zübeyr'i, annesi dövdüğünde amcası onu savunur, dövmesine engel olmaya çalışırdı. Ancak Zübeyr b. Avvam büyüyüp müslüman olunca, amcasının ona karşı olan bu sevgisi, öfkeye dönüştü. Öyle ki, imandan dönmesi ve putlara tapması için onu bir hasıra sarar ve ateş yakarak dumanla ona işkence ederdi. Zübeyr b. Avvam ise, yapılan bütün işkencelere büyük bir sabır ve metanetle tahammül eder:

- **Amca, artık ebediyen küfre dönmem, “Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah!”** diyerek haykırırdı.

Allah yolunda ilk kılıç çeken kişi

Mekke'de müşriklerin Müslümanlara çok ağır işkenceler ettikleri, yaptıkları zulüm sebebiyle adeta göz açtırmadıkları dönemlerde, Zübeyr bin Avvâm bir ara Peygamber Efendimize zarar verdiğini duydu. O sıralar henüz çok gençti. Hemen kılıcını sıyırıp, müşriklere bir ders vermek üzere yola çıktı. Mekke'nin yukarı taraflarında bulunan Peygamberimizin yanına koşarak geldi. Onu bu halde gören Peygamber Efendimiz:

- Ey Zübeyr, bu ne hal? diye sordu. O da Allah Resulü'ne şu cevabı verdi:

- Ey Allah'ın Resulü! Senin yakalandığımı ve Sana zarar verdiklerini duyunca koşup geldim!

Bunun üzerine Efendimiz:

- Peki ne yapacaktın? Diye sorunca, şöyle cevap verdi:

Sana zarar vermek isteyenleri bu kılıcımla doğrayacaktım ya Resûlellah! Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, ona ve kılıcına hayır duâda bulundu.

Böylece, İslam tarihinde küffara karşı ilk kılıç çeken kimse, Zübeyr b. Avvam (Radıyallahü Anh) oldu.

Allah sizi yine toplar

Her geçen gün imân edenlerin sayısı çoğaldıkça, Mekke’de müşriklerin Müslümanlara yaptıkları işkenceler de şiddetleniyordu. Peygamber Efendimiz, ashabı kirama yapılan bu dayanılmayacak işkenceleri görünce buyurdu ki:

- **Siz bâri yeryüzüne dağılın! Yüce Allah sizi yine toplar.**

Ashâb-ı kirâm sordular:

- **Yâ Resûlallah nereye gidelim?**

Peygamber Efendimiz mübârek eliyle Habeş ülkesinin bulunduğu tarafı işaret ederek:

- **Habeş ülkesine gitseniz iyi olur. Habeş hükümdarının yurdunda hiç kimse zulme uğramaz. Orası doğruluk yurdudur. Allah-ü teâlâ sizi belki orada ferahlığa kavuşturur,** buyurdu.

Bunun üzerine, aralarında Zübeyr bin Avvâm’ın da bulunduğu on beş kişilik, ilk muhacir kafilesi Habeşistan’a hicret etti. Habeş Meliki Necâşî gelen muhacirleri çok iyi karşıladı ve onlara çok iyi davrandı. Rahat ve huzurlu bir şekilde yaşama imkanı sağladı. Mekke’den ayrılan muhacirler Necâşî’nin memleketinde çok rahat bir şekilde yaşama imkanı buldular.

Ümmü Seleme (Radıyallahü anha) anlatıyor:

“Biz Habeşistan’da huzur içinde yaşarken bir grup Habeşli, Necâşî’ye isyân ederek saltanatını elinden almak istedi. Biz bunların Necâşî’ye üstün gelmesinden korkuyorduk. Çünkü bunlar saltanatı ele almış olsalar, bize o memlekette hayat hakkı tanımazlardı.

Necâşî de ordusuyla bunların üzerine yürüdü. Aralarındaki bu savaş, Nil Nehri’nin öbür tarafında oluyordu. Durum gerçekten çok kritikti. Bizler Necâşî’nin galip gelmesini istiyorduk. Ashâb-ı kirâm’dan bazıları dediler ki:

- Kim savaş cephesine gidip bize haber getirecek?

- Zübeyr bin Avvam:

- Ben giderim, deyince:

- Peki, sen git! Dediler

Zübeyr bin Avvam bu sırada, Müslümanların içinde yaşı en genç olanı idi. Zübeyr bin Avvâm’a bir su tulumu şişirdiler ve göğsüne astılar. O da Nil Nehri’nin üzerinde yüzdü ve orduların savaş ettiği Nil’in öteki tarafına geçti. Onların yanında hazır bulundu.

Müjde! Necâşî zafere erişti!..

Biz ise, Necâşî’nin düşmana galip gelmesi ve memleketinin başında kalması için

Allah-ü teâlâya duâ ettik. Durumun ne olacağını, nasıl neticeleneceğini merakla beklerken, Zübeyr bin Avvam uzaktan görüldü. Bize doğru koşuyordu. Ebisesiyle işâret ederek şöyle sesleniyordu:

- Müjde! Necâşî zafere erişti ve Allah-ü teâlâ onun düşmanını helâk etti. Ona memleketinde kalmaya kudret verdi!

O zamana kadar böyle sevindiğimizi hatırlamıyorum.

Necâşî, Allah-ü teâlânın izniyle o kâfiri mağlup ederek sağısâlîm sarayına döndü. Bizler de, Medine’ye Resûlüllah’ın yanına gelene kadar onun memleketinde güzel bir hayat sürdük. Sonra Ashâb-ı kirâm, Mekke’den Medine’ye hicret edince, biz de Habeşistan’dan Medine’ye hicret ettik.”

Peygamber Efendimiz Medine’ye hicret ettiğinde, bir Muhacirle, Ensar’dan birini kardeş yapıyordu. Zübeyr bin Avvâm’ı da, Ensâr’dan Ka’b bin Mâlik ile kardeş yaptı.

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

Namaz Kılmayanların Kötü Âkıbeti

Rabbimiz bir ayeti kerimede:

“Ben insanları ve cinleri ancak Bana ibadet için yarattım” (Zariyat: 56) buyurmuştur. Yani Dünyaya geliş gayemiz Allah’a ibadettir. Allah’ın hoşnut olduğu bütün ibadetlerin en faziletlisi ise, namazdır.

Şayet tek kelime ile ibadeti anlatmak istesek; **“Namaz”** diyebiliriz. Ayrıca namaz; bütün ibadetleri kapsamaktadır. Çünkü namaz; “kıraat, tesbih, tekbir, tehlil, kıyam, rükû, secde” gibi tüm ibadetleri içinde barındırır. Üstelik bu ibadetleri namazla birlikte cem’ ederken, tek bir dünya kelamı dahi edilmiyor ve hiçbir şeyle meşgul olunmuyor. Bu kadar ibadeti cem eden, böylesine ulvî başka bir ibadet var mıdır?.. Dolayısıyla namaz kılmayı terk eden kişi, aynı zamanda birçok ibadeti de terk etmiş demektir.

Bir keresinde Efendimiz ﷺ’e soruldu:

- En faziletli amel hangisidir?
Efendimiz ﷺ:
- **Vaktinde kılınan namazdır**, buyurdu.

Efendimiz bir diğer hadisi şeriflerinde ise:

“Namazın dindeki yeri, başın vücuttaki yeri gibidir.” buyurmuştur.

Başsız bir beden hayattı sürdürmesi mümkün olmadığı gibi, namazsız bir din anlayışının ve namazsız bir Müslümanlığın sürdürülmesi de mümkün değildir.

Namaz ibadetin başı olduğuna göre, namazı olmayanın ibadeti yoktur. İbadeti olmayanın ise imanla Rabbine kavuşması zordur.

Hz. Ömer (Radiyallahü anh) yemin ederek:

“Vallahi namazı terk edenin İslam'dan payı yoktur!”

buyurmuştur.

Yine bir Hadisi şerifte Efendimiz ﷺ:

“Kul ile şirk arasında sadece namazın terki vardır.” buyurmuştur.

Eğer namazın varsa, küfürle aranda kalın ve sağlam bir duvar var demektir. Fakat namazın yoksa, küfürle aranda hiç bir engel kalmamıştır. Peki, bu durumda namaz kılmayan kimse küfre girer mi?..

İmam-ı Azam’a nisbet edilen bir söz vardır. Hani sormuşlar:

- Namaz kılmayan kâfir olur mu?

İmam-ı Azam cevap vermiş:

- **Namaz kılmayan kafir olmaz ama kafirler namaz kılmaz!..**

Gerçekten de, İmam-ı Azam çok müthiş ve çok veciz bir cevap vermiş. Öyle ya; hem

Müslüman olduğunu söyleyecek, Allah’a ve ahiret gününe inandım diyeceksin; hem de Allah’a ve ahiret gününe inanmayan kafirler gibi hayat sürüp, namaz kılmayacaksın. Bu ne perhiz bu ne turşu...

Namaz çok büyük bir ibâdettir, terki ise çok büyük günahtr

Namaz kılmayanlar hakkında birçok ayeti kerime ve hadisi şeriflerde ağır tehditler vardır. Bir Müslüman bu tehditleri kesinlikle göze alamaz, almamalıdır.

Allah-u Teala bir ayeti kerimede; Cennet ehli ile, Cehennem ehli arasında geçen konuşmayı zikredip, onları Cehenneme sevk eden cürümlerin neler olduğunu, onların ifadesiyle anlatır:

“Mücrimlere: ‘Sizi sakara, (cehenneme) sokan sebep nedir?’ Derler ki: ‘**Biz namaz kılanlardan değildik. Yoksulu doyurmazdık, batıla dalanlarla beraber biz de dalar-dık ve Din** (hesap) gününü yalan sayardık.’”

(Müddessir: 42-46)

Mücrimlere sorulan; “**sizi cehenneme so-kan nedir?**” sorusuna verilen ilk cevap, “**Biz namaz kılanlardan değildik**” oluyor. Dolayısıyla bu ayeti kerime, namaz kılmayanların Cehennem ehlinen olduklarını bize açıkça bildirmektedir.

Cehennem ehlinin verdiği ilk cevabın bu şekilde olmasının, elbette bir takım hikmetleri vardır. Zira **kıyamet günü kulların sorguya çekileceği ilk ibadet, namazdır**. Dolayısıyla Allah’a verilecek olan ilk cevap da, namazın tam olarak kılınıp kılınmadığıyla ilgili olacaktır. Eğer namazın hesabı kolay olursa, diğer amellerin hesabı da kolay olacaktır.

Nitekim Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur:

“**Kulun, Kıyamet gününde ilk hesaba çekileceği şey namazıdır. Eğer namazı tamamsa diğer amelleri de kabul olunur. Eğer namazında noksanlık varsa, namazı da diğer amelleri de reddedilir.**”

Demek namazı tam olan, ahirette kendini kurtarır ve diğer amellerindeki noksanlıklara da tolerans tanınır. Yani diğer amellerin kabul edilmesi de, ancak namaz kılmakla mümkündür. Eğer namaz yoksa veya eksikse hiç iltimas yoktur.

Efendimiz ﷺ yine buyurdu ki:

“**Kabir âhîret duraklarından ilk duraktır. Kim orada hesabını kolay verirse, diğerleri de kolay olur.**”

Kabirde ilk gece nasıl geçerse diğer günler ona göre geçecektir. İyi geçerse her geçen gün daha iyi, yoksa daha kötü olacaktır. Orada ilk gece, namazdan sorulacaktır.

Namaz kılmayanların kötü akıbetini haber veren bir başka ayeti kerimede ise şöyle buyurulmuştur:

“**Sonra bunların ardından öyle bir nesil geldi ki, namazı terkettiler, heva ve heveslerine, nefislerinin azgın arzularına uydu-lar. Onlar** (Cehennemdeki bir kuyu olan) **Gayy’a kavuşacaklardır.**” (Meryem: 59)

Bu âyet-i kerimede de namaz kılmayan ve onu terk edenlere çok ciddi bir tehdit vardır. Namaz kılmayanlar, bu azgınlıklarının karşılığını mutlaka görecekler ve Cehennemdeki “**Gayya**” Kuyusunu veya Vadisini boylayacaklardır. Gayya öyle bir yerdir ki; Cehennem’in diğer vadileri, “Gayya”nın dehşetinden korkup Allaha sığınır. Burası Cehennem’in en alt katında bulunan bir yerdir. Cehennem’in üst tabakalarında bulunan ve azap çeken insanların vücûdundan çıkan tüm pislikler ve irinler buraya akıp toplanır.

İşte Namazı terk edenlerin varacağı yer, duyduğumuz zaman bile ürperdiğimiz korkunç bir kuyudur ki, Rabbim cümlemizi bu korkunç adrese uğramaktan muhafaza buyursun. Ve namazlarımızı vaktinde kılmaya bizleri muvafak eylesin. Amin!..

İmansızlıktan sonra gelen en büyük günah

Allâh-u Te’âlâ namazsızlığın imansızlıktan sonra gelen en büyük günah olduğunu beyan sadedinde şöyle buyurmaktadır;

“(Ebû Cehil) **Ne** (inanılması gereken şeyleri) **tasdik etti. Ne de namaz kıldı. Lakin** (Kur’anı) **yalanladı ve** (imandan) **yüz çevirdi.**” (Kıyâme : 31, 32)

Âyet-i kerime’de görüldüğü üzere, İslam’ın baş düşmanı Ebu Cehil hakkında; “**tasdik etmedi**” buyrulduktan sonra, hemen ardından “**namaz da kılmadı**” buyrulur, namazın imansızlıktan sonra gelen en büyük günahlardan olduğuna dikkat çekilmiştir.

Namazı ayakta tutan dinini ayakta tutar, namazı terk eden ise dinini yıkmış olur.

Nitekim Efendimiz ﷺ şöyle buyurdu:

“**Namaz dinin direğidir Kim namazı terk ederse dinini yıkmış olur.**”

İnsanın evi yıkılsa, işi bozulsa bu zararı telafi etme imkanı bulabilir ve bu adam cennete de gidebilir ama namazı olmayanın cennete gitmesi çok zordur.

Merak ediyor insan; **acaba namazı olmayan bir kimse, Cennete gitmek için hangi amelinin sevabını ümid ediyor?..**

Rivayet edilir ki:

İmâm-ı Azam devrinde bir adam vefat etti. Onu yıkayıp kefenlediler ve cenaze namazını kılıp kabre defnettiler.

Mevtayı kabre indirenler, onu lahdin içine yerleştirip sağ yanı üzere yatırdılar ve yüzünü Kible tarafına doğru çevirdiler. Fakat o sırada hiç beklemedikler acayip bir şey oldu. Mevta birden tersine döndü ve arkası kible tarafına geldi.

İnsanlar şaşkınlık içinde, mevtayı tekrar eski hale döndürüp, yüzünü Kible tarafına doğru çevirdiler. Fakat yine aynı hal vaki oldu. Bu durum üç defa tekrar edince, hatiften bir nida geldi ve denildi ki:

“Onu hali üzere bırakın! Çünkü o hayatayken Bizim Kiblemizden yüz çevirmişti. Biz de ölümünden sonra onun yüzünü Kibleden döndürdük!..

Namaz kılmayanlara verilecek on beş ceza

Bir hadisi şerifte Efendimiz (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) buyurmuştur ki:

“Namazını kılmayan, gevşeklik gösteren (hafif tutup, kıymetini bilmeyen)lere Allah-u Teala on beş ceza ile azab eder. Bunların altı tanesi ölümden öncedir. Üç tanesi ölüm anındadır. Üç tanesi kabirdedir. Üç tanesi de kabirden çıkınca, yani mahşerdedir.

Ölüm öncesi altı şey:

1. Salihlerin siması ondan kaldırılır. (Salihlerin yüzlerinde secde eseri olan bir nur, bir ışıltı vardır. Namaz kılmayanların yüzlerinden salihlerin siması silinir. Bundan böyle suratlarında bir mendeburluk olur.)

2. Ondan hayatın (ömrün) bereketi kaldırılır.

3. Ondan rızkın bereketi kaldırılır.

4. Namazı tamam olmadan hiçbir hayrı kabul edilmez. Hiçbir iyiliğine sevap verilmez. (Çünkü ne sevap kazanırsa kazansın, namaz kılmamanın günahını karşılar mı?)

Mizanın günah kefesinde namazsızlık varsa, hangi sevap sağ kefeyi ağır bastırarak. Namazsızlık öyle büyük bir günah ki, ona keffaret olacak bir amelî Salih yoktur. Namazını mutlaka kılacaktır, eğer kılmadıysa onları kaza edecektir)

5. Duası kabul edilmez.

(Duası göklere yükseltilmez ki, kabul edilsin. Çünkü bir ayeti kerimede:

“O'na ancak güzel sözler yükselir (ulaşır). Onları da Allah'a amel-i sâlih ulaştırır. (Fattır: 10) buyrulmuştur.

Dolayısıyla, namazı olmayan kimsenin hangi salih ameli, onun duasını Allah'a ulaştıracak?)

6. Salihlerin duasından nasip alamaz.

Müslümanların birbirine yaptıkları iyi duâların ona faydası olmaz Her Mümin, kardeşine dua etmek zorundadır ki, bu bir haktır. Namaz kılanlar bunu yerine getirmiş oluyorlar. Ama namaz kılmayanlar, kendileri dua etmemiş olduklarından, bu duadan nasipdar olamıyorlar.

Ölüm anındaki üç şey:

1. O kişi susuz olarak ölür.

Namaz kılmayan kişi, şayet yedi denizin suyu boğazına dökülse bile suya kanmaz.

Çok su içse de, susuzluk acısı ile, suya kanmadan ölür. İşte şeytan, adamı o sekerât anında kandırabilir Allah muhafaza.

2. Ansızın (tövbesiz) ölür.

3. Sanki dünyanın bütün demirleri, ağaçları ve taşları boynunda ve iki omzundaymış gibi çok ağır bir halde ölür.

Kabirdeki üç şey:

1- Kabir ona daraltılır, onu sıkar. Kemikleri birbirine geçer. İşte azab orada başlar.

2- Kabir ona karanlık olur. Kabri ateşle doldurulur ve Cehennem çukuruna döndürülür. Kabrine yılanlar dolar. Ve kabir her namaz vaktinde onu sokar.

3 - Meleklerle cevap verirken) Konuşacak dermanı kalmaz.

Kabirden çıkınca olan üç şey:

1. Allaha kavuştuğunda, kendisine çok gazaplı olur.

2. Hesabı zor olur.

3. Allahın huzurunda dönüşü cehenneme olur.

Allahın af etmesi müstesna, o zaman cehennemden kurtulur. Ama namazı olmayana

Mevla rahmet eder mi?

Evet, yukarıda zikrettiğimiz ayeti kerimelerden ve hadisi şeriflerden de anladığımız üzere, namaz kılmayanların başı, dünyada da ahrette de beladan kurtulmuyor. Gerçi bir kulun namaz kılmaması, Rabbinin huzuruna çıkamaması en büyük bela değil mi?

Hani adamın biri demiş ya:

- Otuz senedir namaz kılmıyorum başıma hiç bela gelmedi.

Diğeri cevap vermiş:

- Otuz senedir Allah seni huzuruna kabul etmemiş, sen bundan büyük bela mı arıyorsun?!

Allah-u Teala Namazı imana denk tutmuştur.

Namazın dindeki yeri çok büyüktür. Her Peygamberin ümmetine son nefeste vasiyeti namazdır. Mevla Teala bir ayet-i kerime'de:

“Allah sizin imanınızı zayi edecek değildir.” (Bakara:143) buyurarak, namaza **“iman”** ismini vermiştir. Bu ayeti kerimenin nüzûlü hakkında rivayet edilir ki:

“Efendimiz bir zaman Mescidi Aksa'ya doğru namaz kıldı. Bu durum Medine'ye hicretten sonra da devam etti. Daha sonra Kible'nin tahviliyle alakalı olarak:

“...Namazda yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir...” (Bakara: 149) ayeti gelince, tekrar Mescidi Haram'a doğru namaz kılmaya başladılar.

Tabi Kible'nin değiştirilmesinden önce ashabı kiramdan bazı kimseler vefat etmişler veya şehit olmuşlardı. Bu ayetin gelmesi üzerine sahabe-i kiram sordular:

- **Ya Rasülellah! Beyt-i Makdise doğru namaz kılarken ölenlerin durumu ne olacak?..**

Çünkü onlar Mescidi Aksa'ya doğru yönelerek namaz kılmışlardı. Oysa şimdi kible değişti. Peki, namazlarını o tarafa doğru kılan ve şimdi hayatta olmayanların kıldıkları namazlar acaba boşa mı gitti, zâyi mi oldu? Diye merak edip sormuşlardı. Bunun üzerine Allah-u Teala şu ayeti kerimeyi inzal buyurdu:

“Allah sizin imanınızı zayi edecek değildir.” (Bakara: 143)

Ashabın sorusuna cevap mahiyetinde nâzil olan bu âyet-i kerime, çok enteresandır. Zira Mevla Teala burada: “Allah **namazınızı** zayi etmez” buyurmuyor da, **“imanınızı zayi etmez”** buyurarak, namazın imandan olduğunu

beyan ediyor ve namazın ne kadar önemli olduğuna vurgu yapıyor.

İbadetlerin özü hulasası, hikmetin ve ibadetin başı, dinin direği, müminin miracı olan bu namazı kılmamanın bahanesi yoktur. Hatta savaşta bile namazın terkine müsaade edilmemiştir. Karşında düşman olduğu zaman bile namazın kılınacağı hakkında, Salâtü'l-Havf/Korku Namazını emretmiştir Allah-u Teala...

Dolayısıyla, düşmanla harp ederken bile namazın terkine müsaade edilmiyorken, namazını kılmayanlar, Allah'ın huzurunda acaba hangi mazereti ileri sürecekler. Namaz Müslümanın olmazsa olmazıdır. Ve terk edilmesine asla müsaade yoktur. Savaşta mısın veya yolculuk mu yapıyorsun? Namazı kısaltarak kılacaksın... Hasta veya ayakta duramayacak kadar rahatsız mısın? O halde namazını oturarak kılacaksın... Oturmaya bile mecalin olmadığından yatmak zorunda olabilirsiniz... O zaman yatarak kılacaksın, îmâ ile kılacaksın ama kesinlikle namazı terk etmeyeceksin.

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Beş vakit namaz vardır ki Allah Teâlâ onları kullarına farz kıldı. Her kim onların abdestlerini güzel alır ve onları vakitlerinde kılsa, rüku ve huşûsunu tamam ederse, Allahın o kişiyi af edeceğine dair vaadi vardır. Namaz kılmayana Allah nezdinde herhangi bir va'd yoktur. Dilerse af eder dilerse azap eder.”

Bu hadisi şerifte buyrulduğu üzere, namazı düzgün ve tam kılan paçayı kurtarır. Çünkü Allah'ın bu kimselere va'di var. Fakat namaz kılmayana herhangi bir vadi yoktur.

Yazımızı büyük veliye Rabiâtü'l-Adeviyye'nin sözü ile bitirelim:

“Kâinatın Rabbi, benim gibi basit bir sudan yaratılan insanoğlunu muhatap alıyor ve tenezzül buyurup **“Namaz kıl”** diye emrediyor da, ben kim oluyorum da namaz kılmayacağım.”

Fi emanillah!

Hikmetli Söyler

” Allah ile mahlukatından hiçbirisi arasında bir nesep bağı yoktur. Allah’a yakınlık ancak O’na itaat ve emirlerine tabi olmakla mümkündür.”

Hz.Ebu Bekir (Radiyallâhu Anh)

” Her nimet sahibi hased edilir. Haset edilmeyen tek nimet; tevâzudur.”

Zübeyr bin Avvam (Radiyallâhu Anh)

” Bütün insanlar seni kendi menfaati için ister; Allah ise seni, senin menfaatin için ister.”

Abdülkadir Geylânî

” Düşman Çanakkale'den giremedi ama Çanak anten'den girdi.”

Mahmud Efendi Hazretleri (Kuddise Sirrûhu)

” Her nefeste eyledik yüz bin günah. Bir günaha etmedik hiç bir gün ah!”

Süleyman Çelebi

” Geçmişini iyi bil ki, geleceğe sağlam basasın. Nereden geldiğini unutma ki, nereye gideceğini unutmayasın.”

Şeyh Edebalı (Kuddise Sirrûhu)

” Ne söyleyeyim diye baştan düşünmek, niçin söyledim diye sonunda pişman olmaktan iyidir.”

Sadi Şirazi

” Tarih değil, hatalar tekerrür ediyor”

Abdülhamid Han

Kurtuluş zordur

İyi kötüyü bilmek kolay mı?
Doğru rehber yoksa, kurtuluş zordur.
Hakiki imanla ölmek kolay mı?
Doğru rehber yoksa, kurtuluş zordur.

Rehbersiz yıkılır, dinin sarayı,
Mürşidler tedavi eder yarayı,
Kolay seçemezsin, akla kararı,
Doğru rehber yoksa, kurtuluş zordur.

Toplanıp bir araya gelindi,
Rehberin önemi iyi bilindi,
Sadece kitap da yetmez denildi,
Doğru rehber yoksa, kurtuluş zordur.

Hoca'ya önceden bunlar söylendi,
Mürşidi olanlar, nefsini yendi,
Musa Nebi, Hızır ile öğrendi,
Doğru rehber yoksa, kurtuluş zordur.

İmanın tokumu

İmanın tokumu, beş vakit namaz,
Müminim diyenin, kılması gerek.

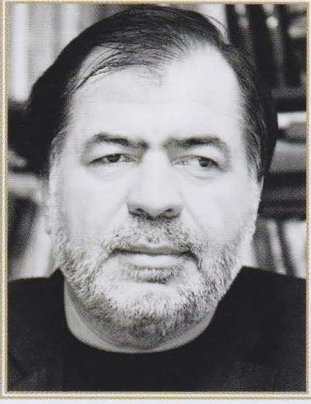
Namazın tadını alamayanın,
Ruhunu tedavi, etmesi gerek.

Kim kıyamet günü, necat isterse,
Namazına önem vermesi gerek.

Sevabım çok olsun diyen kimsenin,
Ezanla camiye gelmesi gerek.

Resulullah'ın son sözü namazdır,
Herkesin bunları bilmesi gerek.

Hoca der, saadet isteyenlerin,
Doğru itikatla ölmesi gerek.

MUSTAFA ÖZCAN

TARİHİN KAVŞAĞINDA NUSEYRİLER YOL ÇATINDA

Rubbe darretin nafiâtün/ bazı zararlı şeyler faydalıdır sırrı veya fehvasında Suriye'deki kavga ve kargaşanın farklı boyutları olmakla birlikte hak şerleri hayreler muradı gereği şerrin ibresi son anda hayra dönebilir. Şerden hayır doğabilir. Suriye olayları Esat hanedanlığının nüfus ambarı, insan kaynağı olan Nuseyriileri yol çatına taşımış oldu. Belki de tarihlerinde ilk kez Nuseyriiler bu kadar keskin bir yol çatına geldiler. Ya kendilerini gözden geçirecekler ya da Esat'a destek vermenin bedelini acı ağır ve acı bir şekilde ödeyecekler. Bundan dolayı Nuseyri Liderleri 8 sayfalık 'Kimlik Reformu İlanı (İlan İslah el Hüviyye)' yayınlamışlar. Bundan ilk kez haberdar olan daha doğrusu dünyaya duyuran İngiliz Yayın Kuruluşu BBC oldu. Neden BBC bunun farklı cevapları var. Söz konusu cevaplara gelmeden, geçmeden evvel nedeni ve zamanlaması üzerinde durmak gerekiyor. Nuseyriiler için zaman doldu veya deniz bitti. Eskilerin ifadesiyle mine'l muhal devamı'l hal yani eski hal muhal ya yeni hal ya da izmihlal! Nuseyriiler ilk kez ontolojik yani varlıklarıyla ilgili derin bir endişe yaşıyorlar. Zira savaş yani aktörlerle uzasa bile Esat rejimi taraftarlarının veya mezhep mensuplarının korkularını teskin ve izale edebilecek nihai bir zafer kazanabilmiş değil.

Ufukta böyle bir ihtimal de görünmüyor. Yeni oyuncular savaşı uzatsalar da Esat lehine sona erdirebilirler mi? İlk yıllardan sonra rejimden kopmalar azaldı ve rejim bütünlüğünü muhafaza etti, korudu. Bununla birlikte Nuseyri/Alevi toplumu içinde en azından gençlik arasından 60 bin kişinin hayatını kaybettiği varsayılıyor.

Bu Nuseyriiler gibi küçük bir toplumda büyük bir sayıya tekabül ediyor. İfade edildiği gibi Nuseyri kesimi ülkenin yüzde 11'ini (kendi iddialarına göre yüzde 12) temsil etse bile bu 2.5 milyon kişi demektir ve bunlar arasından gençlik kesimi temsil eden en az 60 bin kişi çatışmalarında hayatını kaybetmiş bulunuyor. Savaş boyunca yani 6 yıldan beri Suriyeli anneler 3.7 milyon çocuk doğurdu (1). Demek ki nüfus kaybı bir şekilde yüksek doğurgan oranıyla telafi ediliyor.

Alevi-Nuseyri deklarasyonu muamma bir durum. Yayınlanmasından sonra şüyu bulmasına, çok yankı meydana getirmesine rağmen BBC'ye konuşanlar adlarını saklayan iki Nuseyri din adamı. **Adeta Siyon Liderlerinin protokollerine benzeyen bir durumla karşı karşıyayız.** Nuseyri liderlerinin protokolleri yayınlanıyor ama bunu düzenleyenlerin kimliği meçhulümüz. Nuseyri liderlerinin durumu gizli olsa da nedeni gizli değil.

Zira bu deklarasyon veya beyanname ile birlikte iki şeyi hedef alıyorlar. Bunlardan birisi Şiiliğin tasallutundan ve sahte künyesinden kurtuluyorlar. Ya da bu deklarasyon Nuseyri-leri Şiilikten azat etmeye veya özgürleştirme-ye matuf. Nuseyriilerin Sünnilikle bağlantıları olmasa bile aynı orantıda da Şiilerle ortak bir zemine haiz ve sahip değiller. Hazreti Ali'yi sevmek ortak payda ise Sünniler de fazlasıyla Hazreti Ali'yi seviyorlar.

Şiilerin Nuseyriilere uzanmasının veya el atmasının nedeni tamamen stratejik ve siyasi. Hafız Esat ve Beşşar Esat Suriye'ye ele geçirmemiş olsaydı Şii -Nuseyri ilişkileri Şii- Dürzi ilişkilerinin ötesine geçmeyecekti. Demek ki, Şiiler ve özellikle de İran ve ekserisi Suriye'ye uzanmak ve ötesinde öteki İslam diyarlarıyla köprü kurmak için Nuseyriiliği amacına alet etmek istemiştir. İslam diyarlarına ulaşmak için İran ve özellikle Humeyni rejimi Şam'daki Nuseyri rejimini basamak, merdiven ve köprü olarak kullanmak istemiştir. Bu nedenle de öldürülmekten korkan Nuseyri dini liderleri bu beyannamenin altına imza atsalar da ölüm korkusuyla kimliklerini gizlemişlerdir.

Peki, bu belgenin sıhhatinden nasıl emin olabiliriz? Tarihi şartlar ve Nuseyriilerin gelecek kaygısı onları kendi zeminlerini bir kez daha gözden geçirmeye itmiş olmalıdır. Zorlayıcı amiller ve saikler ortadadır. Bu çerçevede Nuseyri liderlerinin bir arayış içine girmeleri kaçınılmazdır. Bunun için de Sünni çoğunlukla yeniden köprü kurmaları elzemdir. Bu da mevcut rejimle bağlarını koparmalarına amirdir. Bu belgede temel iki husus dikkat çekmektedir. Bunlardan ilki, İran ve Şii liderlerin takdim ettiği gibi Nuseyriilerin Şiilik içinde konumlanmalarının gerçek dışı olduğudur. Nuseyriiler Şiiliğin bir parçası değildirler. Gulat (aşırılık) ve batini yönleri ağır basmaktadır. Bununla birlikte Reşid Rıza'nın yazdığı gibi On İki İmam doktrini de yarı batini'dir. Anılan nedenler yüzünden Şiilikle varsayılan bağlarını koparmak istiyorlar. Bu Şiilikten özgürleşme çabasıdır. İkincisi de ümüğüne kadar zulme batmış olan ve arkasından Nuseyri toplumunu da sürükleyen Esat rejimiyle bağları koparmanın vaktinin gelip çatması gerçeğidir.

Esat rejimi battıkça veya çırpındıkça, Şiilere ve İran'a daha fazla tutunmuş bu da çoğunluk karşısında kendisini daha sevimsiz hale getirmiştir. İran rejimi Suriye'deki Baas veya Esat rejiminin bu ihtiyacını istismar etmiştir. Böylece Suriye rejiminin siyasi vasisi halin gelmiş ve Esat rejimi de İran'ın vassalı konumuna düşmüştür. Nuseyriilerin dini liderleri bu protokolle birlikte asırlarca gizlilik perdesinin ardından Nuseyri toplumuna bir ışık yakmak istemişlerdir. Gizliliğe bir son vermek normalleşmeye evet demek zorundalar. Gizlilik perdesi arkasına sığınmalarının temel nedenlerinden birisi ötekilerden korku olarak tasvir ediliyor. Peki, neden korkuyorlar? Çoğunluktan mı yoksa gizli inançlarının veya yanlarının faş olmasından mı? Son günlerde Yezidilik için de aynı şeyler söylenebilir. Gizledikleri husus batinilikle ilgili inançları ve gelenekleridir. Elbette bu gelenekler çoğunluğun nazarında şüpheye medar olmasının ötesinde inanç olarak kabul edilemeyecek hususlardır. **Batinilik sonuçta eklektik ve senkretik inançlar manzumesidir. Derleme toplama bir yapısı vardır. İnsan ve beşer ürünüdür.** Bu nedenle de bu belgeyi sızdıranların Kur'an üzerinde durmaları ve tek kutsal kitap olarak saydıklarını söylemeleri önemsenmesi gereken bir husustur. Kur'an önünden ve ardından batıl gelmeyen kitaptır. Bununla birlikte bildiride ve belgede pürüzlü noktalar da yok değil. Bunlardan birisi kendileri hakkında üçüncü bir yol temasında bulunmalarıdır. Şiilik ile Sünnilik arasında üçüncü yolu kastediyorlarsa daha almaları gereken bir sürü yol var demektir. Zira haktan sonra ancak batıl vardır. Bununla birlikte ifrat-tefrit veya kapitalizm ve komünizm arasında üçüncü bir yoldan bahsetmek yanlış sayılmayacaktır.

Bununla birlikte kendilerini İslam içinde değerlendirmiyorlar. Kur'an'ı esas almaları tek kutsal kitapları saymalarına ek olarak kendilerini İslam içinde görmeleri müspet bir yaklaşımdır. Bilindiği gibi Türkiye'de son yıllarda Alevilik açılımı sırasında kimi Aleviler Batı'nın tahrikleriyle birlikte Ali'siz Alevilikten dem vurmaya başlamışlardır. Türkiye'de Ali Balkız ile Ali Kılıç isimli iki Alevi dedesinin Ali'siz Alevilik akımını terviç etmeye ve yaymaya çalıştıkları ileri sürülmektedir (2).

Kur'an ortak sözdür.

Sünni dünyada Müslüman Kardeşler gibi dini eksensiz siyasi anlayışların öne çıkmasına paralel olarak Şii dünyada da siyasi anlayışlar öne çıktı ve önce hareket sonra fırtına haline dönüştü. Bunun sonucunda Cemaleddin Afgani (Esedabadi) ile başlayan Şii-sünnilik yakınlaşması paralel yakınlaşmaları da tetikledi. Bunlar arasında Şiiler ile Nuseyriiler arasında köprü kurulması gündemle geldi. Daha öne Şiiler Nuseyriiliğin kurucusu Muhammed Bin Nuseyri'yi yalancı ve sahte peygamber olarak nitelendirirken 1960 ve 1970'li yıllarda cilveleşme ve mücadeleye döneme girildi. Şiiler Nuseyriilere el kol attılar. Bu acı meyvesini Humeyni'nin bidat devriminden sonra verdi. Tabular yıkıldı.

Yeni yakınlaşma sürecinde Şii mercilerden Hasan Mehdi Şirazi 1972 yılında vermiş olduğu bir fetva ile birlikte Nuseyriileri hem Müslüman hem de On İki İmam çizgisinde Şiilerden saymıştır. Lübnan'da Şah'ın desteğine haiz olan Musa Sadr da 1973 yılında benzeri bir fetva yayınlamıştır. Nuseyri din adamları da yalnızlıklarını kırmak ve meşruiyet elde etmek için bu fetvalara bigane ve yabancı kalmamışlardır. 1972 yılında Nuseyri din adamları da karşı yakadan bu değerlendirmelere katılmışlar ve kendilerini On İki İmam anlayışında ve çizgisinde Şii topluluğu olarak nitelendirmişlerdir. Humeyni'nin 1978 yılında Şah'ın talebi doğrultusunda Irak'tan atılınca Hafız Esat kendisine Suriye'ye davet etmiş, yerleşme teklifinde bulunmuştur. Bununla birlikte Humeyni Paris'i kendisi ve geleceği için daha güvenli liman saymış olmalı ki oraya yerleşmiştir. Burada fazlasıyla dünyanın dikkatine ve ilgisine mazhar olmuştur. Lübnanlı karizmatik Şii lideri Musa Sadr'ın Libya'da zorunlu bir biçimde kaybolmasından altı ay sonra Humeyni soluğu İran'da almış ve Şah Muhammed Rıza Pehlevi'yi devirmiştir (3). Musa Sadr'ın öldürülmesinin Humeyni'nin önünü açtığı veya bunun için Kaddafi ile Esat'ın anlaşmaları ve karizmatik ve Şah yanlısı Musa Sadr'ı ortadan kaldırdıkları ifade edilmektedir. Irak'ta da Muhammed Bakır es Sadr'ın Saddam tarafından ortadan kaldırılmasıyla birlikte ortam tamamen Humeyni'ye kalmıştır.

Şii bahçesi Humeyni için dikenlerinden temizlenmiştir. Humeyni zamanla İran'daki rakiplerini de bertaraf etmiştir. Muhammed Kazım Şeriatmedari gibi tarihi ve daha gelenekçi liderleri dışlamış ve tesirlerini kırmıştır.

Devrimden sonra Lübnan'da Musa Sadr'ın mirası zamanla Humeynicilerin eline geçmiştir. Musa Sadr'ın kurduğu Emel örgütü önce iki parçaya bölünmüş, ana çatıdan ayrılan grup İslami Emel ismini almış ve ardından Said Havva'nın Cündüllah kitabından ve benzerlerinden intihal ve kopya suretiyle Hizbullah örgütü kurulmuş ve Lübnan'da Humeyni'nin vurucu ve askeri kolu ve kanadı haline gelmiştir. Hafız Esat 1980'li yıllarda Lübnan'ı hem PKK'nın hem de İran'ın faaliyet alanına ve talanına açmıştır. Her iki taraf da Bekaa Vadisinde organize olmuşlardır. O tarihten itibaren de Türkiye karşısında daima yolları kesmiştir.

Şeytanın oyuncuları

Robert Dreyfuss adlı yazarın kaleminden çıkan Devi'l Game (Şeytan Oyunu) adlı eserde, daima İsrail'in bölgede azınlıkları potansiyel ortak olarak gördüğü ifade edilmektedir. Nitekim bu gerçek veya potansiyel ortaklık ABD'nin PYD ve Şiilerle köprü kurması üzerinden de ispat edilmiştir.

Hürriyet gazetesinden Verda Özer Cumhurbaşkanlığı Erdoğan'ın ABD gezisi sırasında yapılan görüşmelerin tutanağını yayınlamış ve burada da ABD'nin özenle bölgede Türkiye'ye rol vermekten kaçındığını nazara vermiştir. Tutanak Robert Dreyfuss'un tespitlerine de ayna tutmaktadır:"

CUMHURBAŞKANI Erdoğan'ın 4 günlük ABD gezisinden önce, "Erdoğan ve Obama görüşecek mi, görüşmeyecek mi" bahisleri açılmıştı. Geziye eşlik eden biz gazeteciler de yola aklımızda bu soruyla çıktık. Washington'da perşembe sabahı Erdoğan, ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden'la görüştüğünde, henüz bu randevu kesinleşmemiştir.

O görüşmenin ardından önce Erdoğan ve Biden'ın kucaklaştığı resim yansıdı basına. Sonra da o haber düştü gündeme:

Erdoğan ve Obama akşam Beyaz Saray'da başbaşa görüşecekti. Böylelikle Obama, zirve için şehre gelen 56 dünya liderinden sadece Çin ve Türkiye liderleriyle görüşmüş oldu.

Peki neden Türkiye?

Erdoğan önce Biden'la, sonra Obama'yla ne konuştu?

'PYD YERİNE BİZ SAVAŞALIM'

İKİ ülke yetkililerinin yaptığı resmi görüşmelerin ana gündemi Suriye'ydi.

Türk kaynaklarımdan edindiğim bilgiye göre, bu ziyarette Ankara Washington'a şu öneride bulundu: "Gelin PYD'den vazgeçin. Onlar yerine biz, desteklediğimiz Arap ve Türkmen gruplarla birlikte IŞİD'e karşı karada savaşalım." Türk askerinin karadan müdahil olması için de, ABD'nin havadan destek vermesi istendi. ABD ise bu teklife, mealen "PYD'den vazgeçmem" diye karşılık verdi. Bununla birlikte "Türk askeri karadan girerse Rusya vurabilir" çekincesini dile getirdi.

Peki ABD, Türkiye'nin önerisini neden kabul etmiyor? Bunun bir sebebi, Obama kasımdaki başkanlık seçimi öncesi gider ayak Suriye stratejisini değiştirmek istemiyor. Diğer sebebi ise, ABD Türkiye'nin Irak ve Suriye'de kalıcı ve etkili olmasından çekiniyor. Hatırlayın, 1. Körfez Savaşı sırasında Cumhurbaşkanı Özal'ın ısrarıyla tezkerenin Meclis'ten geçmesine rağmen, Türkiye Kuzey Irak'a son derece sınırlı müdahil olabilmişti.

Zira ABD, Türkiye'nin müdahale alanını kısıtlamıştı.

Yine bu iki nedenden dolayı Obama, Türkiye'nin uçuşa yasaklı bölge ve güvenli bölge önerilerine de hâlâ burun kıvrıyor (4)."

Verda Özer akabinde yazdığı bir başka makalede konu etrafında iki görüş almıştı. Bunlardan birisi AKP'nin kara kutularından Cemil Çiçek olup; aslında Türkiye'nin baba Bush döneminde Irak'ta nüfuz kazanamamasının nedenini kendisinden istenen tezkerenin yetersizliğine bağlamıştır.

Dönemin Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Nüzhet Kandemir ise aksine Türkiye'nin bütün istenilenleri yapmış olsaydı bile durumun değişmeyeceğini ifade etmiştir. Nedeni, ABD'nin Türkiye'nin Irak 'ta nüfuz kazanmasına sıcak bakmayışındır. Bu Obama döneminde Suriye için de geçerli olmuştur. Kandemir baba Bush döneminde bırakın Türkiye'nin önünün açılmasının aslında bataklığa çekilmesinin planlandığını ifade etmiştir.

Fransızlar Nuseyri, Alevi göstererek aslında azınlıkların çoğunluk karşısında şevketini kuvvetlendirmek istemiştir. Fransızların ardından İranlılar da Nuseyri Şii gösterme gayretine düşmüşlerdir. Çoğunluk karşısında azınlıkları güçlendirme politikası el'an Amerikan güdümünde devam etmektedir. 'Şeytan Oyunu' kitabı İsrail açısından bunun önemini ortaya koyuyor. Fransızlardan sonra Amerikalılar ve Ruslar da İran ve Kürtler üzerinden çoğunluğu azınlıklarla dengeleme oyununu oynuyorlar. Aslanı kediye boğdurma siyaseti özellikle Suriye'de maharetle uygulanıyor.

Bir zamanlar Müslüman Kardeşler Suriye kolunun önemli isimlerinden Adnan Saadettin bu meseleyi bize 1988 yılında tafsilatlı bir şekilde anlatmış ve Suriye rejiminin gerisinde uluslararası sistemin olduğuna dikkat çekmiştir. Yoksa Türkiye karşısında Esat rejiminin yıllar yılı Abdullah Öcalan'ı himayesi etmesi mümkün olabilir miydi?

Böylece azınlıklarla İslam devini bağlı tutmayı tasarlıyorlar. Bu suretle İslam devinin uyanmasını ya da kendisine gelmesini engellemek istiyorlar. Beşşar Esat da efendilerinden öğrendiğini pazarlamaya çalışıyor ve rejimini azınlıkların hamisi olarak takdim etmeye çalışıyor. Bu oyun artık sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır. Nitekim kendi toplumu da artık buna bir sınır koymak istiyor. Şimdi kimileri eskiyle yeninin sentezini kurgulamak istiyor. Esat ailesi azınlıklara ve Nuseyri'lere dayanarak Suriye'de iktidarı ele geçirmek istediği sırada da azınlıklar ittifakına gitmiş ama ardından iktidar üzerinde tekel kurmuştur. Hayyır Şalis ve Mahluf ailelerine dayanarak iktidarını yürütmeye çalışmıştır.

Halbuki, Esat hanedanlığından önce Fransız işgali sırasında Salih Ali ve Sultan Paşa Atraş gibi azınlık temsilcileri çoğunlukla sömürgeciliğe karşı kader birliği etmiş ve herkesin saygısını kazanmıştır. Aynısı 1917 ve sonrasında Irak'ta Sünnilerle Şiiler arasında birlik dayama ruhunda da görülmüştür. Lakin Humeyni devriminden sonra dengeler değişmiştir. Esat ailesi tersini propaganda etse de çoğunluk kadar azınlıkların da katili olmuştur. Serveti gücü ve siyaseti tekeline almıştır.

Tayyip Tizzini gibi Suriyeli aydınlara göre Suriye'deki totaliter rejim basın, güvenlik. Servet ve siyaseti tekeline toplamıştır. Dolaşısıyla geride halkın iradesi diye bir şey kalmıyor. Azınlıklar için de cehennem olmasına rağmen onları çoğunluk ve intikamından korkutmak suretiyle sadakatlerini temine çalışmaktadır. Halbuki, rejimin azınlıklara hami olması aslı astarı olmayan bir propaganda malzemesidir. Salih Kallab'ın yazdığı gibi, Esat hanedanlığı iktidara gelmeden önce muhtelif siyasi çevreler arasında intikam nöbetleri yaşanmamış ve siyasi kan davaları oluşmamıştır. Azınlık temsilcilerinden Muhammed İmran Esat rejiminin timleri tarafından Lübnan sınırlarında suikasta uğramış ve öldürülmüştür. Yine Salah Cedid aynı şekilde Nuseyri olmasına rağmen Esat tarafından hapse atılmış ve hapiste iken vefat etmiştir. Baas doktrininin kurucusu Mişel Eflak Baas'ın Irak koluna yakın olduğu gerekçesiyle Esat tarafından gıyabında idam cezasına çarptırılmıştır (5).

Bu nedenle zakkum ağacı gibi Baas Partisi ve Esat hanedanlığının kimseye yararı olmamıştır. Kardeşlerden birisi hastalıktan ölürlen diğeri Basıl şımarıklık ve azgınlık neticesinde trafik kazasına kurban gitmiştir. Damat Asıf Şevket, Kriz Hücresi toplantısında meydana gelen patlamada ölümü tatmıştır. Bu patlamada Mahir Esat'ın ayaklarını kaybettiği ifade edilmektedir. BeşşarEsat ise inadına iktidarı sürdürmeye çalışıyor. Lakin artık muktedir olmaktan çok uzaktır ve İran ve Rusya'nın kararlarının esiridir. Bu durumda Nuseyri zümresinin Esat'la yollarını ayırması ve mesafe koymasından daha tabii ne olabilir ki? Geç kalmış bir adımdan söz ediyoruz.

Belgede yer alan pürüzlü meselelerden birisi laiklik vurgusudur. Bu konuda söz söylemeye hakları yoktur. Azınlık olarak kimseye doktrinlerini bir daha dayatma imkanları yoktur. Laiklik üzerinden kazanımlarını ve dayatmalarını sürdürmeleri kabul edilemez. Baas partisini ve laikliği çoğunluk karşısında Truva At olarak kullanmışlardır. Ekseriyetin tercihini kabul etmeyen dilediği ülkeye gidebilir. Çoğunluğun tercihi a priori hükmündedir yani müselleme bir kazıyedir. Pazarlık konusu yapılamaz. Aksi takdirde çoğunluk azınlıklar üzerinden yabancıların dayatmasına boyun eğecektir. Bu bir biçimde Esatlı geçmiş zamanın devamı demektir. Kimlik Reformu Belgesinde ayrıca inanç olarak Hıristiyanlık ve Yahudilikle ortak noktalara haiz olduklarını beyan etmektedirler.

Bu ilişki şöyle izah edilmektedir: Hıristiyanlık ve Yahudilikten unsurlar taşımak, barındırmak İslam'dan sapmak anlamına gelmediği gibi aksine zenginliğimizin ve kapsayıcılığımızın bir işaretidir.

Bu ortak noktalar İslam süzgecinden geçmiş ve onaylanmışsa bir diyeceğimiz yok. Ancak İsrailiyat ve Mesihiyat şeklinde onaylanmamış unsurlar barındırıyor, taşıyorlarsa bu onların heteredoks yapıda olduklarını eklektik ve senkretik anlayıştan beslendiklerini gösterir. Bu durumda bu eğilimi onaylamamız ve bunu Kur'an ile bağdaştırmamız söz konusu olamaz. Hıristiyanı veya Yahudi unsurlar taşımalarıyla üçüncü yol vurgularını toplayınca hala eski özlerinden kopmadıklarını anlıyoruz.

İslam ve Kur'an vurgusu yerinde ve makbul olmakla birlikte üçüncü yol ve Hıristiyan ve Yahudilerle ortak zemin kafa karıştırıyor. Acaba bu vurgu onlara göz kırpmak mıdır? Nuseyri topluluğu özellikle Suriye'de iktidarda üst yapıyı ve bununla birlikte güvenlik birimlerinde de hakimiyeti temsil etmektedir.

Kimlik Reformu Belgesiyle birlikte Nuseyri dini liderleri İslami içinde olduklarını vurgulamakla birlikte kendilerini Şia'nın dışında görüyorlar. Burada iki reform var. Bunlardan birisi, kendilerini Esat rejiminden ayırıyor ve göbek bağlarını kesiyorlar.

İkincisi de, 1970'li yıllarda Şii din adamları tarafından verilen Nuseyri dini liderler tarafından da onaylanan Şii veya on ikinci imam anlayışında olduklarını reddediyorlar. Şia ile olmayan ama varsayılan bağlarını da atıyorlar. Üzerlerindeki şii tasallutu ve algısı sona eriyor.

Tarihi Belgenin değerlendirilmesi ve gelen tepkiler

Kimlik Reformu Belgesi mezhepler veya akımlar tarihinde bir dönüm noktası teşkil edebilir. Madem her önüne gelen azınlıkları güçlendirme çoğunluğu ise zayıflatma politikası izliyor öyleyse referans birliğine gitmek ve kullanma alanını kurutmak gerekiyor. Hainin hükmü merdud olduğuna göre bu meseleyi temelden çözmek ve işi inanç manzumesinden başlatmak gerekir.

Londra King College Ortadoğu Araştırmalar Enstitüsü hocalarından olan Michael Kerr belgenin Nuseyri tarihinde bir dönüm noktası olabileceğini ifade etmektedir. Böylece 2011 yılında başlayan Suriye üzerine ve ötesinde bölge üzerine hakimiyet mücadelesi farklı bir mecra, noktaya kayıyor. Prof. Michael Kerr, 'Suriye Alevileri' adıyla bir eser kaleme almış ve bu eserinde Esat'ın mezhepçi bir politika izlediğinden bahsediyor. Esat'ın mezhepçi ve indirgemeci bir mantıkla Nuseyri radikal ve aşırı savaşçılar haline getirdiğini ifade ediyor. Bununla birlikte Alevilerin kaderinin şu veya bu şekilde Esat'ın iktidarı ve kaderiyle yapışık ve alakalı olduğunu ifade etmektedir. Le Figaro gazetesi de Alevi belgesini göstermelik ve kaypaklık olarak nitelendiriyor.

Belgede açık olan hususlardan birisi Nuseyri-lerin Şiiilerin ve Şiiliğin bir parçası olmadığını vurgulanmasıdır. Dolayısıyla Esat'ın kaderi netleştikçe, belirginleştikçe Şiiilerle Nuseyriiler arasındaki balayı da sona erecek gibi görünüyor. Nuseyriiler başka sulara kulaç atacaklar. En azından muhtemel seçeneklerden birisi böyle.

Bununla birlikte Michael Kerr'in tespitlerinde isabetsizlik var. Zira Beşşar Esat'ın 2000 tarihinde iktidara gelmesiyle birlikte ülkede Sünnileştirme politikası izlediğini ileri sürmektedir.

Tam tersine Beşşar Esat döneminde hem siyasi hem de dini olarak Şiiilerle yakınlaşma tavan yapmıştır. Onun ötesinde Beşşar Esat Sünnileştirme değil sekülerleştirme kampanyası yürütmüştür (6).

Mezhepçilik politikaları ABD'nin müdahalelerinin eseri

İngiliz akademisyen Michael Kerr savaş ortamında Esat'ın mezhepçiliğe yöneldiğini ve Alevileri kendi geleceği için kullandığını nazara vermektedir. Neoconların, Afgan asılı yamağı Zalmay Halilzade de El Cezire Kanalına yaptığı değerlendirmede aynı sonucu Nuri Maliki için dile getirmektedir. Nuri Maliki'nin ikinci döneminde ABD-İran ittifakıyla atandığını ve bu atanma veya getirilmenin ABD'nin çekilmesine ve İran nüfuzunun da güçlendiği bir döneme rastladığı için Nuri Maliki'nin kontrolden çıktığını ve mezhebi politikaları azdirdiğini ileri sürmüştür. Keza Nuri Maliki'nin birinci kez atanmasının da kendi teklifiyle olduğunu ikrar ve itiraf etmiştir (7). 2000 yılında da Beşşar Esat'ın babası yerine atanması ve geçirilmesi Yahudi asıllı Amerikan Dışişleri Bakanı Madeleine Albright'ın onayıyla gerçekleşmiştir. Bunlar da göstermektedir ki, ABD bölgede sadece azınlıkların yükselişinin arkasında olmayıp aynı zamanda Sünnilere yönelik mezhepçi politikaların ve sindirme kampanyalarının da hayata geçirilmesinde en önemli aktör ve ayak olarak öne çıkmaktadır.

Söz konusu reform belgesinde Alevilerin Esat rejiminin cürümlerinden sorumlu tutulmayacağı nazara verildiği gibi Suriye'nin geleceğinin uluslararası toplumun elinde olduğu savunulmaktadır. Alevi toplumunun Esat'tan önce var olduğu gibi sonrasında da var olmaya devam edeceği ifade edilmektedir. Bu belgeyi değerlendiren uzmanlar böyle bir belgenin geçmişte ne 1949 ne de 1971'de ortaya çıktığına işaret ediyorlar. Bu belge ile birlikte gecikmiş de olsalar Nuseyriiler 'biz kimiz?' sorusuna cevap arıyorlar.

Belgede Suriye devrimine de bir selam gönderme var. Daily Telegraph gazetesine göre Alevi ileri gelenleri Esat rejimine karşı halkın kalkışmasını 'asil bir öfke' olarak nitelendirmektedirler.

Nuseyri Perestroikası mı?

Elbette belge geniş yankılar uyandırmıştır. Uyandırmaya da devam edecektir. Belgeyle ilgili yorumlardan birisi Saad Adem tarafından kaleme alınmıştır. Saad Adem bu belgenin siyasi saiklerle ve zorlamalarla daha doğrusu siyasi atmosferin ve iklimin baskısı altında kaleme alındığını ifade etmektedir. Suriye’de rejimle halk arasında cereyan eden çekişmenin daha doğrusu Suriye devrimi sürecinde Esat rejiminin Alevi rejimi olarak anılması sözü geçen topluluğu veya tayfayı tedirgin etmektedir. İşte bu atmosfer altında Nuseyri/Aleviler kendilerini aklayacak yeni bir tanım üzerine çalışmaya karar vermiş görünüyorlar. Bu çerçevede Saad Adem bu belgeyi, ‘Nuseyri’lerin perestroikası’ olarak nitelendirmektedir. Bilindiği gibi Perestroika, Gorbaçov tarafından komünizme yeni bir aşu vurulması için düşünülmüş bir formüldü. Glasnost yani açılma politikasıyla birlikte Perestroika ayağı iç reformları hedefliyordu.

Bu belgeyle alakalı olarak yorum yapanlardan birisi de Muhammed Ebu Rumman adlı yazar. Alevilere veya Nuseyri’lere yönelik olarak kabaran öfkeyi dindirmek en azından yatıştırmak için böyle bir formüle başvurulmuş olabileceğine dikkat çekiyor. Nuseyri’lere yönelik nefreti dindirmek için Alevi ileri gelenlerinin veya liderlerinin böyle bir yola başvurmuş olması uzak bir ihtimal değil. Belgenin maziye en azından siyasi maziye gömme girişimi olduğu inkar edilemez bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır. Bu belge Nuseyri’lerin geçmişte rejime ortak oldukları gerçeğini örter mi veya kapatır mı? Bu soru cevap beklemekle birlikte belge geçmişten ziyade geleceğin damgasını taşımaktadır.

Yeni bir hafız Esat mı hazırlanıyor?

Meseleye başka zaviyeden ve komplo zaviyesinden bakanlar da var. Neden başka kaynaklar değil de böyle bir girişimi veya belgeyi BBC dünyaya sızdırdı veya dünya ile paylaştı? BBC yeni bir Hafız Esat döneminin önünü mü açıyor? Belgeye ve BBC’nin buradaki rolüne kuşkuyla yaklaşanlardan birisi Ali Humeydi.

‘İngiltere yeni bir Hafız Esat hazırlıyor ve Aleviler bu belge üzerinden rehabilite ediliyor’ şeklinde görüş ve yaklaşımlar serdediyor. Zira gerçekten de BBC’nin Şam devrimiyle alakalı olarak temsil ettiği yaklaşım ve yayın dili daha ziyade Esat ailesine yakın duruyor. Sık sık Esat’a yakın isimler BBC ekranına geliyor. Misafir ediliyorlar. Burada istedikleri gibi sansürsüz konuşma imkanı buluyorlar. Sözgelimi Şerif Şahada sık sık BBC ekranını paylaşanlardan birisi. BBC Suriye meselesinde BBG rolüne mi soyunuyor? Esat ailesinin kartı yanarken acaba BBC ve İngiltere tanınmayan bir Alevi grubu iktidara mı hazırlıyor? Sünniler Esat’tan kurtulmaya mukabil başka bir Alevi iktidara mı razı edilmek isteniyor? Bilindiği gibi 1965 yılında ve sonrasında Hafız Esat İngiltere tarafından iktidara hazırlanmıştır. Alevilerin önünü Fransa açmış İngiltere genişletmiştir. Bilindiği gibi 1920 yılından itibaren Suriye’de İngiltere ile Fransa birbirinin rolünü çalmıştır. 1949 yılından itibaren Hüsnü Zaim darbeleriyle birlikte ABD darbeleri dönemine damgasını vurmuş ve Esat ailesi de bu süreçte halka ve Sünnilere son darbeyi indirmiştir. Bütün kaynaklar Esat ailesinin iktidar sürecinde İngiltere ile muvazaalı olduğu kanaatindedir. Golan Tepelerinin düşmesinden iki yıl evvel (1965) Esat İngiltere’ye bir ziyarette bulunur ve burada gizlice Müstemlekeler Bakanı olan Lord Thomson ile biraraya gelmiştir. Bu önünü açmıştır. Beşşar da İngiltere’de göz doktorluğu eğitimi alırken babasının hastalığı üzerine geri çağrılarak iktidara hazırlanmıştır. Daha sonra Esat 1967 yılında Golan Tepelerini İsrail’e bir saçma atmadan teslim eder. 1973 savaşından sonra 1974 yılında daha Enver Sedat, Camp David anlaşmasını imzalamadan İsrail ile ateşkes anlaşmasını imzalar ve yürürlüğe sokar (8). Bundan sonra sınırdaki bütün fedai eylemlerini engellediği gibi 10 yıl sonra da Lübnan’dan Arafat ve arkadaşlarını ve Filistin direnişini sürer. Burada da yine Kissinger ile muvazaalıdır.

İngiltere ile Esat hanedanlığı arasında gizli ilişkiler vardır. BBC’nin yayın yaklaşımı da bunu yansıtmaktadır. İngiliz asıllı Patrick Seale ailenin özel tarihçisidir. Esat ailesini kaleme almıştır. 2011 sürecinden vefatına kadar kuyruk bir biçimde Beşşar Esat’ın iktidarını savunmuştur.

Esat'ın kartlarını yakmasından sonra acaba İngiltere, Nuseyriileri aklarak İsrail ve ABD ortak hesabına Esat sonrasında Suriye'yi yeni bir Nuseyri rejimine mi hazırlamaktadır. Denildiği gibi: Kral öldü yaşasın kral! Ali Humeydi Sünnilerin bu suretle Esat ailesine alternatif bir Alevi iktidarına zorlandıklarını veya ısıtılmaya çalışıldıklarını ifade etmektedir.

Ali Humeydi'nin tahlilinin hilafına bazıları da Alevileri İran'dan uzaklaştırmak için bu belgenin bir Rus ürünü, planı olabileceğine işaret ediyor. Alevilerle İran arasındaki ilişkiyi zayıflatarak bunu Rus nüfuzuyla doldurmak Moskova'nın hesapları arasında olabilir.

Sonuç:

Belgeye neresinden bakmalı? Belge, satırları arasında birçok yorum ve ihtimal barındırmaktadır. Dolayısıyla doğru yönde atılmış bir adım olsa da dikkatli olmakta fayda var. Tuzak olduğu ihtimalini göz ardı etmeden, Alevilerin Esat'a mesafe koymaları 6 yıllık süreçte insanın kulağına en hoş gelen sedalardan birisidir. Doğruya doğru atılmış mütevazi bir adımdır. Daha almaları gereken çok uzun bir yol bulunuyor. Evet ama yetmez. Sosyolojik çit yerine zulüm ve adalet arasında adaletten yana yer almalıdırlar. Bunu yapamamışlardır. Yapanları ise azınlık durumunda kalmıştır. Nuseyriiler zaten Şia çitinde değildi bu çitten çıkmaları da başta kendi yararlarıdır. Nuseyriilerin Şia'dan ayrışması hem Şiilik hem de Nuseyriilik için gerçeğe uyanma vaktidir. Amerikalı yazar Deborah Amos'un kaleme almış olduğu 'Eclipse of the Sunnis: Power, Exile, and Upheaval in the Middle East/ Ehl-i Sünnetin Ufulu/Gün Batımı kitabının aksettirdiği gibi belki de sıra bu zalim politikaları uygulayanlara gelecek. Belki de Aleviler bu yüzden şimdiden gardlarını almaya çalışıyorlar.

Peki, biz ne yapmalıyız? Şiiler konusunda Salahaddin Eyyübi'nin çıkırını ve sünnetini Nuseyriiler konusunda da Baybars'ın çıkırını ve sünnetini takip ve ihya etmek durumunda ve zorundayız. Salahaddin Eyyübi Mısır'da Fatimilere ve dini anlayışlarına son vermiştir. Fatimileri kazıyarak altından Sünniliği çıkarmış ve yeniden ihya etmiştir.

Baybars ise Suriye'de Nuseyriileri Sünnilik haziresine katma kampanyası uygulamıştır. Dini referansı birleştirmeden birliğe yol bulamayız. Başkalarının kıskırtmalarına ve kurcalamalarına sahne ve kurban oluruz. Arap Baharından sonra yaşadığımız süreçte olduğu gibi. Bu şu demek: Ehl-i Sünnet çatısı altında referans birliğini temin etmeliyiz. Neden İslam demedik de Ehl-i Sünnet dedik? Zira, Ehl-i Sünnet İslam'ın pratiği ve tarih içinde süzölmüş halidir. Bunu yapmazsak bizi ölüm Şiileri de zulüm bekliyor. Nuseyriilerin sadece Şiilerle ilişkilerini kesmek elbette yeterli değildir. Onların Batı veya gayri Müslimlerle ile müstakil ilişkilerini kesmek de hayatidir. Aynı şey İran için de geçerlidir. Tuğrul Bey, Salahaddin Eyyübi ve Yavuz'un siyasetini yinelemeye ve yenilemeye ihtiyaç var. Biz vazifemizi yapmazsak Batı'ya alan açmış olacağız. İç tehdidi bertaraf etmeden dış tehdidi savuşturamayız. Meramımızı Yavuz'un satırlarıyla anlatalım:

Milletimde ihtilâf ü tefrika endîşesi. Kûşe-i kabrimde hattâ bîkarar eyler beni İttihâdken savlet-i a'dâyı def'e çâremiz, İttihâd etmezse millet dağ-dâr eyler beni.

KAYNAKLAR

- 1-<http://www.haberturk.com/dunya/haber/1209629-ic-savasın-basından-beri-3-7-milyon-suriyeli-cocuk-dogdu>
- 2-<http://www.dunyavegercekler.com/haber/1016-alisiz-alevilik-fitnesinin-iki-alisi.html>
- 3-http://www.orient-news.net/ar/news_show/84246
- 4- http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/verda-ozzer_511/abd-gezisinin-bilinmeyenleri_40081231#
- 5-İlan Islah el Hüviyye, Salih Kallab, eş Şark al Avsat gazetesi, 7/4/2016
- 6-<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-35941679>
- 7- <http://www.aljazeera.net/programs/today-interview/2016/4/5/-التنسيق-الأميركي-الإيراني-قبل-غزو-العراق>
- 8 -<http://raya.com/home/print/f6451603-4dff-4ca1-9c10-122741d17432/b42bc4c4-1e1f4041--9e6d5980-d91af5d1>

KISSADAN HİSSELER

SON ANDA TÖVBE ETMEK KOLAY MI?

Bir kimse Allah dostlarından birine sordu:

- Efendim, Peygamberimiz bir hadislerinde:

“Muhakkak Allah-u Te'âlâ, günahkâr kulunun tövbesini, canı gargaraya gelmeden kabul eder.”

Buyurmuş, bu konuda ne buyurursunuz?

O mübarek zat, soru soran kişiye:

- Ne iş yapıyorsun? Diye sordu.

- Efendim ben terziyim, elbise dikerim.

- Peki, senin mesleğinde en kolay şey nedir?

- Makasla kumaş kesmektir.

- Kaç senedir, bu işi yapıyorsun?

- Otuz sene olmuştur.

- Peki, canın gargaraya geldiği zaman, elinde makasla kumaş kesebilir misin?

- Efendim canımın derdinden, o anda kumaş kesmek mümkün mü?

- Otuz senedir yaptığın bir işi şayet o vakit yapamıyorsan, ömründe hiç yapmadığın tövbeyi o zaman nasıl yapacaksın?..

DERVİŞ İLE TILKI

Dervişin biri ormanda gezerken ayakları olmayan bir tilki gördü. Bundan hayrete düştü. “Bu hayvan ne yer, ne içer, nasıl yaşar?” diyerek, taaccüb etti.

Derken bir arslan çıkageldi, ağzında ise yakaladı avı vardı. Orada avladığı hayvanın bir kısmını yedi, doyunca da kalanını bırakıp gitti.

Kenarda gizlenmiş ve olanları izleyen tilki, arslan gidince, bıraktığı artığa doğru sürünerek yaklaştı ve onu afiyetle yiyip karnını doyurdu.

Tabi derviş tüm bu olanları hayretle seyrediyordu. Ayağı olmayan bir tilkinin yiyeceğinin ayağına kadar geldiğini görünce **Mevla Te'âlâ'nın** lütfuna hayran kaldı.

Bu olaydan kendine de bir pay çıkararak derviş kendi kendine;

“bir tilkinin rızkını ayağına gönderen Allah, benimkini neden göndermesin?”

diyerek, çalışmasına gerek olmadığını, bir köşeye çekilse de rızkının ayağına geleceğini düşündü. Ve düşündüğü gibi de hareket etti.

Bir köşeye çekildi ve beklemeye başladı. Bekledi, bekledi... Ama ne gelen vardı ne giden...

Bir zaman sonra, aç bî-ilaç kalan derviş güçsüz ve bitkin bir haldeyken, bulunduğu mescidin mihrabından hatiften bir nida geldi. İyice kulak kabartınca, o sesin şöyle dediğini işitti:

- Ey tembel adam! Kendini ayaksız bir tilkiye benzeterken neden miskin miskin oturuyorsun? Kalk ve arslan ol. Tilki gibi başkasının artığına göz dikme! Sana yakışan, artık bırakılanı yemek değil, artık bırakmaktır...

Tıbb-ı Nebevî

ŞİFANIZI ARAYIN, TEDAVİ OLUN

Ebû Sa'îd el-Hudrî (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ دَاءٍ إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ دَوَاءً عِلْمَهُ مِنْ عِلْمِهِ وَجَهْلُهُ مِنْ جَهْلِهِ إِلَّا السَّامَ» قِيلَ: وَمَا السَّامُ قَالَ: «الْمَوْتُ»

“Allâh-u Te‘âlâ şifasını vermediği bir hastalık yaratmamıştır, o şifayı bilen bilir, bilmeyen ise bilmez (dolayısıyla bilmeyenler, bilenler vasıtasıyla şifa aramalıdır). Ancak sâm müstesna (onun asla devası yoktur).” Bunun üzerine “Sâm nedir?” diye sorulduğunda “Ölüm” buyurmuştur. (Taberânî, el-Mu‘cemu’l-evsat, no:2534, 3/75)

Yine **Ebu'd-derdâ** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ الدَّاءَ وَالِدَوَاءَ وَجَعَلَ لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءً فَتَدَاوُوا وَلَا تَدَاوُوا بِحَرَامٍ.»

“Muhakkak ki Allâh-u Te‘âlâ hastalık da vermiştir, deva da vermiştir, her hastalık için de bir şifa vermiştir. Öyleyse (hastalandığınız zaman helal maddelerle tedavi olun, (ama alkol gibi) haram (maddeler) ile tedavi olmayın (haram ile tedavi olmak da haramdır).” (Ebû Dâvûd, Tıbb:11, no:3876, 4/60)

Câbir (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءَ الدَّاءِ بَرَأَ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى.»

“Her rahatsızlığın bir devası vardır. (Öyleyse şifasını aramak lazımdır. Bir vesileyle) o hastalığın şifasına erişildiği zaman Allâh’ın izniyle (hasta) iyileşir.” (Müslim, Selâm:26, no:2204, 4/1729; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:14637, 3/335)

Târik ibni Şihâb (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ طَارِقِ بْنِ شِهَابٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَصْعَعْ دَاءً إِلَّا وَصَّعَ لَهُ شِفَاءً فَعَلَيْكُمْ بِالْبَّانِ الْبَقْرِ فَإِنَّهَا تَرُمُّ مِنْ كُلِّ الشَّجَرِ.»

“Allâh-u Azze ve Celle bir hastalık verdiyse illâ ki onun şifasını da vermiştir. Öyleyse siz ineklerin sütünü (ü içmey)e devam edin, çünkü o her bitkiden yer (onun sütü de yediği türlü türlü bitkilerdeki faydaları içinde barındıran bir besin olur).” (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:18851, 4/315)

Abdullâh ibni Mes‘ûd (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «عَلَيْكُمْ بِالشِّفَاءِ مِنَ الْعَسَلِ وَالْقُرْآنِ.»

“(Biri maddî diğeri mânevî şifâ olan) iki şifâyâ-bal ve Kur’ân’a devam edin.” (İbnü Mâce, Tıbb:7, no:3452, 2/1142)

Çünkü **Rabbimiz** balın şifâsı hakkında:

﴿يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ﴾

“Onların (arıların) karınlarından bir içecek çıkmaktadır ki, (mevsimlerin, otlakların ve arıların yaşının değişikliği nedeniyle) renkleri farklıdır ve kendisinde insanlar için büyük bir şifa vardır.” (Nahl Sûresi: 69) buyurmuştur.

Kur’ân-ı Kerîm’in şifâsı hakkında ise:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾

“Ey insanlar! Gerçekten de size Rabbinizden yüce bir öğüt, göğüslerde bulunan (yanlış inançlar, şek ve şüpheler gibi kötü) şeylere büyük bir şifa, (insanları sapıklıktan kurtaran bir rehber ve) tam bir hidâyet, inananlar için de büyük bir rahmet (eseri olan Kur’ân-ı Kerîm) gelmiştir.” (Yûnus Sûresi: 57) buyurmuştur.

Tuana NAMAZ ÖĞRENIYORUM SETİ

- 1-Abdest Almayı Öğreniyorum
- 2-Sabah Namazı'nı Kılıyorum
- 3-Öğle Namazı'nı Kılıyorum
- 4-İkinci Namazı'nı Kılıyorum
- 5-Akşam Namazı'nı Kılıyorum
- 6-Yatsı Namazı'nı Kılıyorum

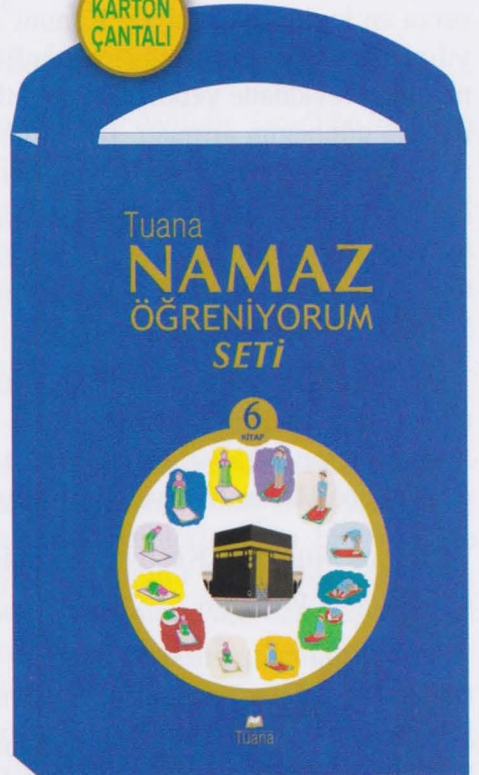
Tamamı
RENKLİ RESİMLİ

6
KİTAP

Her rekât resimli ve ayrıntılı anlatımlı
Abdest ve Namaz sonrası okunacak dualar
Her vaktin namaz cetveli.

KARTON
ÇANTALI

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

BİR DEVRİN ADAMI: SOKOLLU MEHMED PAŞA

Sultan Murad'ın Şehadetini Oku!

Osmanlı Devleti'nin padişahattan sonra en kudretli adamı olan Sokollu Mehmed Paşa Türklüğe ve Müslümanlığa düşman mıydı, değil miydi? İdarede ve siyasette cüce miydi, yüce miydi? Devletine hainlik mi etti, hizmetkârlık mı yaptı? Hakkında söylenenler ve tarihi gerçekler.

On beş yıl Osmanlı devletinin padişahdan sonra en kudretli adamıydı. Kanuni'nin son iki yılında geldiği sadaret makamında II. Selim döneminde fevkalade yetkilerle kuvvetlendirilmiş nüfuzu günbegün artmıştı. III. Murad Han döneminde aleyhinde büyük bir lobi oluşmuş bulunuyordu. Son iki yılı son derece üzüntülü ve korkulu geçirmişti. Buna rağmen devlet işlerine en küçük bir fasıla vermeden ciddiyet ve dirayetle takip ediyordu.

Her gece âdeti olduğu üzere abdestini yeniler, teheccüd namazını kıldıktan sonra hazinedar Hadım Hasan Ağa'ya bir miktar kitap okuturdu. O gece Hasan Ağa'ya şöyle buyurmuştu:

“Sultan Murad'ın Kosova'da **şehid** edilmesini anlatan yeri oku”

Hasan Ağa takip ettikleri Osmanlı tarihi eserinden Murad Han'ın zaferini ve sonunda şükür için meydan yerini gezerken bir Sırp'ın din yolunda savaşanlar sultanını habersizce hançerleyerek şehid ettiğini tasvir eden satırları okurken, Sokollu'nun gözleri yaş içinde kalmıştı.

Ellerini kaldırdı. “Yarabbi bana da böyle bir devlet nasip eyle” diyerek dua etti. Murad-ı Hüdvendigâr'ın ruhuna fatiha okuduktan sonra Hasan Ağayı yanından yolladı.

Sadrazam ertesi gün yine sabahın erken saatlerinden itibaren çalışmaya başlamıştı.

Divan-ı Hümayun'da yapılan toplantıya başkanlık ettikten sonra ikinci vaktinde Kabasakal tarafındaki kendi sarayında bir toplantı daha tertip etti. Hükümet erkanıyla beraber yarım kalan işleri görüşüyor, isteklere cevaplar veriyordu.

Her zaman sadrazamdan para istemeye alışmış olan Bosnalı meczup kişi muhafızlardan çok rahat sıyrıldı. Divandan çıkmak üzere olan sadrazamın yanına kadar yaklaştı. Günün yorgunluğu içindeki ihtiyar sadrazam, pek çok defa olduğu gibi ihtiyaçlarını bildiren meczuba para vermek için kesesini çıkarttı.

Ancak dikkati bir kez daha sadaka vermeye yönelmişken meczubun entarisinin altından çıkardığı hançer kalbini doğradı. Sadrazam, katiline doğru ancak bir adım atabildi. Fışkıran kanlar onu boğdu ve yere kapaklandı. Derhal dairesine kaldırdılar ve yarasının sarılması için cerrah getirdiler.

Ayasofya'da akşam ezanı okunurken yaşlı sadrazam ruhunu teslim etti. (12 Ekim 1579)

Aynı Murad-ı Hüdavendigâr gibi o da bir gece önce duasını yapmış, ertesi akşama şahadet şerbetini içmişti.

Hücum okları

Sokollu Mehmed Paşanın muarızları birkaç yıl içinde devleti böyle dirayetli bir elden yoksun bıraktıklarını anladılar. Fakat ne hikmetse ona karşı saldırılar bitmedi. Özellikle son yarıyıld ortaya çıkan aşırı fikirler sebebiyle bir kez daha hedef adam haline geldi.

Bu sefer hançerle değil, kalemle şişlenme yoluna gidildi. Yeni nesiller şimdi onun adını işittiklerinde sanki Türklüğün ve İslamlığın düşmanı gibi telâkki eder oldular. Gerçekte, bunları hak etmiş miydi? Öncelikle Yılmaz Öztuna, Mustafa Müftüoğlu ve Mehmet Doğan gibi tarih araştırmacılarının hakkında yazdıklarını gözden geçirelim.

Sokollu Mehmet Paşa tarihimizdeki devleştirilmiş cücelerden biridir. Bu cüceye verilen Sokollu unvanı Sokoloviç'in tahrif edilmiş şekli olup Sokol, Bosna vilayetine bağlı bir kasabanın adı ve Mehmet Paşa'nın memleketidir.

Zeki, kurnaz ve pek haris olan Sokollu, silahtar iken başta ana babası olmak üzere kardeşlerini ve bütün akrabalarını İstanbul'a getirerek bunları muhtelif yerlere yerleştirmesini bilmiş ve İstanbul'a gelip ihtida ederek adlarını değiştiren bu hısım akraba grubundan bir Sokollu-zadeler(!) türeyivermişti.

Bu devşirme sürüsünün kısmı azamı Türklüğe ve Müslümanlığa pamuk ipliğiyle dahi bağlı değildir. Bütün emelleri ikbal ve paradır.

Sokollu başta olmak üzere bütün devşirmeler hayatlarının sonuna kadar çoğunluğu Hristiyan kalan aileleriyle gerek dini gerekse ırki bağlılıklarını muntazam olarak devam ettirmişlerdir.

Günümüzde hâlâ yüzleri kızarmadan Büyük Sokollu'yu, dahi devlet adamı, şöyle dindar böyle bilmem ne gibi cilt cilt kitap yazarlar.

Modern tarihçiler de umumi olarak Sokollu'yu göklere çıkarmayı adet haline getirmişler, bu konudaki klişe fikirleri birbirinden almışlar, fakat olayların akışı içinde Sokol-

lu'nun durumunu incelemeye ve çözümlenmeye lüzum görmemişlerdir. Çok garip bir davranışla devrin Türk Cihan devletinin eşsiz kudretinden doğan bütün başarılar Sokollu'ya mal edilmiş, başarısızlıklarsa devrin hükümdarlarına, bilhassa, II. Selim'e yüklenmiştir... Sokollu Kıbrıs'ın fethine şiddetle muhaliftir... İnebahtı bozgununun birinci derecede sorumlusu Sokollu'dur. Don-Volga kanalı gibi devletin geleceğiyle ilgili son derece önemli bir teşebbüsü Sokollu, maliyecilikten yetişmiş üçüncü sınıf bir devlet adamına vermiştir. Bütün bunlar Sokollu'nun iddia edildiği gibi büyük bir diplomat ve deha sahibi devlet adamı olduğunu gösterecek deliller değildir.

Bu ifadeleri okuyanlar tam anlamıyla Sokollu düşmanı kesilmektedir. Aslında hedef kitle sadece Sokollu değil, devşirme devlet adamlarının tümüdür. Zira yazılarda her vesile ile Sokollu'nun devşirme oluşuna dikkat çekilmekte ve diğer devşirme olanların da aynı niyette oldukları ısrarla vurgulanmaktadır. Yine yazılarda dikkati çeken en önemli husus, Sokollu ve diğerlerinin hiç bir faydalı hizmetlerinin olmadığıdır. Düşmanlıklarını ise bilerek ve bir tertip içerisinde sundukları görülmektedir. Dolayısıyla bu ifadeleri okuyan insanlarda tam anlamıyla bir devşirme devlet adamlığı düşmanlığı yer almaktadır.

Meşhur Sokollu-zadeler!

Oysa gerçek böyle değildir. Şimdi bu iddiaları ele alırken Sokollu'yu tanımaya çalışalım.

İşte ilk iddia! Sokollu daha silahtar iken ailesini İstanbul'a getirtmiş, önemli görevlere tayin etmiş, Sokollu ailesinden nice kişiler devlet hizmetlerine geçmişler, bunlar Türklüğe ve Müslümanlığa pamuk ipliğiyle dahi bağlı değiller imiş...

Şimdi bu satırları okurken sanırsınız ki Sokollular, devletin temeline dinamit koymuşlar, koskoca Osmanlı İmparatorluğu'nu bir hamlede parçalamışlardır. Kimdir bu adımlar dersiniz, ortada Sokollu Mehmed Paşa'dan başka ikinci bir isim yoktur. Şimdi biz bu devlet düşmanlığını (!) tek tek sıralayalım.

Lala Mustafa Paşa: Bosna eyaletinin Sokoloviç köyünde doğdu. Sokollu Mehmed Paşa'nın akrabasıdır.

Yavuz Sultan Selim zamanında Enderun'a alındı. Burada yüksek tahsil ve terbiyesini tamamladıktan sonra altı yıl Enderun'un yüksek memurluklarında bulundu. 1555 yılında Safed sancak beyliğine tayin olundu. Büyük bir kumandan ve iyi bir devlet adamıydı. İlk büyük başarısını Kıbrıs serdarlığında gösterdiğinden Kıbrıs Fatihi diye tanındı. İran serdarlığında da büyük muvaffakiyetler sağladı. Peçevi İbrahim Efendi İranlılar ondan yedikleri dayağı hiç bir serdardan yemediler diyerek başarılarını övmektedir.

Ferhat Bey: Sokollu'nun dayısının oğludur. Sadrazamın sağlığında ulufecibaşı idi. 1566'da tayin edildiği Klis valiliği sırasında Venediklilere karşı savaştı. Novigrad, Split, Zadar ve Sibenik dolaylarına amansız akınlarda bulundu. Bu başarılı seferlerle sivrilmiş Ferhat Bey; Venediklilerden Zemunik, Brodin, Bijela, Stijena ve Ozren'i aldı. Bosna'ya girmeye çalışan bir Hırvat birliğini bozguna uğrattı.

Bu birliğin komutanı Filipoviç'i esir ederek İstanbul'a gönderdi. Bosna valisi Mehmed Bey'in Lala sıfatıyla merkeze çağırılması üzerine buraya vali oldu.

Ferhat Bey Hırvatistan ve Slovenya topraklarına akınlarını hiç durmadan devam ettirdi. Başarıları nedeniyle 1588'de Budin valisi oldu. Ancak aynı yıl bir kölesi tarafından şehit edildi. Ferhat Bey, gaza hareketlerinin yanı sıra idare ettiği mıntikalarda imar ve inşaa faaliyetlerinden de geri kalmamıştı. Banya Luka'da büyük kaleyi yaptırdı. Seferlerde kazandığı ganimetlerle Ferhadiye Camii ile bunun yanında bir mektep ve medrese, bir hamam, yüz dükkan bulunan bir kapalı çarşı, imaret ve Vrbas nehri üzerine sağlam bir köprü inşaa ettirmiştir.

Kara Ali Bey: Ferhat Bey'in kardeşidir. 1573'de abisinin Banya Luka'ya atanması üzerine Klis beyi oldu. Daha sonra İstoni Belgrad'a atandı ve uzun yıllar burada valilik yaptı. Macaristan ve Estergon'da nice çarpışmalara katıldı. Çok cesur, değerli ve âlim bir kimse idi. 1595'de kuşatıldığı Estergon'da düşmana karşı savaşırken tüfek mermisi ile vurularak şehit düştü.

Ferhad'ın Derviş adında bir kardeşi daha vardı. Gürcistan'ın fethi sırasında hayatını kaybetti.

Kurt Bey: Sokollu'nun oğludur. İlk defa Sigetvar savaşı öncesinde sivrildi. Sadrazam onu Dubrovnik'le sınırı dolayısıyla çalkantılı olan Hersek'e gönderdi. Kurt Bey Hersek'te düzeni sağlamayı başardı. Yağmaları ve haydutlukları önledi. Halkın bölgeyi terk etmesinin önüne geçti. İktisadi durumu düzeltilti. Kurt Bey, 1571 yılında vefat etti. Hastalık sebebiyle öldüğü rivayet edilmektedir.

Vezir Mustafa Paşa: Sokollu'nun amcası oğludur. Bosna sancak beyi iken Krupa kalesi ile çevresindeki palankadan fethetti. Kanuni Sultan Süleyman Sigetvar seferine giderken onu Arslan Paşa yerine Budin valiliğine tayin etti. II. Selim Han zamanında vezir oldu. On üç yıl Budin beylerbeyisi olarak kaldı. Çevredeki pek çok kale ve palankayı devletine kattı. Gazâlardaki başarıları sebebiyle Kara Şahin lakabıyla ün yaptı. Sarp bir kayalık üzerindeki Fülele kalesini destanlara konu olacak şekilde fethetti. Yiğitlik ve cesaretle, ikram ve cömertlikte pek ileri idi. Budin eyaletinin ondan önce ya da ondan sonra bu kadar sevilen bir valisi olmamıştı. Sokollu'nun muarızlarının faaliyetleri sonucu Budin kalesine yıldırım düşmesi gibi garip bir sebeple idam edildi. Başta Budin olmak üzere Belgrad, Sigetvar, Estergon ve Sezekvar'da çok sayıda dini ve kültürel eserler inşaa ettirmişti. Bölgenin dul kadın, öksüz ve yetimleri onun ölümüyle bir kez daha hamisiz kaldılar denilmektedir.

Hasan Paşa: Sokollu Mehmet Paşa'nın oğludur. Babasının sağlığında ve ondan sonra Rumeli ve Anadolu'nun bir çok eyaletinde valilik yaptı. Son olarak Bağdat'a tayin edildi. Şatafat ve debdebeyi severdi. Özellikle Cuma namazlarına çıkışı, padişahlar gibi gösterişli olurmuş. Sokollu, bu durumun padişahın gazabını çekebileceği endişesiyle hakkında şikayetler var diyerek görevinden alınmasını arzeder. Ancak padişah onu azletmez. Fakat gereksiz gösterişlerden vazgeçmesini ister. Bu durum padişahın onun tavırları hakkında evvelce bilgi sahibi olduğunu gösterir.

Hasan Paşa gayet yakışıklı, gösterişli ve yiğit bir kimse idi. Düşman karşısında gözü pek bir komutan olup en zorlu görevlere severek atılırdı. 1601'de Anadolu'daki Celaliler üzerine serdar tayin olundu.

Karayazıcının yirmi bin kişilik bir kuvvetini Elbistan civarında sabahtan ikindi zamanına kadar yaptığı muharebede mağlup etti. Ancak Tokat kalesinde iken Celali Deli Hasan kuvvetleri tarafından abluka altına alındı. Yapılan müsademe sırasında vurularak şehid düştü.

Lala Mehmet Paşa: Sokoloviç ailesindedir. Sokollu Mehmet Paşa'nın amca oğlu olduğu rivayet olunmaktadır. Enderunda yetişmiş, şehzade lalalıklarında bulunması sebebiyle "lala" lakabıyla şöhret bulmuştur. 1591'de Yeniçeri Ağası oldu. 1595'de Vezir-i Azam Sinan Paşa ile Macaristan seferine katılarak çok gayret ve kahramanlık gösterdi. Sefer dönüşü önce Karaman, sonra Anadolu beylerbeyliğine getirildi.

Eğri seferindeki hizmeti dolayısıyla Rume- li beylerbeyliğine tayin olundu. Uzun seneler Avusturya serhaddinde kalarak gazalar yaptı. 1604'te Yavuz Ali Paşa'nın ölümü üzerine vezir-i azam oldu. Aynı yıl Avusturya seferine çıkarak Vaç, Peşte ve Hatvan kalelerini zaptetti. Ertesi yıl harekate devamla Vişegrad, Vespem ve daha pek çok kaleyi aldıktan sonra elden çıkan Estergon'u otuz günlük bir muhasaradan sonra fethetti. Estergon fatihi unvanını kazandı.

Lala Mehmed Paşa 1606 yılının Haziran ayında Celali asileri üzerine İran seferine serdar tayin edildiği sırada Üsküdar'da felç geçirerek vefat etti. XVII. asırda gelen Osmanlı vezir-i azamlarının değerlilerinden mücahid, gayur, tedbirli bir vezirdi. Hudut tecrübesi fazla olduğundan seferlerdeki icraatlarıyla devlete büyük hizmetlerde bulundu. Askerler kendisini pek çok severdi.

İşte Sokollu ailesinden devlet adamları, işte hizmetleri ve işte vatan uğruna çarpışmaları ve şehadetleri. Bu mudur ihanet? Bu mudur pamuk ipliği ile vatana bağlılık? Bu vatana büyük bir iman ve aşkla, canı ile kanı ile hizmet edenleri böylesine aşığılamak, karalamak hangi maksada hizmettir?

Ayrıca Sokollu'nun aleyhindeki bu isnatlar dikkatle değerlendirildiğinde şu sorular da hatıra gelmektedir. Osmanlı Devleti devşirilen çocukların kendisine ve ailesine ait bütün bilgileri defter ettirdiğine göre onlarla irtibatını devam ettirmesi bir suç mudur? Onların İslamiyeti kabul etmesini istemesi hata mıdır, ihanet midir?

Yoksa Osmanlı devletinin kuruluş gayesine uygun ve dinimizin emrettiği güzel bir davranış mıdır?

Nitekim o kendisinin eriştiği saadete, ailesinin de kavuşmasını arzulamış, onlara dini telkinde bulunmuştur. Bu sayede babası ihtiyar Dimitri, İslamiyeti kabul ederek Cemaleddin Sinan adını almış ve uzun yıllar oğlunun Bosna'daki vakıflarının yöneticiliğini yapmıştır. Yine İstanbul'a gelerek oğlunun saraydaki itibarını, muazzam konumunu ve büyük gücünü gören annesi son derece şaşırılmış, gözyaşları içerisinde Müslüman olmuştur.

Neden sefere çıkmadı?

Sokollu'nun sefere çıkmaması meselesine gelince:

Bu iddialarda bulunanlara son Sigetvar seferinden sonra geçen on senede, Sokollu'nun sefere çıkmasını gerektirecek hangi kara harekatı gerçekleşti diye sorarlar. Böyle bir hareket olur, Sokollu katılmaz, sonu felaketle neticelendi ve Sokollu şiddetle tenkit edilebilirdi.

Bu noktada Sokollu'nun siyasi görüşlerini iyi bilmek gerekmektedir. Ona göre Osmanlı Devleti tabii hudutlarına erişmiştir. Boşuna bir maceraya atılmak doğru değildir. Bazı muvafakiyetler elde edilse bile bu geçici olacaktır. Dolayısıyla Sokollu devamlı olarak savaştan uzak durmaya çalışmış ve işleri hep diplomasi yoluyla çözmüştür. Nitekim Sokollu'nun son döneminde muarızlarının etkisiyle girilen İran seferi Sokollu'nun ne kadar haklı olduğunu gösterecektir.

Buna karşılık Sokollu Mehmed Paşa özellikle Osmanlı sınır boylarını son derece güçlü kılmaya gayret etmiş ve bu bölgelere genç, cesur, dirayetli, yükselmeye elverişli, itimat edilir devlet adamlarını tayin etmeye özen göstermiştir. Bu itibarla hudut olayları devamlı suretle Osmanlılar lehine gelişmiştir.

Kendisi ise siyasetteki ince görüşünü her zaman ustalıkla kullanmıştır. Lehistan kralı Sigismund Ogüst vefat edince Lehistan krallığına Rus veya Avusturya prenslerinden birisinin geçmesi beklenirken o bir dizi faaliyetleri ile önce Fransa faalinin kardeşi Hamiyi ve bunun çekilmesinden sonra da Osmanlılara tabi Erdel kralını getirtmeyi başarmıştır.

Bu sayede Lehistan'ı Erdel, Moldavya ve Eflak ile aynı statüde vasat bir ülke haline getirmiştir.

İşte Sokollu'nun karşı olmakla suçlandığı Kıbrıs seferine bakışında da, aynı siyasi tavrı görüyoruz. Sokollu, Kıbrıs hareketinin, Osmanlı devleti aleyhine bir haçlı seferi tertiplenmesine yol açabileceği endişesi ile uygun olmayacağı fikrini savunmuştu. Bu sadece tartışılan bir konuda sadrazamın şahsi yorumuydu. Ki Osmanlı devletinde asırlardır aynı gelenek devam etmiyor muydu. Her türlü devlet meseleleri divanda tartışılır ve karara varılırdı. Burada herkes hür düşüncesini söylerdi. Ancak bir karar alınınca onun gerçekleşmesi için de bütün güçler seferber olunurdu.

İnebahtı bozgunu

Neticede Yahudi Josef Nasi'nin teşviki, Piya-le Paşa ile Lala Mustafa Paşa'nın lehte beyanı ve müftü Ebussuud Efendinin fetvası üzerine II. Selim Han Kıbrıs'ın fethine karar verdi. Kıbrıs uzun süren bir kuşatma ve mücadele sonucu fethedilirken Sokollu'nun korktuğu da başa geliyordu. Venedik, İspanya ve Papalık arasında mukaddes ittifak teşkil edildi. Ardından muazzam bir donanma vücuda getirildi. Toskana, Ceneviz, Savua, Malta, Ferrara ve Parma gibi küçük beylikler de ittifaka katılmıştı.

Bu Haçlı donanması İnebahtı muharebesiyle Osmanlı donanmasını büyük ölçüde imha etti. Geniş sahile sahip Osmanlı ülkesi son derece tehlikeli bir duruma düşmüş oluyordu. Avrupa'da bayram sevinci yaşanıyor, ertesi sene baharla birlikte Osmanlı kıyı ülkelerini ne şekilde tahrip veya fethedecekleri konuşuluyordu. Mütefikler yeni yeni ittifak çalışmaları yapıyorlar, güçlerini arttırmak üzere çalışıyorlardı.

Bu arada savaşa rağmen İstanbul'da ikametini sürdüren Venedik elçisi Barbaro, Osmanlı donanmasının mahvedilmesinden sonra Sokollu'nun tavrını merak ediyordu. Acaba Osmanlıları istedikleri şekilde bir sulha zorlayabilecekler miydi?

Çok geçmeden Sokollu'yla bir mülakat fırsatı bulduğunda Osmanlı sadrazamının son derece rahat olduğunu gördü, hatta tepeden bakan alaycı tavrın altında ezildiğini hissetti.

Sadrazamın şu sözleri ise hem tarihe geçiyor, hem de gelecekle ilgili niyetlerini açıkça sergiliyordu.

İnebahtı muharebesinden sonra cesaretimizin sönmediğini görüyorsun. Sizin zayıflığınızla bizimki arasında fark vardır. Biz sizden bir krallık yer (Kıbrıs adası) alarak kolunuzu kestik; siz ise donanmamızı mağlup etmekle sakalımızı tıraş etmiş oldunuz. Kesilen kol yerine gelmez. Lakin tıraş edilmiş sakal daha gür olarak çıkar.

Paşa, paşa!...

Sokollu'nun zor vaziyette barışa yanaşmaması, baharla birlikte Çanakkale boğazı ile sahillerin düşman taarruzuna açık kalacağını gösteriyordu. Yeni kaptan-ı derya Kılıç Ali Paşa bu sebeple çok telaş gösteriyordu.

Sokollu Mehmed Paşa, baharla birlikte büyük bir donanmayı kendisinin emrine vereceğini vaad etmişti. Ancak ne kaptan paşa ve ne de sadrazamın yakınları bu projenin gerçekleşeceğine ihtimal veriyordu.

Hatta bir görüşme sırasında Kılıç Ali Paşa Sokollu'ya "Belki tekne hazırlanması mümkündür. Ancak iki yüz gemiye beş altı yüz lenger (gemi demiri), palamar ve ip ve her gemiye yelken vs. tedarikine imkan olmaz" deyince Sokollu Mehmet Paşa:

"Muhterem Paşa hazretleri! Sen bu devlet-i aliyyeyi henüz tanımamışsın. Allah aşkına şuna inan! Bu devlet öyle bir devlettir ki, isterse bütün donanmanın demirlerini gümüşten, halatlarını ibrişimden ve yelkenlerini atlastan yapmakta güçlük çekmez.

Hangi geminin gerekli alet ve yelkenini yetiştirmezsem dediğim biçimde benden al."

Bu sözler üzerine heyecanlanan Ali Paşa ayağa fırlayıp saygı ile sadrazamın elini öpmüş ve "Kesin olarak inandım ki bu donanmayı tamamlarsınız" demiştir.

Gerçekten de Osmanlı Devletinin muazzam işleyen teşkilatı sayesinde beş buçuk ay içinde iki yüzden fazla kadirge ve baştarde bütün araç ve gereçleri, top, tüfek ve sair savaş silahları, kürekçisi ve savaşçısı hazırlanarak Kaptan Paşa'nın emrine verildi.

İki yüz elli parçalık muazzam donanma 1572 haziranında Kılıç Ali Paşanın kumandasında denize açıldı. Yeniden yapılanmış güçlü Türk donanmasını karşılarında gören Hıristiyanlar büyük bir hayal kırıklığı yaşadılar. Bunlar o bundur ki bir anda bu kadar gemi kaybı verdiler ve aradan altı ay geçmeden eskisi gibi, belki ondan da öte dört başı mamur bir donanma yerine koydular diyerek hayretlerini dile getirdiler.

Venedikliler çok geçmeden Osmanlılara yaklaşmak lüzumunu hissetti ve barış yaptı (Mart 1573). Müttefikler şimdi birbirlerini hainlikle suçlama yarışına girmişlerdi. Hatta yazar Voltaire bile sonradan, Bir bilmeyen İnebahtı savaşı- nı Türklerin kazandığını sanır diye yazdı.

Burada Sokollu'ya yapılan en önemli tenkit, donanmayı denizden yetişmeyen Müezzinzâde Ali Paşa'ya teslim etmesidir. Oysa bu çıkışı açan Sokollu değildir. Barbaros'un ölümü üzerine Kanuni, yine aynı şekilde önce Sokollu'yu, sonra da Sinan Paşayı kaptan-ı derya yapmıştır.

Müezzinzâde'nin savaş sırasında hataları olabilir. Nitekim aleyhte mütalaalara kıymet vermemesi hezimetini hazırlayan en önemli sebeptir. Buna karşılık onun devlet adamlığı dirayeti, cesareti ve güzel vasıfları herkesçe kabul edilmektedir. Ayrıca o, savaş sırasında bu göreve getirilmiş olmayıp üç yıldır kaptan paşalık hizmetini başarıyla yerine getiriyordu. Bu arada Kıbrıs'ın fethini büyük bir arzuyla savunan Kiklad adaları dukası Yahudi Josef Nasi, adanın kralı olarak tayin edilmeyi bekliyordu. Valide Nurbanu Sultan da bu hususta onu destekliyordu.

Fakat Sokollu Mehmet Paşa ince bir siyasetle Kıbrıs'ı eyalet haline getirdi ve beylerbeyliğine Muzaffer Paşa'yı tayin etti. Şimdi insanın aklına şu soru geliyor. Şayet Josef Nasi Kıbrıs kiralığına getirilmiş olsaydı Sokollu, bizim anlı şanlı tarihçilerimize(!) ne cevap verecekti? Ancak Sokollu Mehmet Paşa Josef Nasi'yi en büyük arzusundan, bizim devşirme düşmanlarını da bu fırsattan mahrum etti

Büyük Proje

Sokollu'nun Don-Volga kanal projesini baltalama meselesi:

Beki de Sokollu'ya atfedilebilecek en gülünç isnatlardan biri budur. Zira projenin tasarlayıcısı ve uygulayıcısı bizzat Sokolludur.

Rusların Ejderhan'ı olarak Kafkasya ve Orta Asya'ya yayılmaları hac döneminde bölge Müslümanlarını büyük sıkıntıya sokmuştu. Nitekim Harezmi Hükümdarı Hacı Mehmet Han'dan gelen namede İranlıların Orta Asya hacılarına yol vermediklerinden şikayet edilerek, Ejderhan'ın zaptı ile hacıların ve tüccarların emniyetinin sağlanması isteniyordu.

Rusya, Hint Okyanusu, Orta Asya ve İran'daki gelişmeleri dikkatle takip eden Sokollu, 1569 yazı ortalarında, Astrahan'ın fethedilerek Don-Volga kanalı projesinin tatbikata geçirilmesi kararını verdi. Bu sayede Türk gemileri Akdeniz'den Hazar denizine kesintisiz ve güvenli bir şekilde ulaşabilecekti. Ayrıca bu proje ile gerçekleşecek kanal, batıda Lehistan, Erdel ve Moldavya ile doğuda Buhara, Semerkand ve Altay dağları arasındaki Türk gücünün bel kemiği haline gelecekti.

Sadrazam bu iş için defterdar Çerkez Kasım Bey'i görevlendirdi. Bu kişi arazinin yapısını, uzaklıklarını, iklim koşullarını, nehirlerin karakterini en ince ayrıntısına kadar öğrendi. Ardından Kefe sancakbeyliğine getirildi. Emrine çalışmaları yürütecek bir uzmanlar heyeti verildi. Tatar Hanı Muhammed Giray, Çerkez Beyleri, Moldavya voyvodası, Niğbolu, Silistre ve Köstendil beyleri kuvvetleriyle projenin muhafazasını sağlayacaklardı. Kaptan-ı Derya Müezzinzâde Ali Paşa top, cephaneye, yiyecek maddeleri yanında binlerce kazma kürek, küllük, çapa ve sair araç gereç ile yüklü donanmayla bölgeye hareket etti.

Sadrazam herşeyi inceden inceye hesaplamıştı. Ruslar'ın yakıp yıktığı Astrahan'da eski cami ve medreselerin kalıntıları duruyordu. Sokollu burayı tekrar ele geçirme aşkının bölge halkında zapdedilemez bir tutku olacağını sanıyor ve çok kolaylıkla gerçekleşeceğini ümit ediyordu.

Kırım Hanının ihaneti

Ne yazık ki bu kez yanılmıştı. Kırım Hanı Devlet Giray mevcut statüsünü kaybedeceği ve Osmanlı'nın bir parçası konumuna düşeceği gibi fasit bir düşünceyle projeyi baltaladı. Bir taraftan el altından Rusları Osmanlılar üzerine teşvik ederken diğer taraftan kışın şiddetinden ve çalışmanın dokuz ay sürmesinden bahisle amele ve askerler arasında menfi propagandayla huzursuzluk çıkardı.

Kasım Paşa, Rus saldırılarına karşı gerekli tertibatı almakta gecikmedi. Kanalin üçte ikisi bitmiş bulunuyordu. Kışı Ejderhan'da geçirip baharla birlikte işi bitirmek tasavvurundaydı. Ancak Devlet Giray'ın ajanları askerleri istedikleri kıvama getirmişlerdi. Kışlamak fikri asker arasında isyanlara ve serkeşliğe yol açtı. Neticede Kasım Paşa kazı işini terkederek geri dönmek zorunda kaldı.

Böylece Sokollu'nun dünya hakimiyeti noktasında önemli roller üstlenecek bu projesi Kırım Hanı'nın ihaneti ve muarızlarının faaliyetleri ile yüzüstü kalmış bulunuyordu.

Muarızları dedik; zira onlar da merkezde padişahı bu teşebbüsün ve Sadrazamın aleyhine iyice doldurmuşlardı. Nitekim II. Selim Han bütün vezirlerinin önünde Sokollu'yu azarlayarak, "Bütün masraflar ve kaybedilen malzemenin değeri senden tazmin olunmalıdır demişti.

Bu ifadeler de projenin gerçek sahibinin Sokollu Melimed Paşa olduğunu açıkça göstermektedir. Ne yazık ki ertesi sene ortaya çıkan Kıbrıs meselesi, Sokollu'nun bu teşebbüsü devam ettirmesine fırsat tanımamıştır.

Oysa başta Kırımlılar ve Çerkezler olmak üzere bölge halkı özel statü uğruna neyi kaybettiklerini anlayamamışlardı. Kırım, bugünlere kadar süren tarihteki talihsizliğini kendi eli ile hazırladı ve Türk tarihinin çehresini değiştirecek büyük ve önemli bir teşebbüs başarısızlığa uğradı.

Dünyaya yön veren adam

Osmanlı Devleti Kanuni döneminde Anadolu, Kafkasya, Kırım, Viyana'ya kadar Güneydoğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Arap dünyasını kapsayan devasa bir imparatorluk haline geldi. Sokollu bu padişahın son bir buçuk yılı ile II. Selim Han dönemine ve III. Murad Han'ın saltanatının bir bölümüne, padişahlıktan sonra en yetkili sıfatıyla mührünü vurdu.

II. Selim Han döneminde, belki pek az sadrazamın erişebileceği rahatlıkla fevkalade yetkilerle görev yaptı. Devlet işlerinde fevkalade dikkatli, tedbirli, ileri görüşlü, araştırmacı ciddi, tutarlı ve takipçi idi. Dünya siyasetine vakıftı. Dünyadaki gelişmeleri dikkatle takip eder, ona göre siyasetini belirlerdi.

Hakimane tavırlı olup devlet işlerinde tavizsizdi. Bu sayede Kanuni devrinde erişilen kudreti hiç sarsmadan ve aksatmadan devam ettirdi.

Sokollu, sadaretinin son senelerinde muarızlarının tesiriyle padişahın kendisine cephe almasını, taraftarlarının azledilişini, hatta bir kısım yakınlarının şehid edilmesini üzüntüyle gördü. Bütün bu olaylara karşı en küçük bir harekette bulunmamış, saltanat makamının icraatına en küçük bir tepki göstermemiştir. Bu asil davranışı ile Osmanlı sadrazamına uygun bir tarzla hareket ederken yapılan ithamların da ne kadar haksız olduğunu ifade etmektedir.

Osmanlı'nın hizmetkârı

Güzel konuşan, ikna kabiliyeti yüksek, nazik, son derece ahlaklı bir kimse idi. Bilhassa yabancı elçilere karşı maharetle konuşur, her birine layık olduğu muameleyi yapar, fakat her zaman padişahın azamet, kudret ve şevketini karşısındakine yansıtırdı. Bir defasında İran heyeti ile görüşürken elçinin, onun Kanuni'nin vefatı sırasında aldığı tedbirleri övmesi üzerine şöyle cevap vermiştir:

"Hanedan-ı Âl-i Osman'ın saltanatı Cenâb-ı Hak tarafından ebedi olarak takdir kılınmıştır. Benim meziyetim ancak bu büyük hanedandan iki zatın hizmetine kader-i ilâhînin sevkiyle mazhar olmaktan ibârettir".

Halveti tarikatine mensuptu. Mühründe, "yalnız Cenab-ı Allah'a güveniyorum. Yarabbi kullun Mehmed'i peygamberimizin şefaatinde mahrum etme" sözleri kazılı idi.

Sokollu ilim ve edebiyat erbabını korur ve gözetirdi. O devrin en mühim eserlerinin kendisinin namına ithaf edilmesi, bunun açık bir göstergesidir.

Sokollu Mehmed Paşa onbeş yıl icranın başında kaldı. Binlerce karar aldı. Bunların içinde eksiği yanlış olanlar her zaman bulunabilir. Neticede o da insandır. Ancak devletine, vatanına ve Türk milletine ihanetle suçlanabilecek en ufak bir bilgi ve belge gösterilemez.

Evet o Bosna'da doğdu. Ancak tam bir Türk İslam terbiyesiyle yetişti. Osmanlı Devletinin hizmet basamaklarını birer birer tırmandı. Sonra bu muazzam devletin en kudretli adamı oldu.

Yıllarca dünyayı avuçları içerisinde tuttu, Türk Osmanlı ve Müslümanlığı ile gurur duydu. Ona hizmet etmenin şerefi ve gururu ile ölümlerin en güzeline ulaşarak bu dünyadan ayrıldı.

Geniş vakıflar ve hayır tesisleri kurdu. Azapkapısı Camii ile Kadirga'da da kendi ismiyle anılan cami, medrese ve hayrat tesislerini yaptırmıştır.

Lüleburgaz da cami ve medrese, Edirne'de hamamlar ve dükkanlar, Erdel Beçkerek'te cami, han, çeşme, darülkurra ve köprü, Vişegrad-Saraybosna arasında büyük bir kervansaray yaptırdı.

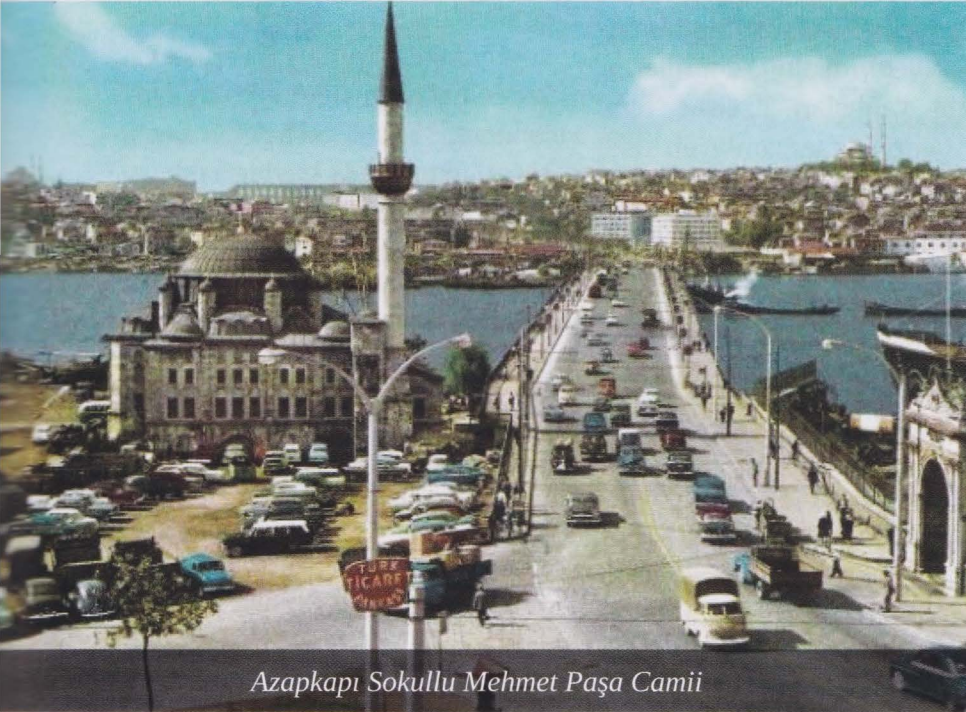
Medine'de bir medrese, hamam ve çeşme yaptırdı. Uzaktaki iki kaynağın suyunu getirterek bunları şenlendirdi. Halep'te büyük bir han, akar sulu pek çok çeşme ve çeşitli semtlerinde olmak dört mescid inşa ettirdi.

İstanbul Azapkapı'da deniz kıyısında nefis güzellikte bir cami yaptırdı. Bunun yanında eşi İsmihan Sultan adına bir medrese, mektep ve otuz odalı bir tekke bina ettirdi.

Kadirga'da kendi ismiyle anılan cami, medrese ve çeşitli hayrat eserlerinden müteşekkil bir külliye; Kasımpaşa'da tersaneye yakın yerde bir mektep ve kıyıda üç güzel şadırvan; Eyüp bahçelerinde çeşmeler ile Galata'da bir hamam

İstanbul'daki diğer eserleridir.

Sokollu'nun her biri hayranlık uyandıran eserleri bunlardan ibaret değildir. O, Lüleburgaz'da saray, cami ve medreseden ibaret muhteşem bir külliye, Edirne'de hamamlar ve dükkanlar; Edirne'ye bağlı Hafsa'da iki büyük han, bir mescid, su kanalı ve imaret; Belgrad'da kervansaray ve kapalı çarşı; Erdel Beçkerek'de cami, han, çeşme ve darülkurra ve Bosna'da bir imaretle asırlarca hizmet sunmaya devam etti.

Azapkapı Sokollu Mehmet Paşa Camii

Hayır eserleri

Sokollu Mehmed Paşa uzun yıllar sahip olduğu muazzam konumun kendisine kazandırdığı eşsiz serveti istif etmedi. Oğullarına ve akrabalarına da bırakmadı.

Asya'da Medine'ye, Avrupa'da Beçkerek'e kadar yaptırdığı her türlü hayır müesseselerini insanlığın hizmetine sundu.

Er odur ki dünyada koya bir eser

Ezersiz kişinin yerinde yeller eser

Sözüne uygun olarak adını günümüze kadar vakıf hizmetleri ile de yaşattı.

Mimar Sinan'a yaptırdığı 185 metre uzunluğundaki, 11 kemerli bir köprü ile Drina nehrini inci gibi süsledi. Ayrıca Trebinje'de yaptırdığı eserler ile de oğlu Kurt Bey'in adını yaşatmaya devam etti. Bu eserlerin bakımı ve yaşamasını, Bulgaristan, Sırbistan, Bosna, Banat, Arnavutluk ve Selanik çevresinde çok sayıda vakıf kurarak sağladı.

Sokollu Mehmed Paşa ne yaptırdığı camilerin çoğunda namaz kılabilirdi, ne şadırvanlarında abdest alabilirdi, ne imaretlerinde yemek yiyebilirdi ve ne de hanlarında, kervan saraylarında dinlenebilirdi. Ancak binlerce Müslümanın duasının ona geldiğinin ve ulaştığının şevkini, sevincini ve hazzını yaşadı.

İHSAN ŞENOCAK

Ne Türk İslam, Ne Kürt-İslam Sentezi SADECE İSLAM

İdeolojiler mevcut sistemlerin yanlışlarına tepki olarak doğdu. Her ideoloji hakikatin tek olduğunu ve onu da sadece kendisinin temsil ettiğini savundu. Karşılıklı inkarlar fikri çatışma alanlarını sıcak tuttu. Eski yeni, doğru yanlış kavgası hiç bitmedi. Her yeni ideoloji, doğrularını eskinin yanlışları üzerine bina etti. Ömrünü tamamlayan ise, medeniyetler mezarlığına çekilerek yarıştan koptu. Değişen sistemler ya da çöken ideolojilerin hiç biri bir daha geri dönemedi. Bu yüzden düşünce tarihçileri, bunlara taraftar olanları “marjinal gruplar” olarak niteledi.

Bu gün Yunanlılar ya da Romalılar gibi giyinmeyi, onlar gibi konuşmayı ya da yaşamayı savunan bir topluluk yok, olsa da kabul görmez. Çünkü Batının “ilerlemeci tarih” anlayışına göre bugün, dünden daha yaşanabilir. Bu yüzden tarihe ait değerler de hükümsüzdür.

İslam Medeniyeti

Allah Resulü'nün örneğinde teşekkül eden İslam medeniyetinin kök yapısı yirmi üç yılda oluştu.

Peygamber yeni dönemin Hamurkarı oldu. Sahabe ilmi, fikri ve hareketi Ondan aldı. Hayatın en detay konularına kadar konuştu, ümmete örnek oldu.

Neye, nasıl iman edileceğinden, sofraya nasıl oturulacağına kadar her şeyi O öğretti.

Müşrikler bu hususu alay mevzu yapmış bir gün Selman-ı Farisî'ye (*Radiyallahu anh*), “Peygamberiniz size helada oturma keyfiyetine (hırâe) varıncaya kadar her şeyi öğretti.” deyince Selman; “Evet/Ecel” gerek def'i hacet, gerekse de bevlde kibleye karşı dönmekten de nehyetti.” (*Müslim Taharet, 17*) buyurdu.

Allah Resulü'nün Batının ancak yüz küsür yıl önce evinde yer ayırabildiği hela ile ilgili detay bilgi vermesi medeniyetin her şubesinin yegane hamurkarı olduğunu gösterir. Selman-ı Farisi de müşriklerin sualine “evet” diyerek bunu ikrar etmiştir:

“Evet! İman, fikir ve amelde mutlak mimarımız olan Hz. Muhammed, “el-Hırae” dahil dinimizi yaşamada muhtaç olduğumuz her şeyi bize öğretmiştir.” (*Şebbir Osmani, Fethu'l-Mulhim, Daru'l-Kalem, II, 337*).

Hayat Onunla Yeniden Başladı

İnsanlar Allah Resulü'ne saha-be olmaya giderken, Onun Şeria-tına uymayan her şeyi de tasfiye edeceklerini itiraf etmiş oluyordular. Çünkü Kur'an-ı Kerîm, Mekkeli'lerin Arap-İslam Sentezi fikrini çok ağır bir ifadeyle reddetmiş, “**Ey Kafirler! Asla**

sizin taptıklarınıza secde etmem.” ayetiyle başlayan Kafirûn Suresi İslam’la küfrün arasını kalın çizgilerle ayırmıştı.

Allah Resulü de davete Mekke Şehir Devleti’nin değişmez, değiştirilmesi dahi teklif edilemez maddesi olan “çok tanrılı hayatın varlığını” reddederek başlamış; Lâ ilahe illellah Muhammed Resulüllah: Allah’tan başka ilah yoktur, Muhammed O’nun Resulü’dür.” demişti. İslam’la hayat yeniden başladı. Sahabe Onu, başlarına konmuş bir kuşu kaçırmamak için dikkat kesilen adamın hassasiyetiyle dinledi: “İşittik ve itaat ettik.” dedi.

Üstad Necip Fazıl’ın:

*“Aklım fikrim var deme hepsini öldür,
Sana çöl gibi gelen O göldür diyorsa göldür.”*

dizelerinde ifade ettiği pazarlıksız bir imanla teslim oldu.

Allah Resulü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) tam bir kuşatılmışlık içerisindeydi. Fikri, ahlakî, siyasi pek çok saldırılara maruz kaldı. Evine çekilmek, stratejik bir dil kullanmak için herkesten daha çok ve daha haklı gerekçeleri vardı. Fakat evine çekilmedi. Söze, çok tanrılı bir dine inanan Mekke Devleti’nin değişmez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez anayasal maddesini inkar ederek başladı: **“Lailahe illellah Muhammed Rasulüllah”**.

Sahabe de Onun izinde yürüdü. Sonra bu teslimiyet onlardan, tabiuna intikal etti. İntikal kuşaklar boyu müteselsilen sürdü ve bize kadar geldi.

Müslümanlar için Allah Resulü (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)’in hayatı merkez noktası oldu. Alim, mütefekkir, veli hep Ondan hareketle konuştu, yazdı, yaşadı ve yaşamaya davet etti.

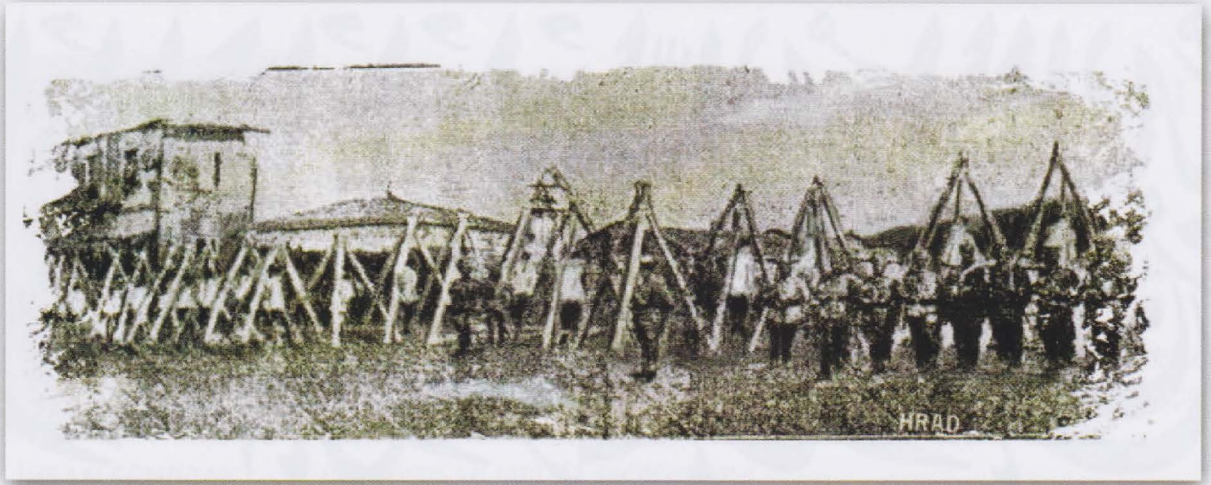
Pusulaya Hz. Muhammed (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Yazmak

Sünnet, fikri, ilmi ve hareketi diriltiren bir muhtevaya sahipti. Müslümanlar, sonraki dönemlerdeki kuşatılmışlığı da Ondan aldıkları iman ve iradeyle aştı. Hamurkâr’ın (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bereketiyle Bilad-ı İslam’daki her gün batımı, yeni bir gündeğümüyle zail oldu.

Moğolların Bağdat’ı işgaliyle bir dönem bitterken, Söğüt’te Osmanlı ile yeni bir destan başladı. Sancak aynıydı, sadece karargah değişmişti. Büyük ruhlu alimler Huneyn Sendromu yaşayan ümmete, **“Hazır olun! Bu defa Söğüt’ten akınlara başlıyoruz.”** çağrısı yapınca, cemiyetin her tabakasından yüzbinler davete icabet etti. Yolunu kaybeden ümmet, “izi” bulabilmek için pusulaya “Asr-ı Saadet” yazdı.

Ebû Hanife, İmam Gazzalî, İmam Rabbanî (*Rahimehumullâh*) gibi yeniden İslam’a dönüşü kumanda eden büyük ruhlu alimler de hareket planlarını Sünnet’e göre telif etti. Bunu yaparken bedel de ödediler. İşte İnkılab bayrağı o ödenmiş bedeller üzerinde yükseldi.

Yunan ve Roma’nın çöküşünün, Karl Marks’ın düşünce kabristanlığına defnedilişinin ardından, Onların yalanları üzerine hakikat inşa ettiğini zanneden kaç hokkabaz çıktı ve “Doğru sadece benimkidir.” iddiasında bulundu.

Fikir sahnesinden çekilen ideolojilerin ya da ideologların bir daha geri dönememesine bakanlar ya da uçmadaki müştereklikten dolayı kartalın sinekle aynı olduğunu zannedenler, İslam'ı da bu bağlamda değerlendirdi. Onun da ideolojiler gibi düşünce mezarlığına defnedildiğini, bir daha dönemeyeceğini zannetti. Planlar hep bu zan üzerine yapıldı. İlegal yöntemlere başvurarak medreseler kapatıldı, alimler asıldı.

Zalimlerin dosyaları cürümle doldu. İslam her gurbeti bütün eksiklikleriyle izale edecek, doğruları ikame edecek bir imanla avdet etti. Sadece İslam dönebildi. Çünkü Kur'an ve Sünnet'in külli kaideleri ve detay hükümleri bütün zaman ve mekanda hüküm ferma edecek bir yapıya sahipti:

***Geçenler geçti seni, uçtu pabucun dama,
Çatla Sodom-Gomora, patla Bizans ve Roma!
Öttür yem borusunu öttür, öttür, borazan!
Bit pazarında sattık, kalkamaz artık kazan!***

İslam Millet Yapısı: Millet-i Hüsnâ

İslam, ırka dayalı bütün millet yapılarını reddetti. Allah Resulü, insanları Adnan Oğulları'nın iktidarına değil, iman birlikteliğine dayanan millet yapısına çağırırdı.

Kur'an, Kureyşli Muhammed'in -Amcası Ebû Leheb'e karşı- Habeşli Bilal, İran'lı Selman, Rum Suheyb, Siyah Zeyd'le oluşturduğu millet örgüsüne; "el-milletü'l-Hüsnâ/en güzel millet" dedi (Leyl: 6).

Sahabe Allah Resulü'nün imametinde kitapları, sancakları, devletleri, kibleleri, idealleri aynı olan bir ümmetti. Sa'd b. Ebû Vakkas, İran'lı Selman'la bir ara neseb tartışmasına girip, "Baban kim?" diye sorunca İran'lı Selman'ın "Selman b. İslam/İslam'ın çocuğu Selman" cevabı, sahabenin millet yapısının özeti gibidir. Onlar zahirde babalarının hakikatte ise İslam'ın çocuklarıydı. İslam'la değişip, dünyayı da İslam'la değiştirdiler.

İslam ümmeti üzerine mühendislik çalışması yapanlar, basit bir nazarla onun sair milletlerden ve ideolojilerden ayrılan bu yönünü görebilselerdi, İslam'ın farkını anlayacak ve bu derin yanılığa savrulmayacaklardı.

Mesela bölgesel dinlerden birine mensup bir Afrikalı Hıristiyan olduğunda sadece şunları yapar:

İncil'e göre inanır ve haftada bir kiliseye gider. Kültürü, sanatı ve yaşam değerlerini ise oradan buradan alır. Afrikalı bu Hıristiyan yoluna Yunan aklı, Roma Hukuku ve Hıristiyan ahlakı arasında sıkışan örf ve adetleriyle devam eder. O ne tam bir Avrupalı, ne Afrikalı, ne Hıristiyan, ne de tam bir müşrik olabilir. O, Araf-taki kimliksiz adamdır aslında.

Aynı bölgeden başka bir kabile de Müslüman olsa, İslam onun ırk, dil, neseb farklılığına bakmadan bütün hayatına müdahale eder. İslam'la akide, amel, hareket, kültür, sanat yani ferdi ve ictimai yapıyı oluşturan bütün unsurlar değişir.

Afrika'daki bu İslam köyü yeme, içme, oturma, kalkma, mahremiyet algısı dahil hayatın hemen her alanında Asya steplerinde ki bir Müslüman köyüyle aynıleşir. İslam kesrette vahdeti temin eder.

Hıristiyanlık Afrikalıyı bir puthaneden alıp, bir başka puthane olan kiliseye sokar. Gerisini ise siyaset, kültür, sanat adamlarına ve kabile liderlerine havale eder. Allah Resulü ise hayatının bütün şubelerini kapsayacak şekilde onun dünyasını yeniden inşa eder. Öyle ki o, Asyalı bir beyazla aynı ideallere sahip Afrikalı bir Müslüman olur. Tıpkı Kureyşli Ömer'le Habeşli Bilal b. Rebah'ın kardeşliği gibi...

İslam kendi esasları çerçevesinde ilmî, fikrî, siyasi ve ictimâî zeminini tayin ederken hiç bir ideolojiyle senteze girmez. Abdullah b. Selam Müslüman olduktan sonra Yahudilikte olduğu gibi Cumartesi Gününe ihtiram göstermek istediğinde, Kur'an-ı Kerîm onun bu talebini; "Ey Müslümanlar İslam'a topyekün giriniz." aye-iyle reddetmişti.

Türkçülüğe de Kürtçülüğe de Hayır

İslam ideolojilere muhtaç olmayacak kadar kamil, onların fikir kalıplarına sığmayacak kadar da azametlidir. Bu yüzden tarihin hiçbir döneminde Arap-İslam, Türk-İslam, Kürt-İslam sentezi gibi terkiplerle anılmamıştır.

Böyle bir terkip esas itibariyle kamil olan İslam'a eksiklik isnat etmek anlamına geldiğinden, İslam dışı bir ameliye olarak kabul edilmiştir. İmam-ı Rabbanî gibi büyük müridler siyaseten dağılan ümmet yapısını tevhid ederken Müslümanları Allah Resulü'nün millet yapısına çağırılmışlardır. Akidevî, fikri, ictimâî esasların tayininde olduğu gibi, siyasi müşkilin izalesinde Hz. Muhammed mutlak itaat merci kabul edilmiştir. Üstad'ın "Sende insan ve toplum sende temel ve bina" ifadesi tam da bu hakikati ifade etmektedir.

Sünnet, bir mütefekkirin sonu gelmez fikrî ve siyasi krizlerde ki "yitik gerçeği" arama ameliyesinde bütün umutlarının tükendiği bir anda, kendisine hayalin de üzerinde bir nizam sunar

Bunun için diyoruz ki her müslümanın, muhafazakar demokratiğe da, İslamcılığa da, Türk-İslam, Kürt-İslam sentezine de paydos deme mecburiyeti vardır. Fikirde, siyasette, ictimaiyatta, sanatta, mimaride sadece İslam... Bu aynı zamanda Lâ ilahe illellah.. demenin gereğidir.

Nedvetü'l-Ulema, Diyobendiler, İhvan-ı Müslimin müctehid imamların izinde Allah Resulü'nü mutlak ittiba merci kabul ederek hareketlerinin usul ve esaslarını belirlediler. Muvafakîyetleriyle ümmetin bir buçuk asırdır farklı düşünce havzalarında arayıp ta bulamadığı dirilişin sadece Hz. Muhammed'in (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) sünnetinde olduğunu gösterdiler. O bir mizandır. Hak ile batılı, iyi ile çirkini, hayırla şerri ayıran bir mizan...

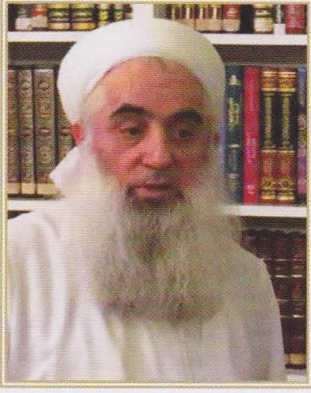
Hamurkâr'ın (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) Sancağına Doğru

Şimdi Ehl-i Sünnet'e mensup İslamî hareketlerin azimli çalışmalarının neticesi olarak bilad-ı İslam'da Hamurkâr'ın (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) sancağı yeniden dalgalanıyor. Gündoğumu vakti... İslam bütün varlığıyla geri dönüyor.

Mısır'da İhvan-ı müsliminle, Filistin'de Hamas'la, Suriye'de "Hür Ordu"nun mücahitle-riyle geliyor. Küfrün şu kadar uzmanla, şu kadar strateji merkezinde geliştirdiği planlar iflas etti. Müslüman gençler, sokaklarda, "Lailahe illellah Muhammed Rasulullah" diye yürüyorlar. Duvarlar da "Hak geldi, batıl zail oldu." ayeti yazılı. Türkçülüğe de hayır, Kürtçülüğe de hayır. Yaşasın Hz. Muhammed'in millet örgüsü, yaşasın İslam birliği... Müjdeler olsun bütün ideolojik yalanları hükümsüz kılacak İslam, aleme yeniden nizam vermeye geliyor.

Uzun bir gurbetin ardından ilk Müslümanlık yıllarına dönüyoruz. Arab'ın Acem'e, Türk'ün Kürd'e takvadan başka üstünlüğünün olmadığı yıllara...

Ümmet, alem-i İslam'ın farklı noktalarından yeniden Hz. Muhammed (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in karargahına İslam'ın emir eri olmak için koşuyor. Yine İdris Bitlisî davet edecek, Sünnet ve Cemaat akidesine bağlı Türk ve Kürtler yek vucud olacak. Bazen Selahaddin'in bazen Yavuz'un ordusunda yeni akınlara çıkılacak.

HÜSEYİN AVNİ HOCA

M.İSLAMOĞLU ve M.OKUYAN'A MEKTUP

Besmele, hamd, salat ve selamdan sonra, Selam hidayete tabi olanlara olsun...

Mustafa İslamoğlu, Mehmet Okuyan! Size bu mektubumda *muhterem kardeşlerim* şeklinde hitap edip *Rabbim size rahmet etsin ve sizi her türlü musibet ve afetten korusun* diye de dua etmek çok isterdim. Bu hitap ve duama belki sizler muhtaç değilsinizdir; ama insan ve mümin olmanın hazzını yaşamak ve tatmak isteyen biri olarak ben muhtacım. Ancak ne yazık ki birçok meşru ve makul sebeple bunu yapamadım. Çünkü sizler ki, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'e -Allah'ın *O'na salat ve selam edin (Ahzab:56)* emrine rağmen salat ve selam getirip dua etmeyi bile *yalakalık* sayabildiğinize göre, isimlerinizin başına herhangi bir hürmet ifadesi kullanmaktan ve sizin için dua etmekten, inanın size *yalakalık* etmekte olduğumu zan ve iddia edebileceğinizden korktum. İşte o yüzden bundan böyle size sırf isimlerinizle hitap etmekte beni lütfen okuyanlar da mazur görsünler, siz de mazur görün. Bu hitap tarzım, bedeviliğime ve kaba sabalığıma değil de korku ve endişeme bağlansın.

Mustafa, Mehmet! Bir takım genç Mü'minlerden duyduğuma ve yazıya döküp bana getirdikleri konuşma metninizden okuduğuma göre *şefaatin* -sergilediği-

niz mantık olarak- hepsini zımnen, *günahların affedilmesi* için olan çeşidini ise açıkça inkâr ediyormuşsunuz. Kitap, Sünnet ve Ümmet'in icmaı ile kesin ve sabit olan bu mana ve muhtevasını doğru anlayamadığınız *şefaati* kabul eden Mü'minlere de olmadık hakaretler yağıdırıyormuşsunuz.

Mustafa, Mehmet! Bilenler iyi bilirler ki, geçmişte **Mutezile** mezhebi imamları, aklı, -çoğu zaman- yerinde ve kaldıracabileceği kadar değil de, sahasının kısmen veya tamamen dışında ve lüzumundan fazla kullandılar. Bu yüzden de -ne yazık ki- **akılcı akılsızlar** sürüsü haline geldiler.

Bunların bozuk anlayışları ve şeytani vesveseleri geçmişte Ehl-i Sünnet uleması tarafından tamamen çöplüğe fırlatılıp atıldı. Sizler ise şimdilerde o çöplükleri eşeleyip bu vesveseleri çıkarıyor ve kendinize ait düşüncelermiş gibi yaymaya çalışıyorsunuz.

İlmî ve aklî kifayetiniz ile doğru anlama rüştünüzün bulunmaması yüzünden de çürüyüp fosil haline gelen bu bozuk anlayış ve inanışları çok kere yanlış anlamaktasınız. Bunlar yetmiyormuş gibi ayrıca onlara birçok saçmalıkları ilave etmekle de işi iyice çığırından çıkarmaktasınız.

Ehl-i Sünnet uleması tarafından onlara verilen mufassal ve okkalı cevapları ya okuyamamış veya nadiren okusanız bile yanlış okuyarak hatalı anlayıp anlatmaktasınız. Veyahut da bas-bayağı bir ilim hıyaneti içindediniz. Kesinlikle biliyorum ki, sizin kendinize ait tek bir fikriniz yoktur. Çünkü gördüğüm kadar kabiliyet ve gayretiniz fikir imaline hiç de elverişli değildir. Kullandığınız ifadelerden anlayabildiğime göre dağarcığımız ya **müsteşriklerin/oryantalistlerin** veya **Mutezile'nin paket programlarından** yer gösterilmeden alınan bilgi ifrazatı/atıkları ile doludur. Sizin kendinize has olan işiniz ise sadece şu sözü geçen iki zümreyi kör bir şekilde ve cahilce taklit etmekten ibarettir.

Hak yolun imamlarının izinden gitmeyi zül ve ar sayar, reddedersiniz ama azat kabul etmez köleler gibi yoldan çıkmışların peşine takılırsınız. Çizgilerinden ve gölgelerinden kıl kadar dahi ayrılmazsınız. Onların düşüncelerini asla münakaşa etmez ve ettirmezsiniz. Diğer yandan da herkesin sizin önünüzde el pençe divan durmasını, ardınızdan asla ayrılmamasını vücudunuzun bütün zerelerinizin dilleriyle istersiniz.

Siz peygamber sallallahua leyhi ve sellem bile olsa herkesi münakaşa edebilir bir yana fırlatabilirsiniz ama kendinizi katiyen zerre miktarı tartıştırmaz, burnunuzdan asla kıl aldırılmazsınız. Kendi ithal **paket programlarınızı** set haline getirip ambalajlayarak cümle aleme **cebren ve hile** ile yutturmaya çalışırsınız. Sözü'nün kısası, siz işte bu kadar çaplı ve dürüst kimselersiniz.

Mustafa, Mehmet! Mu'tezile'den söz etmişken, onların **günahların affedilmesi** için yapılacak şefaathleri inkâr ederken delil diye ileri sürdükleri şüphe ve saçmaların birkaç tanesini buraya alalım. Sonra da Ehl-i Sünnet ulemasının onlara verdiği cevaplardan bir kısmını hulasela edelim.

Birinci şüpheleri: *Ancak (Allah'ın) razı olduğu kimseye şefaath edecekler* ayeti. Oysa fasık, razı olunan bir kimse değildir.

İkinci şüpheleri: Çünkü şefaatte, Allah'tan, **düşmanını dost, cehennemliği de cennetlik yapmasını istemek** manası vardır ki bu güzel görülecek bir şey değildir.

Üçüncü Şüpheleri: Büyük günah sahipleri için şefaatin olduğunu söylemekte günahlara teşvik vardır ki bu caiz değildir.

Dördüncü Şüpheleri: *Hiçbir kimsenin, hiçbir kimseden hiçbir şeyi (zarar ve azabı) savamayacağı ve ondan hiçbir şefaatin kabul edilmeyeceği günden sakının* (Bakara:48) mealindeki ayet.

Birinci şüphelerinin cevabı: Kur'an'da geçen mutlak zalim kâfir demektir. Yani şöyle zalim böyle zalim gibi vasıflarla zikredilmeyip sadece zalim lafzı kullanılmış ise bunun kafir olduğu anlaşılır. *Ancak (Allah'ın) razı olduğu kimseye şefaath edecekler* ayetindeki **razı olan** kimse de her bir mümindir; çünkü onun imanı ve taati vardır. Yine ayette anlatılmak istenen sadece *(Allah'ın) kendisine şefaath edilmesine razı olduğu kimseye şefaath edeceklerdir* demektir. O halde neden ayetin anlaşılmasında zıt görüş bulunmasına rağmen **Allah büyük günah sahibinden razı olmaz** dediniz?

İkinci Şüphelerinin Cevabı: *Düşmanını dost, yapmasını istemektir* sözleri doğru değildir. Bu dediğinizi **mümin büyük günah işlemekle imandan çıkar ve Allah'ın düşmanı haline gelir** şeklindeki bozuk temel inancınızın üzerinde kurdunuz. Bizim temel inancımıza göre ise mümin büyük günahları işlemekle Allah'ın düşmanı haline gelmez.

Ebû Hanîfe rahimehullah el-Âlim ve'l-Mu-teallim isimli kitabında bu görüş üzerindedir. Yine mümin büyük günahları işlemekle mutlak olarak cehennemlik olmaz. Aksine bunda, **Allah'ın, kuluna fazlı ve keremi ile muamele etmesinin istenmesi** vardır.

Üçüncü Şüphelerinin Cevabı: *Büyük günah sahipleri için şefaatin olduğunu söylemekte günahlara teşvik vardır* demelerine gelince. Hayır, öyle değil. Çünkü biz şefaatin **vacip** olduğuna hükmetmiyoruz ki kul azaptan emin olsun, şefaate güvenip dayansın ve günahları işlemeye cüret ve cesaret göstere sin. Aksine biz büyük günah işleyen her bir fert için bunun **caiz** olacağına ve tasavvur edileceğine hükmetmekteyiz. Şefaate nail olmayı umması, af ve mağfiretten de ümit kesmemesi için.

Sizin şefaatin olmaması, affın imkânsızlığı ve büyük günah işleyenlerin ebedi olarak ceहनemde kalacaklarına dair dediğiniz sözlerde, insanları ümit kesmeye ve Allah'ın rahmetinden ümitsiz olmaya atmak vardır. Bu ise küfürdür. Allah Teala, **Allah'ın rahmetinden ancak kâfirler topluluğu ümit keser** (Yusuf:87) buyurmuştur. (İbnu Kutlubuğa: Haşiyetü'l-Müsayere:217-218)

Dördüncü Şüphelerinin Cevabı: Ehl-i Sünnet alimlerinin Mu'tezile Mezhebinin bu ayeti **günahların affı için şefaatin olmayacağı** iddialarına delil getirmeleri karşısında verdikleri uzun ve güzel cevaplar vardır.

Birincisi:

-Bu ayetteki hüküm her bir ferdi ve bütün halleri kapsamaz. (İcî, Devvânî ve başkaları.)

-Bu sözün zahiri/açığı, hükmün, iki şeyi yani hem **fertlerin tamamını** hem de **hallerin tamamını** kapsamayacağıdır. Fertleri kapsamaması, umum sığılarından olan nefiyden sonra nekre ismin bulunması ile düşmüştür. Yani bu, umum bildirdiğinden fertlerin tamamını kapsar. Öyleyse doğrusu, şahıslar ve vakitlere nispetle umum bildirmez demektir. Çünkü **lâ teczî/defedemeyecektir, savamayacaktır** sözünde devamlılık manasını gösterir bir şey yoktur.

Bu umum ifade etme/fertlerin hepsini kapsamaması kabul edilecek olsa bile, (**şefaattir ve şefaattir yoktur** şeklindeki) delillerin mümkün merteye tenakuzdan kurtarılması için (*bu ifade umum bildirirse de*) **umum kast edilmiştir, kâfirlerle sınırlıdır** denilir . Onun için buna **umum bildirdiğini kabul ettikten sonra bunun kâfirlerle sınırlandırılmasının manası yoktur** şeklinde bir itiraz yapılamaz. Aksine biz, **delilin delaletsiz olmaya tahsisinin bir manası yoktur** deriz. (Gelenbevî Ale'l-Celal, 2/271)

Mustafa, Mehmet! Fahrüddin er-Râzî'nin, **hiçbir kimsenin, hiçbir kimseden hiçbir şeyi (zarar ve azabı) savamayacağı gündən sakının** (Bakara:48) ayetini tefsir ederken şefaatt hakkında getirdiği delilleri ve **Mu'tezile'**ye verdiği o güzel ve susturucu cevaplarını hiç mi okumadınız, hiç mi görmediniz, gördüğünüz hiç mi anlamadınız?

Mustafa, Mehmet! Sözlerinizden okuduğuma ve gördüğüme göre sövdüğünüz ve savadığınız Mü'minlerin, söz ve yazılarında kullandıkları kelime ve ıstıhlara/terimlere ne mana yüklediklerini, bu meseleye girmeden evvel bizzat onlara soracak yerde bu lafızlara sadece kendi saplantılarınız ve yakıştırmalarınızla mana veriyor ve onlara yakası açılmamış nice hakaretler ediyorsunuz. Durmadan havayı yumrukluyorsunuz.

Hatta belli ki küfürlerinizin ve hakaretlerinizin mesnedi kalmayabilir endişesiyle ve korkusuyla bunu onlara sormaktan kasıtlı olarak çekiniyorsunuz. Hep hakaret edebileceğiniz ve kendi o pek sevdiğiniz tabirinize onları iyice **ötekileştirebileceğiniz** manalarda çakılıp kalıyorsunuz. Hasım saydıklarınıza yani bütün bir Ümmet'e ve alimlerine her dem kendi yakıştırmaya, vehim, yalan ve iftiralarınız üzerinden atış yapıyorsunuz.

Mustafa, Mehmet! Evet, sizin bu yaptığınız, cahillikten de öte büyük bir ciddiyetsizliktir. Birazcık aklı ve ilmi olan ciddi bir kimse, hiç değilse tezyif edeceği ve karalayacağı inanç, söz ve düşüncelerin önce ne olduğunun sınırlarını açık bir şekilde çizer, ne diyecekse ve ne yapacaksa ondan sonra der ve yapar. Muhataplarının hiçbir şekilde söylemediklerinden hareketle asla gevezelik yapmaz. Kur'ân ve Sünnet istikametinde şefaate imanı olan Mü'minlere çamur atarken yakışsız ve saçma tasvirleri ve yakıştırmaları bir yana koyarak **siz şu kitabınızdaki yahut konuşmanızdaki veya makalenizdeki şu sözünüzle veya başkalarına ait olup kabullendiğiniz sözlerde ŞEFAAT'a şu manayı yüklüyorsunuz; oysa bu yaptığınız, şu nakli veya akli delile göre yanlıştır, doğrusu ise budur** gibi ilmi ifadelerle karşı çıkacak yerde abur cuburlarınızla şamata etmeyi marifet sayıyorsunuz. Ciddi ilmî bir tenkîdde hasım bilinen kişilerin kelam veya kalem sürçmelerine yahut köşede bucakta kalmış ve taraftarlarınca bile kabul görmeyen şaz ifadelerine sarılmaya bile tenezzül edilmez; aksine daha çok ve asıl asla ve gövdeye bakılır. Oysa siz böyle bile yapmıyorsunuz. Sürçme mahsulü ifadelerine dayanmıyorsunuz. Daha da ileri giderek onlara sırf iftira ve yakıştırmalarınız üzerinden çamur atıyorsunuz.

Mustafa, Mehmet! İslam'ı bilmemenizin yanında aklın ve mantığın kanunlarından da haberiniz olmadığından hatta bu halinizi dahi göremediğinizden gelişi güzel ve saçma sapan konuşmaktasınız. Büyümele büyütülmenin farkını bilmediğiniz yahut bilmez gibi yaptığınız için hep zirvalıyorsunuz.

Mehmet, Mustafa! Biz size Mü'minlerin kabul ettikleri ve inandıkları şefaatin evvela Kur'ân'dan bazı delillerini getirip sonra da ne olduğunu gösterelim ve çerçevesini çizelim:

Rabbimiz şöyle buyurdu:

﴿ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ﴾

“O'nun yanında kimdir şu şefaate edecek olan !?Ancak ,O'nun izni ile) şefaate edecek olan(başka.” (Bakara:255)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَى ﴾

“Ancak Allah'ın razı olduğu kimseler için şefaate edecekler.” (Enbiya:28)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴾

“Şefaate malik olamayacaklardır ;ancak, Rahman'ın katında ahd edinenler başka.” (Meryem:87)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴾

“O günde şefaate fayda vermeyecektir.Ancak Rahmanın kendisine izin verdiği ve onun için söz söylemeye razı olduğu kimse başka.” (Taha:109)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ﴾

“Onun yanında şefaate fayda vermeyecektir. Ancak, kendisi izin verdiği kimse için olan başka.” (Sebe:23)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾

“Ondan başkasına ibadet edenler şefaate malik olmayacaklardır .Ancak Hakka bilerek şahitlik edenler başka.” (Zuhruf:86)

Rabbimiz yine şöyle buyurdu:

﴿ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴾

“Günahın için ve Mü'min erkeklerle Mü'min kadınlar için mağfiret iste.” (Muhammed:19)

Aşağıda da anlatılacağı üzere başkasının günahı için af istemek, aslında şefaate talep etmek demektir. Buna göre Allah celle celalühu, Resulünden Mü'minlere şefaate etmesini emretmektedir.

Mehmet! Sen, bunları ve benzeri nasları sadece *sevabın ikiye katlanması* için saymakla ayeti hem tahrif etmekte hem de -aşağıda da görüleceği üzere- kendi mantığınızla tezada düşülmektesin.

Sonra.

Şefaate ne demektir?

Seyyid Şerif Cürçânî, şefaate şöyle tarif ediyor: **“Şefaate, kendisine karşı suç işlenen kimseden suçu affetmeyi istemektir.”** (Tarifat)

Buna göre şefaate, Allah'tan, O'na karşı günah işleyen bir Mü'mini affetmesini istemektir. Yani onu bağışlaması için Allah'a dua etmektir.

Ancak, **Cürçânî'nin** bu tarifi, şefaate'in sadece en büyük ve en mühim kısmını teşkil eden günahlar ve azaplar için yapılacak olan şefaate'i içine almakta, sevap artırması ve mükâfat verilmesine dair olacak olan şefaate'i dışarıda bırakmaktadır.

Şeyhu'l-İslam İbrahîm el-Beycûrî, şöyle diyor:

“Şefaata, lügatte, vesile ve istemek, ıstılahta ise, başkasından bir başkası için hayır istemekdemektir.” (Tühfetü'l-Mürîd Şerhu Cevhereti't-Tevhîd:131, M. Behiyye, 1303)

Buna göre şefaata, Allah'tan, bir Mü'min tarafından bir başka Mü'min için gerek sevabının ve ecrinin artırılması ve ona mükâfat verilmesi, gerekse azabının giderilmesi şeklinde olan bir hayır istemekdemektir.

Yani şefaata, Allah'a bir çeşit dua etmektir.

Görüldüğü gibi **Beycûrî**'nin bu tarifi, kısa, özlü ve çok dikkatli bir tarif.

Tânevî de bu manadaki şefaati daha açık olarak şöyle tarif etmiştir:

Bir başkasından yine bir başkası için bir hayrın yapılmasını yahut zararın/cezanın terkedilmesini yalvararak istemektir. (Keşşafu Istılahati'l-Fünûn)

Mustafa, Mehmet! Sizin anlayacağınız, Allah'tan istenilen şeyler -bir taksime göre- ikiye ayrılıyor: Kişinin Allah'tan kendisi ve başkaları için istediği şeyler.

Buna göre şefaata, Allah'tan (kendisine değil de) başkasına bir mükâfat vermesi ve günahını affetmesini yalvararak istemek demektir. Yani **Allah'ım! Şu kuluna şu hayrı ver**, veya **şu kulunun şu günahını affet** diye yalvarması; bunun için yana yakıla Allah'a dua etmesi. Bu dua dünyada, herkes tarafından, her Mü'min için yapılabilir. Ancak ahirette yapılacak ve yapılacak olan şefaata Allah'ın izniyle olur. Onun için, şefaata, ahirette bir Mü'min tarafından bir başka Mü'min için bir hayrın temini veya bir şerrin def edilmesi için Allah'a yapılacak olan belli bir duadır.

Mustafa, Mehmet! Yani, bir defa daha kısaca tekrar edecek olursak, Allah'a başkası için yapılan duaya şefaata de deniliyor.

Mehmet! Konuşmanda bunların anlattığı **Âhiret'te ne yaparsanız yapın, nasıl bir hatalar zincirine bulaşmış olursanız olun sizi gelip biri kurtarıyor** demekle Mü'minlere iftira ve çamur atıyorsunuz. Bunun yanında aslında -belki de farkına varmadan- aklının ve anlayışının kıt olduğunu da ilan etmiş oluyorsun.

Mehmet! Nasıl Allah'tan korkmadan ve kullardan utanmadan bunların anlattığı, -ne yaparsanız yapın, nasıl bir hatalar zincirine bulaşmış olursanız olun- **Ahiret'te sizi gelip biri kurtarıyor** diyebiliyor ve hem yalan söylüyor hem de Kur'ân'da onca ayette imanlı olma ve ilahi izin şartına bağlı olarak vuku bulacağı haber verilen şefaati kabul edemiyorsun?!

Mehmet! Kim demiş **ne yaparsanız yapın biri gelip sizi kurtaracak** diye? Hiçbir kimse. Çamur atıp karalamaya çalıştığın Mü'minlere göre dinden dönen ve küfre giren ile Allah'ın şefaata için izin vermeyeceğini kimse kurtarmayacak. Keza kul haklarında da muhtemel çok hususi olan şartlar dışında iş yine böyle olacaktır. Buna rağmen böyle diyenler için **'ne yaparsanız yapın biri gelip sizi kurtaracak' diyorlar** iddiasında bulunmak yalancılık ve sahtekarlık değil de nedir? Evet, yapılan, hem yalancılık hem de sahtekarlıktır.

Mehmet! Siz, Allah'ın tanıdığı rahmete mani olmaya yahut sınır koymaya çalışan ve onca bol ve geniş olan ilahi rahmetin taksim amirliğine soyunanlardansınız.

Biliyor musun, Rabbimizin,

﴿أَهُمْ يَتَّقُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ﴾

Onlar mıdır Rabbinin rahmetini taksim etmekte olanlar? buyurarak kınadığı müşrikler de sizin gibi yapıyorlardı.

Mehmet! Senin **Din gününün sahibi sadece Allah'dır. Ve o gün Rabbinizin hiçbir danışmanı yoktur. Dolayısıyla buradan hiçbir kimse Allah'a orada kiminle ne karar vereceğinin dersini veremez** şeklindeki bu sözlerin cidden edepsizce ve terbiyesizce sarf edilen açık inkar sözleridir. Azıcık bir delikanlılığın ve cesaretin varsa, bu onca ayeti inkar manası taşıyan zırvalarını kalabalık bir topluluk karşısında bize söyleyen ya! Ama sende o yürek ve cesaret ne gezer. Sen ve senin gibilerin yaptığı, yiğitçe değil hep kaçamak güreşmektir.

Din gününün sahibi olan Allah'ın, nice hikmetlerle münasip gördüğü kimselere şefaata izni vermesini, **onu müşavir/danışman mevküne koyması** yahut Allah'ın ahirette -haşa- **kiminle ne karar vereceği** olarak anlayabilmek için en azından geri zekalı olmak gerekmez mi?!

Mehmet! Bu sözündeki mantıkla sarf ettiğin şu endazesiz sözler, *sevapların katlanması* için de bahis mevzu olmaz mı? Elbette ki olur. Öyle ya, *şefaati* kökünden inkâr eden bir kimse sana, *senin kabul ettiğin bu 'sevapların katlanması' için yapılacak şefaati da kendi şu mantık ve anlayışına göre bir danışmanlık işi olur; zira günahların affı için olan şefaati ile bunun ne farkı var?* dese ona ne dersin? Mugalata ve kandırmaca gibi bir maksadın yoksa hiçbir şey diyemezsin. Çünkü birisi bir şeyin olmasını diğeri de olmamasını sadece *Allah'tan istemek* demektir. İki de bir kimse tarafından bizzat hak edilmeyen bir şeyin ona meccanen, karşılıksız, bedelsiz lütfen verilmesini Allah'tan talep etmektir.

Mehmet! Bu senin ifadelerinden de açıkça görülmektedir ki, aslında ortadaki sıkıntı sadece cahillik ve imansızlık yahut iman kıtlığı değil, bütün bunlardan daha önce edepsizlik, akılsızlık, idraksizlik ve haddini bilmeme sıkıntısıdır.

Mehmet! O, *biz Rahman ve Rahim olan Allah'a inanırız. Rabbimiz'in bağışlayıcılığına inanırız. Ama O'nun bağışlayıcılığı üzerinden Allah nasıl olsa Affeder deyip geçerseniz başka bir ayetle yüz yüze gelirsiniz o ayette der ki; Allahu Teala Ey insanlar! Sakın ola şeytan sizi Allah ile aldatmasın* sözünle yine halt ettin yani karıştırdın. Karıştırdın ama bu sefer hakla batılı birbirine karıştırdın. *Biz Rahman ve Rahim olan Allah'a inanırız. Rabbimiz'in bağışlayıcılığına inanırız* derken de doğru deyip demediğini bilmiyorum ama sözünün kalan kısmında doğruyu söylüyor lakin doğru demiyorsun. Doğru demiyorsun, çünkü bu doğruyu batılına mesnet yapacak şekilde sarf ediyorsun.

Mehmet! Günümüzde Sünnet taraftarı olan yegane Mü'minlerden kim *Allah nasıl olsa Affeder* diyor? Hiçbir kimse demiyor. Böyle diyen biri asla yok. Ben duymadım. İnanıyorum ki sen de duymamışsındır. Kimse duymamıştır.

Bu sözü söyleyen varsa ve hangi zındıksa, Allah ona iman versin, değilse canı cehenne. Burada böyle bir bahaneyle *şefaati* inkâr ediyorsun. Değilse, boş güdümlerle insanları oyalıyorsun. Üstelik bu görüşlerin sahibi olan sen, *Çok aldatıcı olan, sakın ha sizi Allah ile aldatmasın.* ayetinde ikaz edilmene rağmen tezgaha gelenlerdensin. Ğarûr seni çok feci aldatmış.

Mehmet! *Hele bir takıma girerseniz, hele bir okulun veya ekolün mensubu olursanız, hele birileriyle anılıyor olursanız zaten isteseniz de cehenneme gidemiyorsunuz.* sözünün buraya kadar olan kısmında kimilerine ve bilhassa kendine göre diyorsan doğru söylemiş olabilirsin. Dolayısıyla bunları önce kendi mahallende ara. Hele sakın yanılıp da Ehl-i Sünnet diyarında ve arasında aramaya kalkma. Bulamazsın. Boşuna yorulma.

Mehmet! Ancak *yani biri kurtarıyor; bu kurtarış iddiaları Kur'an'dan referans alamaz.* derken açık bir yalan söyleyip -çok aldatanların insan cinsinden olan bir ferdi olarak- Mü'minleri Allah(ın ayetleri) ile çok kötü kandırıyor ve aldatıyorsun. Evet, onca şefaati ayetinden anlaşıldığına göre Allah'ımızın şefaati için izin verip bu hususta konuşmasına razı olacağı nebiler ve sâlihler, günahkarları, -sebeplere manasında- kurtaracaklardır. Evet, kafirler istemeseler de bunu yapacaklardır. İkinci şahısları, onlar için yapacakları dualarıyla kurtaracaklardır. Ancak, kendileri için şefaati izni hiçbir zaman verilmeyecek olan kâfirler ile bazen kendileri için birilerine Mevla tarafından şefaati izni verilmeyecek günahkâr Mü'minleri kimse kurtaramayacaktır.

Mehmet! Ortaya attığın *bu kurtarış iddiaları Kur'an'dan referans alamaz* zırvası, sadece Allah'ı, Resulünü ve Kur'an'ı yalanlama denemeleri, yonttuğunuz ve etrafında pervane olup tapındığınız bir puttur. Nitekim aşağıda delilleri gelecektir.

Mehmet! Sana sorulan *bu şefaati işi palavra mı?* şeklindeki çanak sual karşısında serf ettiğüni *nişte bakın! Dinin, İslam kültürünün çığırından çıkarılmış en önemli kavramlarından üzgünüm biri de budur. Şimdi biz şefaati ile ilgili bir şeyler anlatıyoruz diyoruz ki:*

Şefaati ile ilgili konuşacak mısınız? Kur'an'da şefaati alakalı otuz iki tane ayet var. Otuz ikisini de bilerek konuşacaksınız. İkisini bilmekle olmaz bu iş şeklindeki sözlerin aslı ve cevheri bakımından doğru sözler. Doğruyu söylemişsin; ancak yine doğru söylememişsin. Çünkü maksadın ve usulün doğru değil. Yalnız şu kadar var ki, *şefaati*, asla *dinin kültürü, İslam kültürü* değildir. Kültür'ün ne olduğunu bilmediğin için bu ifadeyi kullanmışsın.

Ansiklopedilere bakarsan ve merhum Cemil Meriç'in kültür ile alakalı makalelerini iyi okursan dediğimi anlarsın.

Mehmet! Biliyor musunuz piyasada şu an şefaate alakalı dolaşan kanaatlerin hiçbirinin Kur'an'dan referansı yok derken, şayet kendi piyasalarınızı kastediyorsan yine doğruyu söylüyorsun. Sözüne bir itiraf olmak hayiyetiyle itiraz edilemez. Hatta en büyük delil olarak da kabul edilir. Ancak bu sözünle Ehl-i Sünnet dairesindeki Mü'minleri ve delillerini murad ediyorsan, bu, mesnedi olmayan süfli bir ithamdır. Böyle bir iddia vehme ve zanna değil, inkar edilemez delile muhtaçtır. Gördüğümüz kadarıyla elinde çürük zanlarından, vehimlerinden ve asılsız kuruntularından başka bir şey bulunmadığına göre açıkça yalan söylüyorsun. Nitekim yukarıda ayet delilleri geçti. Sahih Sünnet delilleri ise hayli çoktur. Şu kadar var ki onlar sünnetsizleri bağlamayacaklarından sana bu delilleri getirmekte fayda görmedik.

Mehmet! Kur'an'ın söylediği şefaate alakalı beş argüman var. Bu beş tanesi otuz iki ayeti de içeren argümanlardır. Şefaatin kelime anlamını bile değiştirdiler derken hüccet ve delil kelimelerinin gavurcası olan argüman kelimesini kullanmakla şahsiyetinin silikliğini ortaya koyarken şefaatin kelime anlamını bile değiştirdiler demekle de Mü'minlere iftira atıyorsun. Onlar şefaatin manasını asla değiştirmediler. Aksine ya sen şefaatin ne olduğunu bilmiyorsun, hatta bilmediğini de bilmemekle mürekkep cehlinin içinde debelenip duruyorsun veya bilerek yalan konuşup onlara iftira atıyorsun .

Mehmet! "Bunlara şefaate sizin anladığınız gibi değil dediğinizde bak, bak, şefaati inkâr ediyor deniliyor" demekle de açık bir mugalata yapıyorsun.

Senin için haklı olarak **bak, bak, şefaati inkâr ediyor** diyenlere **şefaate sizin dediğiniz gibi değildir** demekle de yalan veya yanlış söylüyorsun. Birilerini kandırıyorsun. Zira şefaatin en mühim kısmını kökünden yalanlayan, sevap ve derece ziyadesi çeşidini de budanmış bir şekilde kabul eden, kendisi açıkça yalanlamasa hatta kabul ediyor gibi gözükse de meseleye bakış mantığı yalanlayan bir kimseye **şefaati**

inkâr ediyorsun pek ala denilebilir. Şefaatin en büyük ve en mühim çeşidi olan **cezaların hafifletilmesi yahut tamamen affedilmesi** için olacak olanı inkar edene **bak, bak, şefaati inkâr ediyor** demişlerse ne olmuş? Sonra, doğru bulmadığınız şefaati inkâr etmenizin temelinde yatan mantığınız ile tezat teşkil eden **şefaate cennete gitmiş bir adamın cennetteki ödülünün katlanmasıdır** şeklindeki -ayıptır söylemesi-kıvırtmanız ne işinize yarar?

Mehmet! Sen bir yanda, yav, şefaati ben nasıl inkâr ederim?! Otuz iki tane ayet varderken, öte yanda da en mühim çeşidini inkâr ediyorsun. Kalanının da içini kısmen boşaltmakla kalmıyorsun. Bir de başka şeylerle dolduruyorsun. Hasılı yalan söylüyorsun. Öyleyse sana, itibari bir kayıtla ve bir bakış zaviyesiyle şefaati inkâr ediyorsun neden denilemesin?! Pek ala denilebilir.

Mehmet! Ama senin beklediğin ve içini boşalttığın türde bir şefaate yok. İşin dürüstü şudur: Şefaate cennete gitmiş bir adamın cennetteki ödülünün katlanmasıdır. Ve bunu da Allahu teala melekler vasıtasıyla, ilgili kişileri bildirmesi kurumudur derken de belli ki ne dediğini bilmiyorsun. Mü'minler şefaatin içini boşaltmıyorlar. Onlar senin dediğinin aslını inkâr etmiyorlar. Bununla beraber ziyadeleri bile var. Türkçede buna içini boşaltmak denmez. Aksine şefaatin içini en büyük ve en mühim çeşidini inkâr etmekle sen boşaltıyorsun, siz boşaltıyorsunuz. Eğer Mü'minler günahın affı için olan şefaati kabul ederlerken farz-ı muhal hata etmiş olsalardı buna **içini boşaltmak** değil, **muhtevasını tahrif etmek, içini değiştirmek** derlerdi. Belli ki yaptığın işin **bir iç boşaltma** olduğunu sen de bildiğin ve şuur altına itmiş olduğun ve bunun ayıbından sıyrılmak istediğin için kendi sıfatını başkalarına yamamaya çabalıyorsun. Ama nafile.

Her akıllı bilir ki, **sıkıntıdan kurtulma işi, fayda elde etmek** işinden daha önce ve daha mühimdir. Dolayısıyla asıl iç boşaltma **mükâfatın katlanması** şeklindeki bir **şefaati** kabul edip **sıkıntılarının kaldırılması** için yapılacak şefaati inkâr etmek ile olur. Üstelik senin işinde ilave olarak **tahrif** ve **değiştirme** de vardır. Çünkü **şefaatin, bu ilavenin melekler vasıtasıyla bildirilmesi** şeklinde anlaşılıp anlatılması,

Ehl-i Kitabinkine benzer açık bir yakıştırma ve tahriftir. Kur'ân'da böyle bir ayet yoktur. Varsa hangisidir?! Bunu başta Kur'ân'ı getiren ve beyan/açıklama vazifesi yüklenen peygamber sallallahu aleyhi ve sellem, sonra onun ilk ve en güzel tatbikçileri olan Sahabe radiyallahu anhum, sonra Ümmetin imamları, sonra da bütün bir Ümmet anlayamadı yahut yanlış anladı ama Küfür sisteminin yetiştirmeleri ve beslemeleri doğru anladı öyle mi?! Yazıklar olsun.

Mehmet! İstidatsızlar, kabiliyetsizler ve gayretsizler için bir daha tekrar edelim: Şefaatin içini, Rabbimizin izin vereceği her nevi şefaati kabul eden Mü'minler değil, batıl tevil ve yakıştırmalarla başka manalara çevirerek bunların hepsini veya en büyük ve mühim olan kısmını reddedenler boşaltmaktadırlar. Kusura bakılmasının ama akıl almaz sahtekarlıklarla sapturmaya çalışılıyor. Mü'minler, şefaatin **günahların affedilmelerinde de cennette mükâfatların artırılmasında** yahut **akla ve hayale gelmedik sevapların verilmesinde** de olacağını kabul ederlerken Mutezile sapıkları ve bu hususta onların **paket program**larını mal bulmuş mağrîbî gibi kapıp alan ve kör taklitçileri olan bu vatandaşlarımızdan hiç değilse birisi sadece cennetteki **mükâfatların artırılmasına** dair olacak olan şefaati lütfen kabul etmektedirler. Hangisi şefaatin içini boşaltmaktadır? Mü'minler mi, bunlar mı? İnsafı olanlar Allah için söylesinler, hangileri?

Mehmet! Allah aşkına söyler misiniz **ve bunu da Allahu teala melekler vasıtasıyla, ilgili kişilere bildirmesi kurumudur** şeklindeki kelime yığınlarının manası nedir? Laf ola, torba dola. **İlgili kişiler** kimler? Şefaati edenler mi, edilenler mi? Üçüncü şahıslar mı, kimler? Mükâfatı katlamasını yahut katladığını o katlanan kişiye mi bildirecek? Bu gibi saçmalamalar için irtikap edilen şu canhıraş feryatlar ve yırtınmalar niye? Bunlara ne lüzum var?

Bu, dinde şüpheler uyandırmak ve gedik açmak için midir? Bu saçmanıza haşa mesned olabilecek ayet deliliniz nedir? Tabii ki yok.

Mehmet! **Kur'an'ın hiçbir yerinde cehennem atılmış bir adamın cehennemden çıkarılıp cennete gönderilmesi anlamında bir aracı olan şefaatten asla söz edilmemektedir** derken ne demek istiyorsun? Senin bu ifadelerin açık Sünnet inkârcısı zındıkların ve kâfirlerin sözle-

rine benzemektedir. Ne yani, Kur'ân'da açıkça yoksa ama bunu peygamber söylüyorsa ve sabitse kabul etmeyecek misin? Kur'ân'da olmasına rağmen ayetleri açıklamak adına dilinize aldığınız onca abur cubur sözler varken bunu sadece peygambere mi layık göremiyorsunuz?

Bu nasıl bir aymazlık, söyler misiniz bay Mehmet?! Kaldı ki Kur'ân'da var ama bunu ancak gören gözü olanlar görebilir. Körler de görecektir diye bir şey mi vardı?

Mehmet! Rabbimiz, **Şüphesiz ki Allah, kendisine şirk koşulmasını affetmeyecektir; bundan aşağı olan(günah)ları da dileyeyeğine affeder** buyururken **'Allah nasıl affeder? Allah affedemez.'** diye birileri kuduruyor. Ya Hû! Kime ne? Bize mi yahut size mi, onlara mı kalmış? Yoksa kendinizi Allah'ın amiri olarak mı görüyorsunuz? İster, tevbe ile affeder, ister tevbe etmeden affeder. İsterse şefaati etmesine izin vereceği kimselerin şefaati ile affeder. İster şefaatsiz affeder. İster cehennemden atmadan affeder, isterse attıktan sonra affeder. Size ne?! Elinizde bunlara mani bir ayet veya hadis mi var? Hatta en küçük bir akli delil mi var? Kâfirlerin cehennemden girdikten sonra çıkmayacaklarına dair inen ayetleri tahrif edip bu zırvanıza delil yapmaya kalkmayın, Allaha iftira etmeyin. Bu inkârınıza mesned olarak görebileceğiniz ve ileri sürebileceğiniz -putlaştırdığımız nefsanî arzu ve taleplerinizden başka- hangi burhanınız yahut zayıf deliliniz var? Yooookkk. Üstelik olacağına dair kesin deliller var.

Mehmet! Anlayışı kıt olanlara bir tekrar daha yapalım: **Kur'an'ın hiçbir yerinde cehennem atılmış bir adamın cehennemden çıkarılıp cennete gönderilmesi anlamında bir aracı olan şefaatten asla söz edilmemektedir** derken hiç utanmıyor musun?

Rahman ve Rahim olan Rabbimizin Şirkin aşağısındaki günahları dileyeyeceği kimselere bağışlayacağını haber verirken bunun zamanını ve mekanını sınırladığına ve tayin ettiğine dair bir ayet mi var? Yoksa bunu sana mı soracak? Cehennemden atılacak kâfirler için olan **oradan bir daha çıkmamaya** dair gelen ayetleri, Ehl-i Kitap gibi yerlerinden oynatarak Mü'minlere de şamil görüp göstermenin sizi kurtaracağını mı zannediyorsun. Rahman ve rahim olan Allah'ımız isterse dünyadayken, isterse kabirdeyken, isterse mahşer meydanındayken, isterse en

büyük panik anında, isterse tam cehenneme atılacağı zaman, isterse cehenneme atıldıktan sonra bağışlar. Yoksa bunun sınırlandırılmasının yetkisi sana ve senin gibilere mi verildi? Ğaffar olan Mevlamız dileyeyeceği zamanda ve zeminde Mü'minleri affeder, bize mi yahut size mi kalmış? Bu sınırlandırmayı buna delaleti kat'î ve tartışmasız olan hangi ayetle yapacaksın? Yok böyle bir şey. Siz bir Mü'min hassasiyetiyle sadece Allah'a yalan iftira etme ihtimalinden değil, açık bir şekilde iftira atmaktan korkmayan, kullardan da utanmayan kimselersiniz!

Mehmet! Evet, evet,

﴿ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴾

“Onlar cehennemden çıkmayacaklardır”

(Bakara:167) gibi ayetler sizin deliliniz olamaz. Çünkü mesela bu ayetin hemen önceki **“İnsanlardan bazıları da vardır ki, Allah'tan başkalarını (Allah'a) denkler edinirler...”** (Bakara:165) mealindeki ayette bunların müşrikler olduğu bildirilmektedir.

Mehmet! Keza,

﴿ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴾

“Artık onlara şefaathçilerin şefaati de fayda vermeyecektir” (müddesir: 489 ayeti de senin delilin olmaz. Aksine Mü'minlerin şefaath delili olur. Çünkü ondan evvelki, ayetlerde Mevla Te'âlâ:

﴿ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ حَتَّىٰ أَنَا الْبَاقِينَ ﴾

“Yakîn(ölüm) bize gelene kadar din gününü (Ahiret gününü) yalanlıyorduk” buyurmakla bu şefaath vermemenin kâfirlerle alakalı olduğunu anlatıyor.

Yoksa sırf kafirleri zikretmesinin bir manası olmazdı. Mehmet! O halde bu açık hakikati sen de anlamalısın.

Sonra, **Kur'ân'da böyle bir ayet yok** derken ne demek istiyorsun?! Hadis seni kesmiyor mu? Kesmiyorsa, neden? Alimlerin, sahihliği üzerinde söz birliği ettiği hadisleri seçemiyorsan neden? Aşağıda gelecek ilimle uzaktan yakından alakası bulunmayan süfli gerekçelerle mi?

Mehmet! Hem, sen **Sünneti inkâr etmediğini, fakat doğru olanları seçtiğini** iddia ederken bu hususta onca sahih hatta meşhur, hatta birçoklarına göre tevatür mertebesine ulaşmış hadisleri inkâr ederken hangi tartışılmaz esasa ve inkâr edilemez kat'î hüccet ve burhana dayanmaktasın? Vallahi, şeytan ve şeytanlaşmış insan

kılıklılıkların vahiy ve vesveselerinden başka hiçbir şey dayanmamaktasın.

Mehmet! Rabbimiz, **birilerine şefaath izni vereceğini** kendisi haber verdiği ve bununsevap katlamak ile sınırlı olduğuna dair bir ayet bulamadığına hatta bu şefaathin cezaların affını da içine alacağını bildiren sahih hadislerin beyanları bulunduğuna göre bu şefaathin her zaman ve zeminde olmasına geriye hangi mani kalır? İnkarcılıktan veya kör inattan başka.

Mehmet! *Sonra, ne demek bu? Nasıl bir algı? Cehenneme atan Allahu teala. Şimdi bir yargıç düşünün zanlıyı hapse mahkûm etti. Sonra biri geldi dedi ki: Ben açarım hapishanenin kapısını bunu buradan çıkartırım. Kim güçlü? O yargıç mı güçlü yoksa onu çıkaran mı? Çıkaran güçlü değil mi? Çünkü onun dediği oluyor. Allah cehenneme atıyor, peygamber çıkartıyor. Kim güçlü? Peygamber mi güçlü? Moloz yığını şeklindeki suallerini ve bilhassa sonra ne demek bu? sualini şayet iyi niyetli olarak ve adam gibi soruyorsan, güzel dinle:*

Şefaathçi olmak demek, *Ey Ğaffar, Rahman, Rahîm ve hakîm olan Rabbimiz! Sen sonsuz rahmetin ve hikmetinle sevdiklerin ve dostların olan Nebilere, âlimlere, şehidlere ve hafızlara, bazı kulların için suçların affı veya sevap için şefaath izni vereceğini vadettin. Ben de şimdi sana geldim. Senin yanında bir hatırım varsa senden, bu kulunun şu günahını affetmeni yahut ona şu mükâfati vermeni istiyorum.*

Zaten kullarının affedilmesi için dua etmemizi onca ayetle bize söyleyen sensin gibi Allaha yalvarmak demektir. Allah dilerse bunu kabul eder dilerse etmez. Vasitasız da affedecek olan Rabbimiz, şefaath vesilesiyle affetmesi yahut mükâfatlandırması, belki de kendilerine şefaath izni verilecek olan kimselere Mü'min kullarca muhtaç olunacak zaman ve zeminlerin ileride mutlaka geleceğinin unutulmaması, iyi düşünülmesi ve ona göre ayakların denk alınması ve hareket edilmesi veya şefaathçilerden olma gayretinin güdülmesi ve çabasının hasıl olması yahut onların hukukunun iyi gözetilmesi ve başka bir takım illet veya sebep yahut hikmetleriyledir.

Şefaathi inkâr eden bu kişilere reddiyelerimiz bir dahaki yazımızda İnşâallah devam edecektir. Rabbimiz münkirleri ıslah eylesin Amin.

Prof. Dr. Volkan TUZCU

Hayvanlar Aleminde Oruç

İbadet olarak yaptığımız orucun benzeri örnekler hayvanlar aleminde de sık görülen bir durumdur. Birçok hayvan türü belirli süreler aç kalarak hayatlarını devam ettirirler. Örneğin yer sincaplarının kışın uzun süreler aç kalmaları buna güzel bir örnektir. Yazın yeterli yiyeceği yuvalarına depoladıktan sonra kış döneminde kış uykusuna yatarlar. Kalp ve solunum hızları son derece yavaşlar. Bu şekilde çok az enerji harcayarak bütün kışı geçirirler. Bunu yapabilmek için de 4-5 günde bir uyanaarak biraz beslenir ve tekrar uykuya dalarlar.

Salmon balıklarının durumu ise daha ilginçtir. Bu balıklar normalde denizlerde ve okyanuslarda yaşarlar. Ancak hayata gelişleri nehirlerde gerçekleşir. Kırmızı salmon ömrünün yaklaşık 4-7 yılını açık denizlerde geçirir. Daha sonra 4000-5000 kilometrelik mesafelerden tekrar hayata geldikleri nehre gelirler. Denizden nehre geçer geçmez salmonlar oruca başlarlar. Uzun süren açlığın verdiği bereketle yer bulma hisleri gelişen dişi salmonlar aylar süren bu seyahatin sonunda yumurtadan çıktıkları yeri bulur ve buraya yumurtlar ve erkek balıklar da yumurtaların üzerine spermlerini bırakır. Yumurtaların üzerini nehir yatağındaki toprakla kapladıktan sonra dişi ve erkek balıklar genç salmonların yumurtadan çıkışını bekler. Bu sırada oruç hâlen devam etmektedir. Genç balıklar yumurtadan çıkar çıkmaz görevlerini yapmış olmanın huzuru ile ebeveyn salmonlar devam ettirdikleri oruçla birlikte ömürlerini tamamlarlar. Genç salmonlar da denize açılıp aynı ebeveynleri gibi bir ömür geçirmek ve sonra tam da hayata geldikleri noktaya ulaşmak üzere hayat yolculuklarına çıkarlar.

Salyangozlar ise kış uykusuna yatan diğer hayvanlardan farklı olarak sadece kışın değil yazın sıcak havalarda da oruç tutarlar. Bu hayvanların hayatta kalabilmesi vücutlarını kaplayan mukus sıvısının kurumamasına bağlıdır. Ancak çok sıcak havalarda bu mukusun kuruması tehlikesi mevcuttur.

Böyle dönemlerde salyangozlar vücutlarını özel bir zar ile örter ve ağaçlara ya da duvar gibi yapılara yapışarak oruca başlarlar. Hava soğuyana veya yağışlı hava gelene kadar bu süreç devam eder.

Orucun farklı örneklerini sergileyen penguenlerin kuzey kutbunda yaşayan türleri yüzlerce kilometrelik yolculuk sonrası yuvalarını yapacakları yere ulaşırlar. Yaklaşık 3 hafta içerisinde taşlardan oluşan yuvalarını tamamlarlar. Buraya dişi penguenler yumurtladıktan sonra denize dönüp yiyecek aramaya başlarlar. Erkek penguenler ise yavru penguenler yumurtalardan çıkana kadar onları aç olarak beklerler. Yavruların çıktığı sırada anne penguenler yuvaya geri döner ve baba penguenler hızla denize yönelip tuzlu sudan içip susuzluğunu giderir ve oruçlarını sonlandırır. Yine farklı bir penguen türü ise daha değişik bir oruç davranışı gösterir. Kuzey kutbunda yaşayan Emperador adlı bu türde yumurtalar beklenirken ebeveynler uzun açlık dönemlerinden geçerler. Bu şekilde yumurtaların belirli bir ısıda kalmasını sağlayarak yavruların yumurta içindeki gelişimini sağlamış olurlar. Bahar gelince tüyleri dökülen penguenlerin yeni tüyleri oluşunca oruçları biter ve kendilerini denize atarak su ve yiyecek ihtiyaçlarını giderirler. Bu türde yavru penguenler de tüyleri yenileninceye kadar oruç tutarlar. Bu tür penguenlerin yeni ve parlak tüyleri oluşunca kendilerini denize atarak oruçlarını sonlandırmaları adeta Ramazan Bayramında oruçlarını sonlandırıp üzerlerine en güzel elbiselerini giyerek bayram namazı için camilere koşan müslümanların durumuna benzer.

Hayvanlardaki oruç ile ilgili ilginç gözlemlerden birisi de, hayvanların hastalık durumlarında aç kalmayı tercih etmeleridir. Yaralandıkları zaman veya hasta olduklarında yiyecek buldukları halde aç kalmayı tercih ederler. Yapılan araştırmalar hayvanların bu şekilde orucu tercih etmelerini, açlık durumunda vücudun bağışıklık sisteminin daha

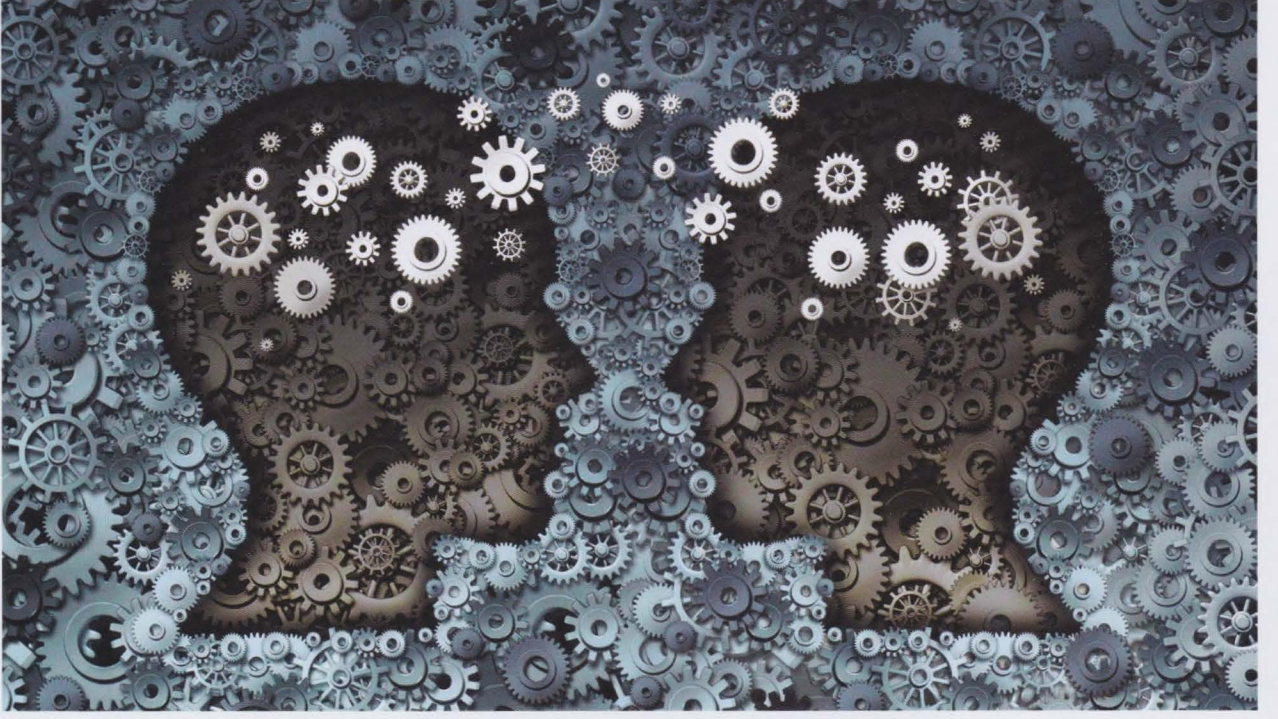
iyi çalışmasına bağlamaktadır. Nitekim son yıllarda Güney Kaliforniya Üniversite'sinde yapılan bir araştırmada, 3 gün gibi kısa bir süre bile oruç tutmanın, neredeyse tüm bağışıklık sisteminin yenilenmesine yol açtığı gösterildi. Buradaki araştırmacılar Prof. Longo, açlığın kök hücreler vasıtası ile kan ve bağışıklık sistemini yenilemek için mesaj verdiğini söylerken, kanser hastalarında bile orucun çok etkili bir ek tedavi şekli olduğunu belirtmekte.

Hayvanlar aleminden oruç örnekleri böyle bir yazı ile özetlenemeyecek kadar çok ve çeşitlidir. İnsanlara Ramazan ayında orucu emreden Rabbimizin yarattığı diğer türlerde görülen bu örneklerde olduğu gibi bizim de görevimiz bu emre seveerek uymaktır. Hayvanlarda görülen oruç örneklerindeki gibi insan sağlığı için de orucun önemi büyüktür. Ancak bizden beklenen bu faydalarından dolayı değil tıpkı sorgulamadan bu emre itaat eden hayvanlarda olduğu gibi Rabbimizin emrine uymak için orucu tutmaktır. Yeni ve parlak tüyleri çıkınca orucu biten penguenleri denize coşkuyla koşturan Rabbimizin orucu hakkıyla tutan insanları ahiret gününde büyük bir müjdeyle karşılayacağı muhakkaktır.

Kaynaklar:

1- http://www.ezsoftech.com/ramadan/fasting_animals.asp

2-<http://www.telegraph.co.uk/science/2016/03/12/fasting-for-three-days-can-regenerate-entire-immune-system-study/>

Mehtap KAYAOĞLU

(Psikolojik Danışman & Psikoterapist)

Hayatı Kolaylaştırmanın Yolu

Gerek günlük yaşamımda gerekse terapi desteği vererek psikolojik danışmanlık yaptığım kişilerde karşılaştığım bir durumu paylaşmak istiyorum sizlerle bugün. Umarım ilginizi çeker.

"Ben insanlardan çok fazla olumsuz etkileniyorum Mehtap Hanım..."

"Çevremdeki insanlar beni olumsuz etkiliyor." şeklinde cümleler duymak, terapi seanslarımda kaçınılmazdır. Herkes birilerinin kendisini olumsuz etkilediğinden yakınıyor. Üstelik çalışan çalışmayan, kadın erkek, işçi, memur veya üst düzey yönetici, fark etmeksizin aynı şikayet.

İşin ilginç yanı herkes buna benzer durumdan şikayet ediyor; ancak bu durumu değiştirmek için en ufak girişimde bulunmuyor. Düşünüyorum da, birilerinin sürekli beni olumsuz etkilediğini düşünseydim, yakınmaktan öte harekete geçiren yöntemler uygulardım. Ve terapilerde buna benzer yöntemler öğreniyorum danışanlarıma.

İşin sırrı şu: Ayna nöronlarımız var bizim. Ya biz karşıımızdakine benzeriz ya da karşıımızdaki bize.

Yani ya o beni etkileyecek ya da ben onu! Bu ilkeyi yakalayamayan kişiler hayatı yaşamaz adeta savaşırlar.

Savaşmadan yaşamının yolu; içimizle dışımızı birbirine uygun hale getirmekten geçiyor. "Özümde iyi insanım, bakmayın böyle bağırıp çağırduğuma." davranış modeli, insan hayatını zorluyor bence. Çünkü insanlar bildiğiniz savaşa giriyor, yani karşısındaki aslında iyi mi kötü mü anlayamıyor. Onun dışarıdan gösterdiği dengesiz tavırlarına göre mi karar versin, yoksa farklı zamanlarda takındığı iyi niyetli tavırlarına mı? Demek istiyorum ki; birbirimizin kafasını karıştırıp duruyoruz. Biz yapmazsak bu hatayı, muhataplarımız yapmış oluyor.

İnsanın içindekiyle dışındaki dengeli olunca "su" gibi olur, arı ve duru.

Her insan mutlu olmak ister, sevilme, ön planda olmak. Tanınmamız ve kabul edilmemiz için kendimizi olduğumuz gibi yansıtmamız gerekir. Bir öyle bir böyle davrandığımızda muhatabımız bizi anlayamaz. Düşünün ki aslında çok iyi bir insansınız; ancak çok aksi bir görüntünüz var.

Dışarıdan bakılınca aksi yönünüze göre mi karar versinler, içindeki iyiyi keşfetmek için çabalaşınlar mı? Veya içinde bir iyi olduğunu anlayabilecekler mi?

Günlük yaşamımızın bir parçası haline gelen dengesiz davranış şekillerimiz ve kendimizi doğru olarak ifade edemememiz, iletişim çatışmalarına neden oluyor, aramızda olanlar hayatı paylaşmak olmaktan çıkıyor ve savaş alanına dönüyor.

Duygularımız, tercihlerimizi belirliyor. Oysa aklımızın ve düşünce gücümüzün elini bırakmayan duyguların bizi yönlendirmesi gerekir. Sadece duygularıyla hareket eden, günün gelip geçici etkileriyle geleceğini belirlemeye çalışan kişilerin mutlu olmadıklarını görüyorum. Duygularla hareket eden kişi herkes tarafından kolaylıkla yönlendirilir. Kendi seçimi zannettiği tercihlerin çoğunda ileriki yıllarında pişmanlık yaşar. Aklının ikna olduğu, kalbinin onayladığı seçimler uzun vadede insanları daha çok mutlu eder. Böylece savaşa dönmeyen, yaşam sevinçle dolu ömürler sizinle olur.

Birilerinin tavır ve davranışlarından çok etkilendiğinizi düşünüyorsanız, kendi seçim ve tercihleriniz hakkında yeterince içgörü sahibi olmadığınızı bilmelisiniz. Genellikle nevrotik ve mükemmeliyetçi yapılanması olan kişilerin yaşadığı bir zorluktur bu. Birileri beni beğenecek mi, her söylediğim onaylanacak mı, düşünceleirim kabul görececek mi, insanlar hakkımda olumlu şeyler hissedecekler mi vb düşünme modeli, kişiyi başka kişilerin bakış açılarına karşı zaafiyet içinde bırakır. Kendileri gibi olmayı değil, kendilerinden beklenen kişi gibi olmayı yaşarlar. Bir süre sonra sıkıldıklarında yaşadıklarını değil, adeta hayatla savaştıklarını fark ederler.

Savaşmak zordur.

Yaşayıp gitmek kolaydır.

Olanı yaşamak, olduğu kadarıyla yetinmeye çalışmak, daha iyisi için çabalamak elbet; ama kendimizi kendi zihnimizde demoralize etmeden geliştirmek iyidir.

Her sabah uyandığında aynada ilk kendisine gülümseyen kişi olmak ne kadar kıymetlidir.

Olmayanlar için üzülmek gün yaşamak yerine, olanla yuvarlanıp gidebilmek örneğin.

Birilerinin sizi etkileyip etkilemediğine kafa yoran bünyeniz, kendi iç isteklerini görmeye çalışsa ne iyi olur aslında. Çevrenizdeki herkeşe benzemek yerine, içindeki kimseye benzemeyen yanınıza gülümsesiniz? Birileri sizi etkilerken, diğer yandan başka birilerini de sizin etkilediğinizi görebilseniz?

Birilerine benzemek veya kimseye benzemek değil ki mesele. Kişi vardır benzemek isteriz bazı yanlarına, kişi vardır o bize benzemeye çalışır. Önemli olan kendimiz kadar olduğumuzu fark edebilmek ve bizi biz yapan yanlarımızı, olabilecek en hoş şekillerde geliştirmeye gayret etmektir.

O meşhur eser.... "Benzemez kimse sana, tavırına hayran olayım..."

Hepimizde hayran olunacak bir taraf mutlaka vardır.

Gözümüzü açıysak yeni güne, yaşayıp deneyim kazanmamız gereken tecrübeler mutlaka vardır. Kimisi stresli kimisi eğlenceli nice yaşanacak deneyim.

Siz en iyisi güne, ezandan sonraki kuş seslerini duymaya odaklanarak başlayın!

Kulağınıza takılan melodi, günün kolay geçmesini sağlayacaktır. Çünkü iyi bir motivasyonun kimseye zararı olmaz.

Ve benden size bu sayının son tavsiyesi: Tutamıyoruz zamanı elimizde... Kayıyor gidiyor.

Kişi en çok başkalarını memnun etmeye çalışır kentükeniyor.

Oysa sadece Allah'ı razı etmek için çabalaşak, onun razı olacağı işleri yapsak, razı olmayacaklarından uzak dursak, yorulmadığımız gibi ebedi hayatımızı da kurtarmış oluruz.

Memnuniyetsiz insanı memnun etmeye çalışmak, havanda su dövmek gibidir. Bir yere varmaz.

En iyisi mi siz yaşam enerjinizi batık değerlere değil, sizi değerli hale getirecek tecrübelere aktarın.

Bunun yolunu bilmiyorsanız bir iki seans "Mutluluk Terapisi" desteği alın.

Yol yöntem öğrendiğinizde mutlu ve huzurlu olmanın o kadar da zor olmadığını anlayacaksınız.

Sevgiler...

ZİKİRLER, DUALAR VE FAZÎLETLİ AMELLER Mİ'RÂC GECESİ VE GÜNÜNÜN FAZÎLETİ (3 Mayıs Salı gecesi ve 4 Mayıs Çarşamba günü)

Selmân-ı Fârisî (*Radiyallâhu Anh*)'ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

“Receb(-i Şerîf) ayında bir gün ve bir gece vardır ki, o günü oruçlu geçirip, gecesini ibadette kâim olan kişi, zaman olarak yüz seneyi oruç, yüz seneyi de (gece ibadetinde) kıyamla geçirmiş gibi olur. O gün, recebin bitmesine üç (gün ve gece) kaladır. Muhammed ﷺ de o gün (peygamber olarak) gönderilmiştir.” (*Beyhakî, Fedâilü'l-evkât, no:11, sh:95-96; Şu'abu'l-îmân, no:3530, 5/345; İbni Asâkir, el-Emâlî, Fadlu Receb, sh:6; Geylânî, el-Ğunye, 1/332; İbni Hacer, Tebyînü'l-aceb, sh:58; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:4381, 3/142*)

Enes (*Radiyallâhu Anh*)'ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte de **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: “Recebde bir gece vardır ki onda amel edene yüz senelik haseneler yazılır. O, recebin bitmesine üç (gece) kaladır.” (*Beyhakî, Fedâilü'l-evkât, no:12, sh:97; Şu'abu'l-îmân, no:3531, 5/346; Ebu'l-Kâsım ibni Asâkir, el-Emâlî, Fadlu Receb, sh:6*)

Receb-i Şerîf'in Yirmi Yedinci (Mi'râc) Gecesi

(3 Mayıs Salı gününü 4 Mayıs Çarşamba gününe bağlayan gece) **Namazları:**

1) Enes ibni Mâlik (*Radiyallâhu Anh*)'ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: “Recebde bir gece vardır ki onda amel edene, yüz senelik haseneler yazılır. O, recebin bitmesine üç (gece) kaladır. Her kim o gecede on iki rekât kılar, her rekâta bir Fâtiha ve Kur'ân'dan bir sûre okur, her iki rekâta (oturup) teşehhüt okur ve sonlarında selam verirse, sonra yüz kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ.»

‘Allâh-u Te'âlâ'yı tesbih eder ve O'na hamedederim. Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh-u Te'âlâ her şeyden büyüktür’ deyip, yüz kere de istiğfarda bulunur, sonra da Nebî (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e yüz defa salât okursa;

Sonra bu kişi dünyadan yahut âhiretten dilediği herhangi bir hususta kendisi hakkında duada bulunursa, bir de sabah oruca niyet ederse, bir masiyet (günah) ile alakalı dua yapmış olmadıkça, gerçekten Allâh-u Te'âlâ onun bütün dualarını kabul eder.” (*Beyhakî, Fedâilü'l-evkât, no:12, sh:97-98; Şu'abü'l-îmân, no:3531, 5/346; İbni Asâkir, el-Emâlî, Fadlu receb, sh:6*)

2) Merfû bir haberde şöyle gelmiştir: “Her kim, recebin yirmi yedinci gecesi iki rekât kıлып her bir rekâta bir Fâtiha ve yirmi kere İhlâs sûrelerini okur, namazı bitirince, Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e on kere salâvat getirdikten sonra:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمُشَاهَدَةِ أَسْرَارِ الْمُحِبِّينَ وَبِالْخَلْوَةِ الَّتِي خَصَّصْتَ بِهَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ حِينَ أَسْرَيْتَ بِهِ لَيْلَةَ السَّابِعِ وَالْعِشْرِينَ أَنْ تَرْحَمَ قَلْبِي الْحَزِينِ وَتُجِيبَ دَعْوَتِي يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ.»

‘Ey Allâh! Ey keremlilerin en keremlisi olan Allâh! Şüphesiz ben Senden, âşıkların sırlarının müşâhedesi bereketine ve yirmi yedinci gece kendisini mi'râca çıkardığında, gönderilenlerin Efendisi'ne tahsis ettiğin halvet (teke tek beraberlik) hürmetine, benim kederli kalbime merhamet etmeni ve duama icâbet etmeni isterim’ derse, muhakkak Allâh-u Te'âlâ onun duasını kabul eder. Şânını yüceltir, yalvarışına acır ve kalplerin öldüğü günde onun kalbini diri tutar (rûhunu öldürmez, îmân nûrunu söndürmez).” (*Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlîs, 1/141, 2/90*)

3) Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri'nin nakline göre ise; receb-i şerîfin yirmi yedinci gecesi yatıdan sonra üç selamla on iki rekât kılınır. Yani dört rekâta bir selam verilir, kıraat olarak Kur'ân-ı Kerîm'den kolaya gelen okunabilir. Namaz bitiminde yüz kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“Allâh-u Te‘âlâ noksan sıfatlardan münezzehtir, bütün hamdler Allâh-u Te‘âlâ’ya mahsustur. Al-lâh-u Te‘âlâ’dan başka hiçbir ilâh yoktur ve Allâh-u Te‘âlâ en büyüktür. O yüce ve büyük olan Allâh-u Te‘âlâ’nın yardımı olmadan hiçbir gûnahtan dönüŝ, hiçbir ibadete de kuvvet yoktur” zikri okunur. Yüz kere de: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»

“Allâh-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ediyorum” diye istiğfar edilir. Yüz kere de salevât-ı şerîfe sığalarından her hangi biri okunur.

Her kim bunu yapar da ardından secdeye kapanarak Allâh-u Te‘âlâ’dan bir hâcetini isterse Allâh-u Te‘âlâ onun hâcetini görür. (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:57)

Receb-i şerîfin 27. (Mi‘râc) Günü (4 Mayıs Çarşamba günü) Namazı:

Tâbi‘înin ulularından olan **Hasen el-Basrî** (Radyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Recebin yirmi yedinci günü olunca, Abdullâh ibni Abbâs (Radyallâhu Anhümâ) sabahleyin itikâfa girip öğlen vakti(nden önceki kerâhat saati)ne kadar namaza devam ederdi.

Öğleni kılınca kısa bir nâfile (öğlenin son sünnetini) kıldıktan sonra dört rekât kılar ve her rekâtta bir Fâtîha, birer tane Mu‘avvizeteyn (Felak ve Nas sûreleri), üç Kadir Sûresi ve elli İhlâs Sûresi okurdu. Daha sonra ikindi vaktine kadar duaya devam eder ve: ‘Bu gün Rasûlüllâh ﷺ böyle yapardı’ derdi.” (Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye 1/332)

Receb-i şerîfin Cuma Gecesinde Yapılacak Bir İstiğfar

Ulemânın beyânı vechile; her kim recebin bir cuma gecesinde 1000 kere:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ.»

“Bütün günah ve isyanlarımdan dolayı, celâl ve ikram sahibi olan Allah-u Te‘âlâ’dan mağfiret talep ederim” derse, hiç şüphesiz o kişinin denizlerin köpükleri kadar günahı olsa da affedilir. (Eyyûb ibni Abdillâh, Kitâbu fezâili’ŝ-ŝühûr, sh:18, Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmut Efendi Kısmı, no:2038)

şA‘BÂN AYININ NAMAZLARI

şa‘bân Ayının İlk Gece (7 Mayıs Cumartesi gününü 8 Mayıs Pazar gününe bağlayan gece) **Namazı:**

1) Rasûlüllâh ﷺ in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir. “Her kim şa‘bân’ın ilk gecesinde, birinci rekâtlarında bir Fâtîha ve beş İhlâs okumak sûretiyle on iki rekât kılsa Allâh-u Te‘âlâ ona on iki bin şehit sevabı verir.

Kendisine on iki senelik ibadet sevabı yazılır. Anasının doğurdu gündeki gibi hatalarından sıyrılır ve seksen güne kadar, üzerine hiçbir hata yazılmaz.” (Nesefî, Sâfûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/142)

2) Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri’nin nakline göre; şa‘bân-ı şerîf ayının ilk gecesi on iki rekât kılınır, her rekâtta Fâtîha’dan sonra on beş kere İhlâs Sûresi okunur. Her kim bunu yaparsa onun amel defterine on bin hasene (sevap) yazılır, on bin günahı (olsa da) silinir. (Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:58)

şa‘bân Ayının İlk Gün (8 Mayıs Pazar günü) **Namazı:** Enes (Radyallâhu Anh)dan rivayet edildiğine göre: “şa‘bân ayının ilk günü iki rekât kılıp, her rekâtında bir Fâtîha, on Âyete’l-Kürsî ve:

«شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ»

“Allâh, şüphesiz Kendisinden başka adâleti (icrâ ve) ikâme etmekte olan hiçbir ilâh bulunmadığı gerçeğine ŝâhitlikte bulunmuştur. (O’nun büyük kudretini gören) melekler ve ilim sahipleri de (aynı ŝâhitliđi) ikrar etmiştir. O (hiç yenilmeyip dâima gâlip gelen ve her işi yerli yerinde olan) Azîz ve Hakîm olan Zât’tan başka hiçbir ilâh yoktur” (Âl-i İmrân Sûresi:18) âyet-i kerîmesini okuyana Allâh-u Te‘âlâ birçok mükâfatlar ihсан eder.

Cennette hiçbir göz görmedik, hiçbir kulak duymadık, hiçbir beŝerin de kalbinden geçmedik nimetler verir. Kendisini dünün istenmedik ŝeylerinden korur. Rızkını genişletir. En büyük (mahşer) korku(sun)dan emin kılınır.” (Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü’l-esrâr, sh:68)

BERAAT GECESİ VAZİFELERİ

(21 Mayıs Cumartesi gününü 22 Mayıs Pazar gününe bağlayan gece)

BİR SENE BOYUNCA HAYIRLI KADERLER YAZILMASI, ÖMRÜN UZAYIP O SENE ÖLÜMDEN KORUNULMASI, RIZKA BEREKET HÂSIL OLUP İNSANLARA MUHTAÇ OLUNMAMASI İÇİN YAPILACAKLAR

İmâm-ı Zebîdî ve Şeyh Ahmed Dîrebî gibi birçok âlim ve fâzıl meşâyih (*Kaddesallâhu Esrârahüm*) hazarâtu bu gecenin ihyâsı hakkında şu beyanda bulunmuşlardır:

Allâh dostları içersinde halefin seleften tevârus (veraset yoluyla nakl)ettiğine göre, her kim Berâat Gecesi şu sayılanları yaparsa, o gece yaptığı bütün istekler kendisine verilerek murâdı hâsıl olur:

1) Akşam namazından sonra her rekâta bir Fâtiha ve altı İhlas Sûresi okuyarak altı rekât kılar,

2) Her iki rekâtın selamından sonra birer Yâsîn-i Şerîf okur,

Birincisinde ömrüne berekete niyet eder.

İkincisinde rızıkına bereket ve belâları def etmeye niyet eder.

Üçüncüsünde ise insanlardan istiğnâ (muhtaç olmama) ve husn-ü hâtime (imanla biten güzel bir gün sona erişme)ye niyet eder.

3) En sonunda “Berâat Gecesi duası” diye meşhur olan şu duayı on kere okur.

Şunu da belirtelim ki bu dua tümü itibarıyla hadîs-i şerîf olarak rivâyet edilmeyip, meşâyihın birçoğundan nakledilmişse de, içinde geçen lafızların bir kısmı âyet-i kerîme, ekserisi de Ömer ibni Hattab ve Abdullâh ibni Mes’ûd (*Radiyallâhu Anhümâ*) gibi yüce sahabîlerden rivâyet edilmiştir.

Abdullâh ibni Mes’ûd (*Radiyallâhu Anh*) bu duada geçen o kısım hakkında şöyle bir beyanda bulunmuştur: “Herhangi bir kul bu duaları yaparsa, mutlaka geçimine genişlik verilir.” (*İbnü Ebî Şeybe, el-Musanef, no:29521, 6/69; Abd ibni Humeyd, İbnü Cerîr, Âlûsî, Rûhu'l-me'ânî, 8/244*)

BERAAT GECESİ DUÂSİ

«إِلٰهِيْ جُوْدُكَ ذَلَّنِيْ عَلٰیكَ وَإِحْسَانُكَ أَوْصَلَنِيْ إِلَيْكَ وَكَرَمُكَ قَرَّبَنِيْ لَدَيْكَ أَشْكُو إِلَيْكَ مَا لَا يَخْفَى عَلَيْكَ وَأَسْأَلُكَ مَا لَا يَعْسُرُ عَلَيْكَ إِذْ عَلِمْتُ بِحَالِي يَكْفِي عَنِ سُؤَالِي يَا مُفَرِّجُ عَن كَرْبِ الْمَكْرُوْبِيْنَ فَرِّجْ عَنِّي مَا أَنَا فِيْهِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ، ﴿١﴾ فَاسْتَجِبْنَا لَهُ وَنَجِّنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنَجِّي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢﴾، اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ وَلَا يَمُنُّ عَلَيْهِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ وَيَا ذَا الطُّوْلِ وَالْاِنْعَامِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ظَهَرُ اللَّاجِيْنَ وَجَارُ الْمُسْتَجِيْرِيْنَ وَمَأْمَنُ الْخَائِفِيْنَ، اَللّٰهُمَّ اِنْ كُنْتُ كَتَبْتَنِيْ عِنْدَكَ فِيْ اُمِّ الْكِتَابِ شَقِيًّا اَوْ مَحْرُوْمًا اَوْ مَطْرُوْدًا اَوْ مُقْتَرًا عَلَيَّ فِي الرِّزْقِ فَاْمَحْ اَللّٰهُمَّ بِفَضْلِكَ شَقَاوَتِيْ وَحِرْمَانِيْ وَطَرْدِيْ وَاقْتَارَ رِزْقِيْ وَاثْبَتْنِيْ عِنْدَكَ فِيْ اُمِّ الْكِتَابِ سَعِيْدًا مَّرْزُوْقًا مُّوَفَّقًا لِلْخَيْرَاتِ فَاِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ فِيْ كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ عَلٰی لِسَانِ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ: ﴿يَمْحُو اللهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ اُمُّ الْكِتَابِ﴾، اِلٰهِيْ بِالتَّجَلِّيِ الْاَعْظَمِ فِيْ لَيْلَةِ التَّصْفِيْهِ مِنْ شَهْرِ شَعْبَانَ الْمَكْرَمِ الَّتِي يُفَرِّقُ فِيْهَا كُلَّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ وَيُبْرِمُ اَنْ تَكْشِفَ عَنَّا مِنَ الْبَلَاءِ مَا نَعْلَمُ وَمَا لَا نَعْلَمُ وَمَا اَنْتَ بِهِ اَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعَزُّ الْاَكْرَمُ وَصَلَّى اللهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

“Ey Allâh! Sana başvurma yolunu bana cömertliğin gösterdi. Senin huzuruna beni iyiliğin ulaştırdı. Senin nezdine beni keremin yaklaştırdı. Sana gizli kalmayan sıkıntılarımı ancak Sana şikâyet ediyor ve Senden, Sana zor gelmeyecek şeyler istiyorum.

Zaten Senin, benim durumumu bilmen, istememe de hâcet bırakmıyor. Ey sıkıntılıların derdini açan Zat! İçinde bulunduğum sıkıntıları benden gider. Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten de ben zâlimlerden oldum.

‘Biz onun duasını kabul ettik ve kendisini gamdan kederden kurtardık. İşte müminleri de böyle kur-tarıyoruz’ (Enbiyâ Sûresi:88) (şeklinde Yûnus (Aleyhisselâm)a bahsettiğin müjdeye beni de nâil et).

Ey herkese iyilik eden, Kendisine ise iyilik edilemeyen Allâh! Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey lütuf ve in‘âm sahibi! Senden başka hiçbir ilah yoktur. Sen ki sığınanların desteği, eman dileyenlerin koruyucu-su ve korkanların sığınağısın!

Ey Allâh! Eğer beni nezdinde bulunan (Levh-i Mahfuz’dan ibaret) Ümmü’l-Kitâb’da, (kâfir ölecek) bir bedbaht yâhut mahrum veya kovulmuş ya da rızkı dar bir kimse olarak yazdıysan, fazl-u kereminle bu şekâvetimi, mahrûmiyetimi, reddedilişimi ve rızkımın darlığını sil.

Beni Ümmü’l-Kitâb’da (imanla ölecek) bir bahtiyar, rızkı bol ve hayırlara muvaffak bir kişi olarak kayda geçir. Çünkü Sen buyruğu hak olan bir Zat olarak, gönderdiğin peygamberinin lisânına indir-diğin kitâbında: ‘Allâh dilediğini siler, dilediğini sâbit bırakır. Ümmü’l-Kitâb ise sadece O’nun katın-dadır’ (Raâd Sûresi:39) buyurdun.

İlâhî! Kıymetli şa‘bân ayının her hikmetli işin kendisinde ayrılıp kesin karara bağlandığı on beşinci gece-sindeki en büyük tecellî hürmetine Senden dileğimiz, bildiğimiz ve bilmediğimiz, en iyi senin bildiğin tüm belâları bizden açıp gidermendir. Şüphesiz ki en ulu ve en iyi olan ancak Sensin.

Allâh-u Te‘âlâ, Nebiyy-i Ümmî olan Efendimiz Muhammed’e, âline ve sahâbesine çokça salât ve bolca selâm eylesin. Âmîn!” (Zebîdî, İthâfû’s-sâdeti’l-müttakîn, 3/427; Ahmed ed-Dîrebî, el-Mücerrebât, sh:13)

Siz değerli okuyucularımızın bir dahaki seneye kadar hayırlı uzun ömür ile yaşamanıza ve bütün sıkıntılardan, hastalıklardan ve şerli yazılardan korunmanıza çok önem veren bizler, bir gece uyuyup da bir sene boyu ağlamamanız için, bu namazı kılmanızı, duasını ve sûresini mutlaka okumanızı tavsiye ediyoruz.

Ayrıca Berâat Gecesi’nde şu duanın tekrar tekrar okunması fazîletli görülmüştür:

«اللَّهُمَّ إِن كَتَبْتَنِي شَقِيًّا فَارْتَبِّ سَعِيدًا، وَأَمَحْ اسْمِي عَنْ دِيْوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَسَمِّنِي تَقِيًّا وَارْزُقْنِي آيَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَأَنْصُرْنِي عَلَى جَمِيعِ الْأَعْدَاءِ وَاحْشُرْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَعِزَّنِي مِنْ دَرْكِ الْأَشْقِيَاءِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!»

“Ey Allâh! Eğer beni bedbaht (sonu kötü) yazdıysan bahtiyar yaz, adımı kötülerin dosyasından sil ve beni takva sahibi biri olarak kayda geçir. Sen bana Enbiyâ (Sûresi)nin (101.) âyetin(de, haklarında güzel karar geçtiğini bildirdiğin kulların arasına girmey)i nasib et, bütün düşmanlarıma karşı bana yardım et, kıyâmet günü beni peygamberler -Aleyhimüsselam- zümresinde haşret, kötülerin derekesin(e düşmek) den beni muhafaza et. Şüphesiz duaları hakkıyla işiten ancak Sensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duamı kabul et).”

Bu duayı Berâat Gecesi 300 kere okuyanın her istediğini Allâh-u Te‘âlâ’nın yerine getireceği nakledilmiştir. (Velîyüddîn er-Rahâvî el-Mahmûdî, sh:195, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:156)

Beraat Gecesi (21 Mayıs Cumartesi gününü 22 Mayıs Pazar gününe bağlayan gece) **Namazı:**

Rasûlüllâh ﷺ Ali ibni Ebî Tâlib (Radiyallâhu Anh)a şöyle buyurmuştur: Ey Ali! Her kim şâbanın yarı (on beşinci) gecesinde yüz rekât kılar, her rekâtta bir Fâtiha ve on İhlâs okursa, ey Ali! Hangi bir kul bu namazları kılarsa Allâh-u Te‘âlâ onun için o gece istediği her haceti yerine getirir.”

Soruldu ki; ‘Yâ Rasûlellâh! Eğer Allâh-u Te‘âlâ onu şakî (îmansız ölecek bir bedbaht olarak) yazdıysa, sa‘îd (imanlı ölecek bahtiyar) kuluna çevirir mi?’ Buyurdu ki: **Ey Ali! Beni hakla gönderen Allâh-u Te‘âlâ’ya yemin ederim ki; Levh-i Mahfûz’da: ‘Felan oğlu felan şakî olarak yaratıldı ama Allâh-u Te‘âlâ bu hükmü sildi ve onu sa‘îde döndürdü’ diye yazılmıştır.** (Demek ki ezeli ilimde onun tevbe edeceği bilindiğinden, muallak <askıdaki> kâzâda yazılan şekavet silinip, mübrem <değişmeyecek kesin> karardaki saadet hükmü yerini bulur.)

Allâh-u Te‘âlâ bu (namazı kılan) kuluna yetmiş bin melek gönderir ki bir dahaki sene başına kadar onun sevaplarını yazarlar, günahlarını silerler ve derecelerini yükseltirler.

Allâh-u Te'âlâ Adn cennetlerine yedi yüz yetmiş bin melek gönderir de onun için şehirler ve köşkler bina ederler, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı nimetler hazırlarlar, ağaçlar dikerler. Bu cennetlerin bir benzeri, kullardan hiç birinin kalbinden bile geçemez ki, her bir cennette size tarifte bulunduğum şehirler, köşkler ve ağaçlar doludur.

Eğer bu kişi bir dahaki seneye kadar ölürse şehit olarak ölür. Allâh-u Te'âlâ ona o gece okuduğu İhlâs Sûresi'nin her bir harfine mukabil yetmiş bin hûri verir ki, her bir hûrinin bir erkek, bir de dişi hizmetçisi bulunur. Ayrıca ona yetmiş bin gülman, yetmiş bin vildan (genç köleler, hizmetçiler), yetmiş bin kethuda (ciddî iş takipçisi) ve yetmiş bin kapıcı verir. O gece İhlâs Sûresi okuyan herkese yetmiş şehit sevabı yazılır. Daha önce kıldığı ve daha sonra kılacağı tüm namazlar kabûl edilir.

Anne babası cehennemde bile olsalar, onlara dua ederse, onlar da (sağlıklarında) Allâh-u Te'âlâ'ya hiçbir şeyi şirk koşmamışlarsa, Allâh-u Te'âlâ onları cehennemden çıkarır da, böylece onlar cennete girerler. Beni hak Peygamber gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki; bu kişi cennetteki makamını, Allâh-u Te'âlâ'nın yarattığı şekliyle görmedikçe yahut ona gösterilmedikçe dünyadan çıkmaz.

Beni hak Nebî gönderene kâsem olsun ki; Allâh-u Te'âlâ gece ve gündüzün yirmi dört saatinin her bir saatinde, ona yetmiş bin melek gönderir ki ona selam verirler, onunla musâfaha ederler ve Sûr'a üfürülünceye kadar ona dua ederler. Bu kişi kıyamet günü en kıymetli ebrar meleklerle haşrolur. Allâh-u Te'âlâ yazıcı meleklerle: 'Üzerinden sene geçinceye kadar bu kuluma hiçbir günah yazmaym ve onun için sevaplar yazın' diye emir buyurur.

Her kim namazı ve âhîret yurdunu niyet ederek bu namazı kılsa, Allâh-u Te'âlâ ona o gece Kendi katından büyük bir nasip verir. Allâh-u Te'âlâ ona rüyasında; otuzu kendisini cennetle müjdeleyen, otuzu ona cehennem azabından eman veren, otuzu onu hata yapmasın diye koruyan, onu da (ondan dünyanın belalarını uzaklaştıran ve) kendisine düşmanlık edenlere tuzak kuran (ve ondan şeytanın hilelerini uzaklaştıran) yüz melek göndermedikçe o kişi dünyadan çıkmaz." (Cûzekanî, Süyûtî, el-Le'âlî, 2/58; Gazâlî, İhyâ-ü ulûmi'd-dîn, 1/203; Zebîdî, İthâfî's sâde, 3/425; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Çunye, 1/348-349; Ebu'l-Ferac ibnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-Nûr fî fedâilî'l-eyyâmî ve's-ş-şuhûr, Süleymaniye Kütüphanesi, Nazîf Paşa, Mikrofilm arşivi, no:1575, varak:63-64; Ebû Abdillâh el-Hubeysî, Kitâbu'l-Bereke, no:529-531, sh:192-193; İsmâ'il Hakkî, Rûhu'l-beyan, 8/403; Muhammed Hakkî, Hazînetü'l-esrâr, sh:68)

Zünnûn-u Mısırî Hazretleri'nden rivayet olunduğuna göre Berâat Gecesi her kim on iki rekât kılar da, Fâtiha'dan sonra elli kere İhlâs Sûresi okursa yüz rekâtın sevabını alır. (Muhammed ibni Hatîrüdîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:58-59)

Berâat Gecesi'nin diğer namazları, duaları ve zikirleri için "Şa'bân-ı Şerîf Risâlesi"nin 136-186. sayfalarına, kitabın yeni baskısında ise 155-203. sayfalarına mutlaka bakınız.

ÖMER İBNİ ALİ EL-LAHMÎ (KUDDİSE SİRRUHÛ)YA İLHAM EDİLEN VE RASÛLÜLLÂH ﷺ İN MİNBERİNDE OKUNDUĞU GÖRÜLEN FAZİLETLİ SALEVÂT-I ŞERİFE

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ayı olan Şa'bân ayı münasebetiyle bu ay sizlere bugüne kadar hiç yazmamış olduğum bir salât yazacağım.

Şeyh Ömer ibni Alî el-Lahmî (Kuddise Sirruhû) "el-Fecru'l-münîr fî's-salâti ale'l-Beşîri'n-Nezîr" isimli eserinde şöyle anlatmıştır:

"Bir kere Medîne-i Münevvere'ye -alâ sâkinihâ efdalü's-salâti ve's-selâm- yaklaştığımızda (aşağıda yazılacak olan) bu salevât-ı şerîfe bana ilham edildi.

Bir cemaat bunu benden yazdılar ve ezberlediler, sonra Mâlikî ulemâsından bazı kimselerin rüyada bu salevâtın Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in minberi üzerinde okunduğunu gördükleri bana bildirildi." (Ömer ibni Alî el-Lahmî, el-Fecru'l-münîr fî's-salâti ale'l-Beşîri'n-Nezîr, sh:76-77; Sehâvî el-Kavlü'l-bedî', sh:129-130; Kastalânî, Mesâlikü'l-hunefâ, sh:439; Abdullâh el-Hârûşî, Künûzü'l-esrâr, sh:73-74, 239)

Bu fakir kardeşiniz bu salevât-ı şerîfenin ilk başında geçen bölümü daha çocukken Hürşit Efendi (Rahimehullâh)dan dinlemiştim, kendisi arasına cezbeye gelir, kan başına üşüşür ve gözümün önünden hâlâ gitmeyen o nurlu sûretiyle başını ve sakallarını sallaya sallaya bu salevât-ı şerîfeyi okurdu ve şöyle anlatırdı:

"Mahmud Efendi Hazretleri'ne intisabımdan evvel Fâti'h'te bulunan Erzurumlu Sofu Süleyman Efendi Hazretleri'ne bağlanmışım, fakat kendisini görmemişim. O dergahta kendisini görenlerden dinlemiştim ki Sofu Süleyman Efendi Hazretleri bütün ihvânıyla beraber Fâti'h'ten gemiye binerler ve bu salevât-ı şerîfeyi okuya okuya Beykoz'da bulunan Yûşâ (Aleyhisselâm)ın makamını ziyarete giderler, sonra tekrar gemiye binip bu salevât-ı şerîfeyi hep bir ağızdan seslice okuya okuya Fâti'h'e dönerlermiş."

Bu vesîle ile **Sofu Süleyman Efendi Hazretleri**'ni ve bilcümle ihvânını ve hâssaten **Mahmud Efendi Hazretlerimiz**in çok sevdiği **Hurşit Efendi**'yi rahmetle, minnetle ve hasretle yâd ediyor ve hepsinin kabirlerine bu mübarek Şa'bân-ı Şerîf ayı hürmetine okudukları onca salevâtın nurlarının ve bereketlerinin nâzil olmasını **Cenâb-ı Mevlâ**'dan niyaz ediyorum. Âmin!

Salevât-ı Şerîfenin Metni ve Tercemesi

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِنُورِ الظُّلْمِ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي أَسْرَقَتْ بِنُورِ الظُّلْمِ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْمُخْتَارِ لِلْسِّيَادَةِ وَالرِّسَالَةِ قَبْلَ خَلْقِ اللَّوْحِ وَالْقَلَمِ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْمُؤَصِّفِ بِأَفْضَلِ الْأَخْلَاقِ وَالشِّيمِ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْمُحْضُوصِ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ وَخَصَائِصِ الْحِكْمِ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي كَانَ لَا تُنْتَهَكُ فِي مَجَالِسِهِ الْحُرْمُ، وَلَا يُعْضَى عَمَّنْ ظَلَمَ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي كَانَ إِذَا مَشَى تُظَلِّلُهُ الْعِمَامَةُ حَيْثُمَا تَيَمَّمْ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي انْشَقَّ لَهُ الْقَمَرُ وَكَلَّمَهُ الْحَجَرُ وَأَقْرَبَ بِرِسَالَتِهِ وَصَمَّمْ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي أَثْنَى عَلَيْهِ رَبُّ الْعِزَّةِ نَصًّا فِي سَالِفِ الْقَدَمِ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الَّذِي صَلَّى عَلَيْهِ رَبُّنَا فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ وَأَمَرَ أَنْ يُصَلَّى عَلَيْهِ وَيُسَلَّمَ. ❀ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ مَا أَنْهَلَتْ الدِّيمُ وَمَا جُرَّتْ عَلَى الْمُذْنِبِينَ أَذْيَالُ الْكِرَمِ وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا وَشَرِّفْ وَكَرِّمْ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

“Ey Allâh! Nûruyla karanlıklar aydınlanan Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Bütün ümmetlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Levh ve Kalem yaratılmadan önce efendilik ve elçilik için seçilmiş olan Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Ahlâk ve âdetlerin en faziletlileriyle mevsuf olan Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Çok mânâ barındıran câmiyetli sözler ve en seçkin hikmetler kendisine mahsus olan Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Meclislerinde yasaklar işlenemeyen ve zalimlere göz yumulmayan Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Yürüdüğü zaman gitmeyi kastettiği her yerde bulut kendisini gölgeleyen Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Ay kendisi için yarılan ve taş kendisiyle konuşup onun peygamberliğini samimiyetle ikrar etmiş bulunan Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Geçmiş zamanlarda (indirdiği kitaplarda) Rabbü'l-'izzet'in kendisine açıkça övgüde bulunduğu Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Muhkem kitabında Rabbimizin kendisine salât ettiği ve kendisine salât-ü selâm okunmasını emrettiği Efendimiz **Muhammed**'e salât eyle. Ey Allâh! Sakin yağın yağmurlar gökten boşaldıkça ve lutf-u kerem (afv-u mağfiret) perdeleri günahkârlar üzerine sarkıtıldıkça Sen ona, Ehl-i Beytine, ashâbına, ezvâcına (eşlerine) ve zürriyyâtına (bütün çocuklarına) salât eyle, kâmil bir selam ile selam eyle, kerem eyle ve onları şerefyâb eyle.

Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh'a mahsustur.”

Abdeste Besmele ve Hamd ile Başlamının Fazîleti

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «يَا أَبَا هُرَيْرَةَ! إِذَا تَوَضَّأْتَ فَقُلْ: بِسْمِ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، فَإِنَّ حَفِظْتَكَّ لَا تَسْتَرِيحُ تَكْتُبُ لَكَ الْحَسَنَاتِ حَتَّى تُحْدِثَ مِنْ ذَلِكَ الْوُضُوءِ.»

“Yâ Ebâ Hureyre! Abdest aldığın zaman (başında): «بِسْمِ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ»

‘Allâh’ın adıyla başlarım, bütün hamdler Allâh’a mahsustur’ de. (Böyle yaparsan) şüphesiz ki senin yazıcı meleklerin o abdesti bozuncaya kadar hiç dinlenmeden sürekli senin için sevaplar yazarlar.”

(Taberânî, el-Mu'cemu'l-Sağîr, no:196, 1/131; Kastalânî, Levâmi'u'l-envâr, sh:168)

Şu Duaları Okuyanın Abdestinin Her Damlasında Yetmiş Dil İle Tesbih Eden Bir Melek Yaratılır ve Kıyâmet Gününe Kadar Sevabı Ona Yazılır

Enes (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَبَيْنَ يَدَيْهِ إِنَاءٌ مِنْ مَاءٍ، فَقَالَ لِي: «يَا أَنَسُ! أَدْنُ مِنِّْي أَعْلَمُكَ مَقَادِيرَ الْوُضُوءِ»، قَالَ: فَدَنَوْتُ مِنْهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ فَلَمَّا غَسَلَ يَدَيْهِ، قَالَ: «بِسْمِ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»، فَلَمَّا اسْتَنْجَى قَالَ: «اللَّهُمَّ حَصِّنْ لِي فَرْجِي، وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي»، فَلَمَّا تَمَضَمَضَ، وَاسْتَنْشَقَ قَالَ: «اللَّهُمَّ لَقِّنِي حُجَّتِي، وَلَا تَحْرِمْنِي رَائِحَةَ الْجَنَّةِ»، فَلَمَّا غَسَلَ وَجْهَهُ قَالَ: «اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي يَوْمَ تَبْيِضُ الْوُجُوهُ»، فَلَمَّا أَنْ غَسَلَ ذِرَاعَيْهِ قَالَ: «اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي»، فَلَمَّا أَنْ مَسَحَ رَأْسَهُ قَالَ: «اللَّهُمَّ تَغَشَّنَا بِرَحْمَتِكَ، وَجَبَّبْنَا عَذَابَكَ»، فَلَمَّا أَنْ غَسَلَ قَدَمَيْهِ قَالَ: «اللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَدَمِي يَوْمَ تَزُولُ فِيهِ الْأَقْدَامُ»، ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: «وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ يَا أَنَسُ! مَا مِنْ عَبْدٍ قَالَهَا عِنْدَ وُضُوئِهِ لَمْ يَقْطُرْ مِنْ خَلَلِ أَصَابِعِهِ قَطْرَةٌ إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ مِنْهَا مَلَكًا يُسَبِّحُ اللَّهَ بِسَبْعِينَ لِسَانًا، يَكُونُ ثَوَابُ ذَلِكَ التَّسْبِيحِ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.»

“Bir kere **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in yanına girdim, önünde bir su kabı vardı, o sırada bana: ‘**Ey Enes! Bana yanaş da sana abdestin mertebelerini bildireyim**’ dedi. Bunun üzerine ben kendisine yaklaştım. Ellerini yıkarken:

«بِسْمِ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.»

‘**Allâh**’ın adıyla başlarım, bütün hamdler **Allâh**’a mahsustur, **Allâh**’ın yardımı olmadan hiçbir şeye güç kudret yoktur’ dedi.

İstincâ yaptıktan (en son olarak vesveseyi kesmek ve ümmetine bu usulü öğretmek için tenâsül uzvuna su serpiştirdikten) sonra:

«اللَّهُمَّ حَصِّنْ لِي فَرْجِي، وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي.»

‘**Ey Allâh! Benim tenasül uzvumu** (haramlardan) **muhafaza et ve işimi kolay et**’ dedi.

Ağzına ve burnuna su çekerken:

«اللَّهُمَّ لَقِّنِي حُجَّتِي، وَلَا تَحْرِمْنِي رَائِحَةَ الْجَنَّةِ.»

‘**Ey Allâh! Bana** (kabir ve mahşer sorgularında) **huccetimi** (vereceğim cevabı) **telkin et ve beni cennetin kokusundan mahrum bırakma**’ dedi.

Yüzünü yıkadığı zaman:

«اللَّهُمَّ بَيِّضْ وَجْهِي يَوْمَ تَبْيِضُ الْوُجُوهُ.»

‘**Ey Allâh! Bir takım yüzlerin ak olacağı günde yüzümü ak eyle**’ dedi.

Kollarını yıkarken:

«اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كِتَابِي بِيَمِينِي.»

‘**Ey Allâh! Amel defterimi sağ elimden ver**’ dedi.

Eliyle başını meshederken:

«اللَّهُمَّ تَغَشَّنَا بِرَحْمَتِكَ، وَجَبَّبْنَا عَذَابَكَ.»

‘**Ey Allâh! Bizi rahmetinle kuşat ve bizi azabından uzak et**’ dedi.

Ayaklarını yıkarken:

«اللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَدَمِي يَوْمَ تَزُولُ فِيهِ الْأَقْدَامُ.»

‘**Ey Allâh! Ayakların** (Sırat’tan) **kayacağı gün ayaklarımı sabit eyle**’ dedi. Sonra da: ‘**Beni hak ile peygamber olarak gönderen Zât’a yemin olsun ki her kim abdest esnasında bunları söylerse onun parmaklarının arasından dökülen her bir damlaya karşılık Allâh-u Te’âlâ yetmiş lisanla kendisini tesbih eden bir melek yaratır ki, kıyâmet gününe kadar o tesbihlerin sevabı o kişiye ait olur**’ buyurdu.” (İbnü Hibbân, el-Mecrûhîn, 2/164-165; Kastalânî, Levâmi‘u’l-envâr, sh:169-170)

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ellerini yıkadıktan sonra istincâ yapması bildiğimiz mânâda taharetlenmesi demek değildir. Aksine taharetlendikten sonra ellerini yıkar ve **Hakem ibni Süfyân** (Radiyallâhu Anh) dan rivâyet edildiğine göre; “Abdest bozduktan sonra taharet alır ve o sırada avret yerine su serperdi” (Ebû Dâvûd, no:167, 1/65; İbnü Mâce, no:464, 1/57) ki böylece hem vesveseyi kesmek hem de ümmetine bunun yolunu öğretmek murad ederdi.

Zira insan abdestten sonra donunda bir ıslaklık bulsa onun kendinden çıkan bir ıslaklık mı yoksa abdest suyundan sıçrayan bir ıslaklık mı olduğunda şüphe edebilir. Ama abdest alırken avret bölgesine su serperse o zaman o suyun kendi serptiği su olduğunda şüphe etmez ve böylece şeytanın vesvese yolunu tıkağı olur. (Zeynüddîn el-İrâkî, Tarhu't-tesrib, sh:442-443; Ali el-Kârî, Mirkâtü'l-mefâtih, 2/77)

Dolayısıyla abdest dualarının zikredildiği bu hadîs-i şerîfte geçen istinca tabiri abdestin başında ellerini yıkadıktan sonra avret bölgesine su serpiştirmesi mânâsında olup duası da su serpme zamanında ağzına su vermeden önce okunur.

İmâm-ı Nevevî (Rahimehullâh)ın: “Abdest duaları hakkında rivayet edilen bir hadîs-i şerîf yok” demesi “Sahih rivayetlerde zikredilmiyor” anlamına gelmektedir, yoksa hiçbir hadîs-i şerîfte zikredilmediğini ifade etmemektedir. Zira görüldüğü üzere İbni Hıbbân (Rahimehullâh)ın tahrir ettiği bu hadîs-i şerîfte bazı fazîletli dualar zikredilmektedir ki fazîletli ameller hususunda zayıf hadîs-i şerîflerle de amel edilebileceği muhaddisler arasında ittifak vardır.

Hatta İmâm-ı Nevevî (Rahimehullâh): “Fazîletli amellerden biri hakkında kendisine bir rivayet ulaşan kişi bir kereliğine de olsa o ameli işleyerek onun ehlinden olmaya gayret etmelidir ve o ameli tümünden terk etmemelidir” demiştir. (Kastalânî, Levâmi'u'l-envâr, sh:169; Nevevî, el-Ezkâr, sh:47; Ali el-Kârî, Risâle fi fedâil-i Receb el-müreceb, Resâilü Ali el-Kârî, Mirkâtü'l-mefâtih:4/669)

CUMA GÜNÜ YAPILDIĞINDA MUTLAKA KABUL OLUNACAK BİR DUA

Câbir ibni Abdillâh (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edildiğine göre; şu dua **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e arz edildiğinde:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: عُرِضَ هَذَا الدُّعَاءُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: «لَوْ دُعِيَ بِهِ عَلَى شَيْءٍ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فِي سَاعَةٍ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ لَأَسْتَجِيبَ لِصَاحِبِهِ: لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!»

“Eğer cuma gününden bir saatte (özellikle güneşin batmasına yakın olduğu dakikalar veya imamın minbere çıkışından namazın bitişine kadar olan zaman dilimi gibi gizlenen kabul saatinde) **doğu ile batı arasında bulunan herhangi bir şey hakkında** (dua ve beddua mahiyetinde) **bu dua ile Allâh-u Te'âlâ'ya yalvarılacak olsa, elbette sahibi için icabet olunur** (duası kabul edilir. O dua da):

«لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ!»

“Senden başka hiçbir ilâh yoktur, ey çok acıyan, ey bolca lütfeden! Ey göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısı! Ey celâl ve ikrâm sahibi! (Şu muradımı ihsan eyle)’ (duasıdır).” (Hatîb, Târîhu Bağdâd, no:1780, 4/115; Süyûfî, Câmi'u'l-ehâdis, no:19022)

DOKSAN DOKUZ ESMÂ-İ HÜSNÂNIN MÂNÂLARIYLA MÜNÂSİP DUALARI

يَا اللَّهُ! ذَلَّنِي بِكَ عَلَيَّكَ وَأَرْزُقْنِي مِنَ الثَّبَاتِ عِنْدَ وُجُودِكَ مَا أَكُونُ بِهِ مُتَأَدِّبًا بَيْنَ يَدَيْكَ. يَا رَحْمَنُ! اِرْحَمْنِي بِسُبُوحِ نِعَمِكَ وَآلَائِكَ وَبُلُوغِ الْأَمَلِ فِي رَفْعِ شَدَائِدِكَ وَلَاوَائِكَ. يَا رَحِيمُ! اِرْحَمْنِي بِدُخُولِ جَنَّتِكَ وَالتَّنَعُّمِ بِقُرْبِكَ وَرَوْحِيَّتِكَ. يَا مَلِكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ! مُلْكًا تَامًا كَامِلًا، اجْعَلْنِي فِي الْوُصُولِ إِلَى حَضْرَةِ النَّعِيمِ وَالْمُلْكِ

الْكَبِيرِ جَادًا عَامِلًا. **يَا قُدُّوسُ!** قَدِّسْنِي عَنِ الْعُيُوبِ وَالْآفَاتِ وَطَهِّرْنِي مِنَ الذُّنُوبِ وَالسَّيِّئَاتِ.
يَا سَلَامُ! سَلِّمْنِي مِنْ كُلِّ وَضْفٍ ذَمِيمٍ وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَأْتِيكَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ. **يَا مُؤْمِنُ!** أَمِّنِّي
 يَوْمَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ وَارْزُقْنِي مِنْ مَزِيدِ الْإِيمَانِ بِكَ الْحِظَّ الْأَوْفَرَ. **يَا مُهَيِّمُ!** اجْعَلْنِي لِمُهَيِّمِيَّتِكَ
 شَاهِدًا وَرَائِيًا وَلَا مَانِتَكَ وَعَهْدِكَ حَافِظًا وَرَاعِيًا. **يَا عَزِيزُ!** اجْعَلْنِي بِعِزَّتِكَ مِنَ الْأَذْلَيْنِ بَيْنَ
 يَدَيْكَ وَاسْتَعْمِلْنِي بِأَعْمَالِ الْأَعَزِّينَ لَدَيْكَ. **يَا جَبَّارُ!** اجْبُرْ حَالِي بِمُوَافَقَةِ مُرَادِكَ وَلَا تَجْعَلْنِي
 جَبَّارًا عَلَى عِبَادِكَ. **يَا مُتَكَبِّرُ!** اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَوَاضِعِينَ لِكِبْرِيَاثِكَ الْخَاضِعِينَ لِحُكْمِكَ وَقَضَائِكَ.
يَا خَالِقُ! اخْلُقْ فِي قَلْبِي تَوْفِيقًا لِلطَّاعَةِ وَاعْصِمْنِي بَيْنَ خَلْقِكَ مِنْ كُلِّ ظَلَامَةٍ وَتِبَاعَةٍ. **يَا
 بَارِيُ!** اجْعَلْنِي مِنْ خَيْرِ الْبَرِيَّةِ وَخَلِّقْنِي بِأَخْلَاقٍ حَسَنَةٍ سَوِيَّةٍ. **يَا مُصَوِّرُ!** صَوِّرْنِي بِصُورَةِ
 عَبْدُودِيَّتِكَ وَنَوِّرْنِي بِأَنْوَارِ مَعْرِفَةِ رُبُوبِيَّتِكَ. **يَا غَفَّارُ!** اغْفِرْ لِي جَمِيعَ الْكِبَائِرِ وَالصَّغَائِرِ وَهَوَاجِمِ
 الْعَقْلَاتِ وَهَوَاجِسِ الضَّمَائِرِ. **يَا قَهَّارُ!** أَشْهَدْنِي قَهْرَكَ وَلَا تُؤْمِنِّي مَكْرَكَ. **يَا وَهَّابُ!** هَبْ لِي
 مِنْ جَزِيلِ هِبَاتِكَ مَا يُبَلِّغُنِي إِلَى مَرْضَاتِكَ. **يَا رَزَّاقُ!** ارْزُقْنِي عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا حَلَالًا وَاسِعًا.
يَا فَتَّاحُ! افْتَحْ لِي أَبْوَابَ السَّعَادَةِ وَحَقِّقْنِي بِحَقَائِقِ أَهْلِ الْإِرَادَةِ. **يَا عَلِيمُ!** عَلِّمْنِي مِنْ عِلْمِكَ
 مَا تَرْضَى بِهِ عَنِّي وَلَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا تَعَلَّمَهُ مِنِّي. **يَا قَابِضُ يَا بَاسِطُ!** اقْبِضْنِي عَنْ مُتَابَعَةِ
 دَوَاعِي النَّفْسِ وَابْسُطْ أَمْلِي بِتَسْسُمِ نَفْحَاتِ الْأَنْسِ. **يَا خَافِضُ يَا رَافِعُ!** اخْفِضْ لِي هَوَايَ
 لِابْتِغَاءِ مَحَابِّكَ وَارْفَعْنِي بِقُرْبِكَ وَالْإِيوَاءِ إِلَى جَنَابِكَ. **يَا مُعِزُّ يَا مُدِلُّ!** اعِزَّنِي بِعِزِّ التَّوْحِيدِ
 وَالْإِيمَانِ وَلَا تُذِلَّنِي بِاتِّبَاعِ خَطَوَاتِ الشَّيْطَانِ. **يَا سَمِيعُ!** أَسْمِعْنِي بِلَطَائِفِ إِسْمَاعِكَ مَنْ
 عَلِمْتَ فِيهِ الْخَيْرَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُرَاعِينَ لِسَمْعِكَ وَبَصْرِكَ فِي كُلِّ نَهْيٍ وَأَمْرٍ. **يَا بَصِيرُ!**
 اجْعَلْنِي بَصِيرًا فِي دِينِكَ عِنْدَ اشْتِبَاهِ الْأُمُورِ ذَا بَصِيرَةٍ تَامَّةٍ فِي اجْتِنَابِ كُلِّ مَحْظُورٍ. **يَا
 حَكِيمُ!** اجْعَلْنِي لِحُكْمِ إِرَادَتِكَ مُسَلِّمًا وَلَا حُكَامَ شَرِيعَتِكَ مُعْظِمًا. **يَا عَدْلُ!** اجْعَلْنِي مِمَّنْ
 يَقُومُ بِالْعَدْلِ فِي جَمِيعِ عَمَلِهِ وَيَبْلُغُ مِنَ الرُّقِيِّ فِي دَرَجَاتِ الْإِحْسَانِ غَايَةَ أَمَلِهِ. **يَا لَطِيفُ!**
 اَلْطَفْ بِي فِي قَدْرِكَ وَقَضَائِكَ وَافْسَمْ لِي مِنْ جَزِيلِ بَرِّكَ وَالْآئِكَ. **يَا حَبِيبُ!** اجْعَلْنِي حَبِيبًا
 بِخَفِيَّاتِ عُيُوبِي مُسْتَغْفِرًا مِنْ جَمِيعِ ذُنُوبِي. **يَا حَلِيمُ!** خَلِّقْنِي بِخَلْقِ الْحِلْمِ وَحَقِّقْنِي بِحَقَائِقِ
 الْعِلْمِ. **يَا عَظِيمُ!** فَعَظِّمْتَهُ لَا تُحِيطُ بِهَا أَوْهَامُ الْمُتَفَكِّرِينَ، اجْعَلْنِي عَظِيمَ الْهِمَّةِ فِي التَّرَقِّيِّ فِي
 مَقَامَاتِ أَهْلِ التَّمَكِينِ. **يَا غَفُورُ!** اغْفِرْ لِي جَمِيعَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ وَأَبْلِغْنِي مِنْ رِضْوَانِكَ
 غَايَةَ الْمَرْغُوبِ. **يَا شَكُورُ!** اجْعَلْنِي شَكُورًا لِمَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ مِنْ نِعْمَاتِكَ ذُكُورًا لِإِحْسَانِكَ
 وَالْآئِكَ. **يَا عَلِيُّ!** ذَا اسْتِحْقَاقٍ لِنُعُوتِ الْعَلَاءِ وَالْجَلَالِ، اجْعَلْنِي عِنْدَكَ مِنَ الْأَعْلَى فِي

دَرَجَاتِ الْكَمَالِ. **يَا كَبِيرُ!** فَلَا كَبِيرَ إِلَّا وَهُوَ بِالْإِضَافَةِ إِلَى كِبَرِيَّائِهِ حَقِيرٌ، اجْعَلْنِي مِنَ الْكُبَرَاءِ
 الْمُخْتَصِّينَ بِالْمُلْكِ الْكَبِيرِ. **يَا حَفِيزُ!** احْفَظْنِي عَنْ مُوَاقَعَةِ مُوجِبَاتِ عَذَابِكَ وَاجْعَلْنِي حَفِيزًا
 لِمَا اسْتَحْفَظْتَنِي مِنْ كِتَابِكَ. **يَا مُقِيتُ!** أَقْتِنِي ظَاهِرًا وَبَاطِنًا بِأَحْسَنِ الْأَقْوَاتِ وَأَعِنِّي عَلَى
 طَاعَتِكَ فِي جَمِيعِ الْأَوْقَاتِ. **يَا حَسِيبُ!** اسْتَعْمَلْنِي بِالْمُحَاسَبَةِ قَبْلَ الْحِسَابِ وَالسُّؤَالِ وَكُنْ
 حَسِيبِي فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ. **يَا جَلِيلُ!** فَلَا جَلِيلَ إِلَّا وَهُوَ لِجَلَالِهِ مُسْتَكِينٌ، اجْعَلْنِي مِنْ هَيْبَتِكَ
 وَإِجْلَالِكَ فِي مَقَامِ مَكِينٍ. **يَا كَرِيمُ!** اجْعَلْنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ بِطَاعَتِكَ وَمَحَبَّتِكَ وَأَكْرِمْنِي
 بِالنَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ فِي جِوَارِكَ وَجَنَّتِكَ. **يَا رَقِيبُ!** أَرْزُقْنِي مِنْ مُرَاقِبَتِكَ مَا يَمْنَعُنِي
 مِنَ الْعِضْيَانِ وَمِنْ مُشَاهَدَةِ قُرْبِكَ مَا يَذْهَبُ بِدَوَاعِي الْغَفْلَةِ وَالنِّسْيَانِ. **يَا مُجِيبُ!** اسْتَجِبْ
 لِمَنْ دَعَاكَ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَسَأَلَكَ وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ أَجَابَ دَعْوَتَكَ وَاتَّبَعَ رُسُلَكَ. **يَا**
وَاسِعُ! وَسِعَتْ كُلُّ شَيْءٍ رَحْمَةٌ وَعِلْمًا، أَوْسِعْنِي مِنَ الرَّحْمَةِ وَالْعِلْمِ أَرْبَى حَظًّا وَأَوْفَرَ قِسْمًا.
يَا حَكِيمُ! فَحِكْمَتُهُ لَا يَشُدُّ شَيْءٌ عَنْهَا هَبَّ لِي حِكْمَةً تَحْمِلُنِي عَلَى مَحَاسِنِ الْأَحْوَالِ
 وَالْأَفْعَالِ وَتَرْكِ الْقَبَائِحِ مِنْهَا. **يَا وَدُودُ!** يَوُدُّ أَوْلِيَاءَهُ وَأَصْفِيَاءَهُ الْمُقَرَّبِينَ، اجْعَلْ فِي قَلْبِي وَدًّا
 لَكَ وَاجْعَلْ لِي وَدًّا فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ. **يَا مَجِيدُ!** أَرْزُقْنِي مِنَ الْمَجْدِ مَا هُوَ غَايَةُ الْإِمْكَانِ
 فِي طَاقَةِ الْإِنْسَانِ. **يَا بَاعِثُ!** ابْعَثْ لِي خَوَاطِرَ الْخَيْرِ مِنْ خَزَائِنِ السِّرِّ وَأَثْبِتْنِي يَوْمَ الْبُعْثِ
 بِجَزِيلِ الْأَجْرِ وَجَمِيلِ الْبِرِّ. **يَا شَهِيدُ!** اجْعَلْنِي لِشَاهِدِيَّتِكَ مُتَّقِيًا وَبِعِلْمِكَ مُكْتَفِيًا. **يَا حَقُّ!** حَقِّقْ
 رَجَائِي فِي بُلُوغِ حَقِيقَةٍ مِنْ حَقَائِقِ تَوْحِيدِكَ وَاسْتَعْمَلْنِي بِالْقِيَامِ بِحَقِّكَ وَالْوُقُوفِ عَلَى
 حُدُودِكَ. **يَا وَكِيلُ!** اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةً
 عَيْنٍ وَلَا أَقَلَّ مِنْهَا. **يَا قَوِيُّ!** قَوِّنِي عَلَى الْعَمَلِ بِكُلِّ طَاعَةٍ وَبِرِّ وَقِنِي شَرَّ نَفْسِي وَشَرَّ كُلِّ ذِي
 شَرٍّ. **يَا مَتِينُ!** اجْعَلْ دِينِي مَتِينًا وَيَقِينِي قَوِيًّا مَكِينًا. **يَا وَلِيُّ!** اجْعَلْنِي بِوِلَايَتِكَ إِتْيَايَ وَلِيًّا
 وَبِرِّعَايَةِ حُقُوقِكَ وَفِيًّا. **يَا حَمِيدُ!** اجْعَلْنِي مِنَ الْحَامِدِينَ لَكَ وَالشَّاكِرِينَ وَاحْشُرْنِي تَحْتَ لِيوَاءِ
 الْحَمْدِ فِي زُمْرَةِ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ. **يَا مُحْصِي!** كُلِّ شَيْءٍ عَدَدًا وَإِحَاطَةً
 وَقَدْرًا! اجْعَلْنِي مِنَ الْمُحْصِينَ لِأَسْمَائِكَ عَقْدًا وَإِطَاقَةً وَحَضْرًا. **يَا مُبْدِيُّ!** يَا مُعِيدُ! اجْعَلْنِي
 مِمَّنْ يَبْدَأُ بِمَحَابَّتِكَ عَلَى مُرَادِهِ وَاخْتِيَارِهِ وَيَعُودُ إِلَى بَابِكَ بِصِدْقِ اعْتِمَادِهِ وَافْتِقَارِهِ. **يَا مُحْيِي**
يَا مُمِيتُ! أَحْيِ قَلْبِي بِوُجُودِ تَوْحِيدِكَ وَمَعْرِفَتِكَ وَأَمِتْ نَفْسِي بِشُهُودِ عَظَمَتِكَ وَهَيْبَتِكَ. **يَا**
حَيُّ! أَحْيِنِي حَيَاةً طَيِّبَةً وَاسْقِنِي مِنْ شَرَابِ مَحَبَّتِكَ أَعَذْبَهُ. **يَا قَيُّومُ!** هَبْ لِي مِنْ مَعْرِفَةِ
 قَيُّومِيَّتِكَ مَا أَسْتَرِيحُ بِهِ مِنْ كَدِّ التَّدْبِيرِ وَمِنْ مُشَاهَدَةِ الْطَافِكِ مَا يَتَيَسَّرُ لِي بِهِ كُلُّ عَسِيرٍ. **يَا**

وَاجِدُ! أَوْجِدْنِي مِنْ جُودِكَ وَجِدًا بِالْغَا وَوُجُودًا وَأَنْبِئْنِي مِنْ عِرْفَانِ وَحَدَائِثِكَ عَطَاءً سَابِعًا
 وَجُودًا. **يَا مَا جِدُ!** فَأَوْصِافُهُ مَجِيدَةٌ وَأَسْمَاؤُهُ حُسْنَى، أَعْطِنِي مِنْ مَجَادَةِ الْهِمَّةِ مَا أَرْقَى بِهِ إِلَى
 الْمَحَلِّ الْأَسْنَى. **يَا وَاحِدُ!** اجْعَلْنِي مُوَحِّدًا بِوُجُودِ وَحَدَائِثِكَ مُؤَيَّدًا بِشُهُودِ فَرْدَانِيَّتِكَ. **يَا**
صَمْدُ! أَرْزُقْنِي صَمْدِيَّةً تَقْتَضِي دَوَامَ الْحُضُورِ وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَضْمُدُ إِلَيْكَ بِهَمَّتِهِ فِي جَمِيعِ
 الْأُمُورِ. **يَا قَادِرُ!** أَخْلُقْ لِي قُدْرَةَ صَالِحَةٍ لِاِكْتِسَابِ الطَّاعَاتِ وَقُوَّةَ مَانِعَةٍ مِنْ ارْتِكَابِ
 الْمُخَالَفَاتِ. **يَا مُقْتَدِرُ!** فَكُلِّ الْخَلَائِقِ فِي قَبْضَتِهِ، اجْعَلْنِي بِشُهُودِ اقْتِدَارِكَ وَرَهْبَتِكَ مِمَّنْ
 يَتَأَدَّبُ بَيْنَ يَدَيْكَ فِي سُكُونِهِ وَحَرَكَاتِهِ. **يَا مُقَدِّمُ، يَا مُؤَخَّرُ!** قَدِّمْنِي فِي حِلْيَةِ السَّابِقِينَ إِلَى دَارِ
 السَّلَامِ وَلَا تُؤَخِّرْنِي مَعَ الْهَالِكِينَ بِاجْتِرَاحِ الْأَنَامِ. **يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ!** اُكْتَبِنِي عِنْدَكَ فِي أَوَائِلِ
 السَّابِقِينَ وَآخِرَتِهِمْ لِي بِخَوَاتِمِ أَهْلِ الْيَقِينِ. **يَا ظَاهِرُ، يَا بَاطِنُ!** حَسِّنْ ظَاهِرِي بِوِظَائِفِ الدِّينِ
 وَزَيِّنْ بَاطِنِي بِلَطَائِفِ الْيَقِينِ. **يَا وَلِي!** تَوَلَّنِي بِهَدَايَتِكَ وَاجْعَلْنِي مِنْ خَاصَّتِكَ وَأَهْلِ وِلَايَتِكَ.
يَا مُتَعَالِي! عَنِ مُشَابَهَةِ الْمُحَدَّثَاتِ، أَرْزُقْنِي مِنْ شُهُودِ تَعَالِيكَ مَا يُبَيِّرُ الظُّلُمَاتِ وَيُوضِّحُ
 الْمُشْكِلَاتِ. **يَا بَرُّ!** اجْعَلْنِي عِنْدَكَ بَرًّا تَقِيًّا وَمِنْ بَرِّكَ بِي رَاضِيًّا مَرْضِيًّا. **يَا تَوَّابُ!** أَرْزُقْنِي
 إِلَيْكَ تَوْبَةً نَصُوحًا لَا تَدْعُ لِي إِلَى الْمُخَالَفَاتِ مَيْلًا وَلَا جُنُوحًا. **يَا مُنْتَقِمُ!** لَا تَنْتَقِمْ مِنِّي
 بِاقْتِرَافِ الزَّلَلِ وَوَقْفِنِي لِصَالِحِ الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ. **يَا عَفْوُ!** اُعْفُ عَنِّي بِفَضْلِكَ وَإِحْسَانِكَ وَعَامِلْنِي
 بِكَرَمِكَ وَامْتِنَانِكَ. **يَا رَوْوُفُ!** كُنْ بِي فِي الدَّارَيْنِ رَوْوْفًا رَحِيمًا وَاقْسِمْ لِي مِنَ الرَّأْفَةِ بِالْمُؤْمِنِينَ
 قِسْمًا وَافِرًا وَحِظًّا عَظِيمًا. **يَا مَالِكُ الْمُلْكِ!** اَعُوذُ بِكَ مِنْ مَسَالِكِ الْهَلَكِ. **يَا ذَا الْجَلَالِ**
وَالْإِكْرَامِ! اَعِزَّنِي مِنَ الضَّلَالِ وَالْإِجْرَامِ. **يَا مُقْسِطُ!** اسْتَعْمَلْنِي بِالْقِسْطِ فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي
 بِفَضْلِكَ وَلَا تَعَامِلْنِي بِقِسْطِكَ وَعَدْلِكَ. **يَا جَامِعُ!** اجْمَعْ مُفَرِّقَاتِ كَوْنِي فِي جَمْعِ الْجَمْعِ بَيْنَ
 يَدَيْكَ وَارْزُقْنِي يَوْمَ الْجَمْعِ قُرْبَكَ وَالتَّنَطَّرِ إِلَيْكَ. **يَا غَنِي!** اجْعَلْنِي غَنِيًّا بِاِفْتِقَارِي إِلَى كَرَمِكَ
 وَإِفْضَالِكَ وَكُنْ بِي حَفِيًّا يَوْمَ وُرُودِي عَلَيْكَ بِإِحْسَانِكَ وَإِجْمَالِكَ. **يَا مُغْنِي!** اَغْنِنِي عَنِ الْعَوَالِمِ
 كُلِّهَا بِانْقِطَاعِي إِلَيْكَ وَأَعْنِي عَلَى أُمُورِي بِصَدَقِ التَّوَكُّلِ عَلَيْكَ. **يَا مَانِعُ!** اِمْنَعْنِي بِلُطْفِ عِنَايَتِكَ
 مِنْ شَرِّ الْأَشْرَارِ وَاحْفَظْنِي بِحُسْنِ رِعَايَتِكَ مِنْ اقْتِحَامِ الْأَوْزَارِ. **يَا ضَارُّ، يَا نَافِعُ!** اجْعَلْنِي مِمَّنْ
 يَضُرُّ بِدُنْيَاهُ لَطَلَبِ الْآخِرَةِ وَيَذُرُّ هَوَاهُ وَمُنَاهُ لِشُهُودِ الْمَنَافِعِ الْفَاحِشَةِ. **يَا نُورَ السَّمَاوَاتِ**
وَالْأَرْضِ! اجْعَلْ لِي نُورًا أَمْشِي بِهِ فِي الْعِبَادِ. **يَا هَادِي،** اِهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَعْمَالِ وَزَيِّنِّي
 بِأَشْرَفِ الْأَحْوَالِ. **يَا بَدِيعَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ!** عَن غَيْرِ قِيَاسٍ وَلَا مِثَالٍ، أَظْهِرْ لِي مِنْ بَدَائِعِ
 حِكْمَتِكَ مَا يَنْفِي كُلَّ التَّبَاسِ وَيُوضِّحُ كُلَّ إِشْكَالٍ. **يَا بَاقِي!** فَلَا انْتِهَاءَ لِبَقَائِهِ وَلَا آخِرَ، هَبْ
 لِي مِنْ مَقَامِ الْبَقَاءِ الْحِظَّ الْوَافِرَ. **يَا وَارِثُ!** أَخْضِضْنِي مِنْ وَرَاثَةِ خَوَاصِّكَ بِمَقَامِ كَرِيمِ

وَاجْعَلْنِي بِفَضْلِكَ مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ. يَا رَشِيدُ! أَرشِدْنِي إِلَى طَاعَتِكَ وَمَحَبَّتِكَ وَاجْعَلْنِي مُرْشِدًا لِعِبَادِكَ إِلَى طَرِيقِ تَوْحِيدِكَ وَمَعْرِفَتِكَ. يَا صَبُورًا! صَبِّرْنِي عَلَى طَاعَتِكَ وَعَنْ مَعْصِيَتِكَ وَاجْعَلْنِي صَبُورًا فِي بُلُوكَ وَعَافِيَتِكَ.

DOKSAN DOKUZ ESMÂ-İ HÜSNÂ DUALARININ TERCEMESİ

Yâ Allâh! Sen bana Seni Seninle buldur, Seni bulduğum zaman huzurunda takınmam gereken edelere riayet hususunda bana sebat nasip eyle!

Yâ Rahmân! Sen nîmetlerini ve lütuflarını bolca ihsan ederek ve belaların ile zorluklarının kalkması hususunda muradıma erdirerek bana rahmet eyle!

Yâ Rahîm! Cennetine girmem, Sana mânen yaklaşmam ve cemâlini görmem hususunda bana merhamet eyle!

Ey Melik! Ey dünyanın ve âhiretin tam ve mükemmel mânâdaki mülkiyeti Kendisine ait olan! Sen beni değerli nîmetlerine ve büyük mülkiyetlerine ulaşmam için ciddî mânâda çalışkan eyle!

Yâ Kuddûs! Sen beni bütün ayıplardan ve fenalıklardan arındır, günahlardan ve kötü işlerden tertemiz eyle!

Ey Selâm! Sen beni her türlü kötü sıfattan selâmete çıkar ve beni kalb-i selîm ile Sana kavuşanlardan eyle!

Ey Mü'min! Sen beni en büyük feryatların kopacağı günde azabında emin eyle ve Sana karşı ziyade îman husûsunda Bana en bol nasibi ihsan eyle!

Yâ Müheymin! Senin beni gözetdiğine dair, beni görüp gözeten bir şâhit eyle, bana emanet ettiklerini ve sana verdiğim sözleri koruyup gözeten bir kul eyle!

Ey Azîz! Sen beni Senin huzurunda Senin izzetine karşı en zelil durumda olduğunu bilenlerden eyle ve beni Senin katında en aziz olan kulların amelleriyle meşgul eyle!

Yâ Cebbâr! Sen benim tüm hallerimi muradına muvafık kılarak kusurlarımı telâfi eyle ve beni kullarına karşı zorbalık yapmaktan muhafaza eyle!

Yâ Mütekebbir! Sen beni, büyüklüğün karşısında mütevâzi olup hükmüne ve kaderine boyun eğenlerden eyle!

Ey Hâlik! Sen benim kalbimde ibadetlere muvaffakiyet kabiliyeti halk eyle ve mahşer günü kullarının arasında, onların peşime düşüp haklarını arayacakları hale düşmemden muhafaza eyle!

Yâ Bâri'! Sen beni mahlûkatın en hayırlılarından eyle ve beni düzgün ve güzel ahlak ile mütehalık eyle!

Yâ Musavvir! Sen beni gerçek mânâda ubûdiyyetin sûretiyle şekillendir ve rubûbiyyetinin marifetinin nurlarıyla münevver eyle!

Ey Ğaffâr! Büyük küçük tüm günahlarımı, üzerime hücum eden gafletleri ve içimden geçen vesveseleri mağfiret eyle!

Yâ Kâhhâr! Beni ezici gücüne şâhit eyle ve mekrinden emin eyleme (her an bana azap edebileceğin şuuru benden uzak eyleme)!

Yâ Vehhâb! Beni, Senin rızana ulaştıracak kadar bol bahşişlerinden bana hibe eyle!

Yâ Razzâk! Sen bana faydalı bir ilim, geniş ve helal rızık ihsan eyle!

Ey Fettâh! Sen bana saadet kapılarını aç ve Seni arzulayan dostlarının hakîkatlerine ulaşmayı nasib eyle!

Yâ Alîm! Sen bana Senin benden râzı olacağın kadar ilimlerinden talim eyle, benim hakkımda bildiklerinden dolayı beni muâhaze eyleme!

Yâ Kâbîd! Yâ Bâsıt! Sen nefsin isteklerinin peşine düşmekten beni çek al ve Senin ünsiyetinin esintilerini teneffüs etme husûsunda emelimi geniş eyle!

Yâ Hâfid! Yâ Râfi'! Senin sevdiklerini aramam için arzumu (nefsimi) bana boyun eğdir. Sana mânen yakın kılıp makamına sığdırarak beni refeyle (yücelt)!

Yâ Mu'izz! Yâ Müzill! Beni tevhid ve îmânın izzetiyle aziz eyle, şeytanın izlerine uydurarak zelil eyleme!

Yâ Semî! Sen bana kendilerinde hayır bildiğin kimselere işittirdiğin ince ilimleri duyur ve beni bütün emir ve yasaklarında Senin işitme ve görme sıfatlarını gözetenlerden eyle!

Yâ Basîr! Sen beni dînin hususunda hükümler karıştığı zaman gerçeği gören ve bütün yasaklardan sakınma hususunda tam basiret sahibi olan bir kul eyle!

Yâ Hakem! Sen beni iradenin hükmüne hakkıyla teslim olan ve şerî'atının hükümlerine son derece tazim eden bir kul eyle!

Yâ Adl! Sen beni bütün amellerinde adaleti gözeten ve ihsan mertebelerinde terakkî ederken nihâî emeline erişen kullarından eyle!

Yâ Latîf! Kaza ve kaderinde (Benim hakkında yazdıklarında) Sen bana lütfunla muamele eyle, iyiliğinden ve nîmetlerinden bana bol hisse taksim eyle!

Yâ Habîr! Sen beni gizli ayıplarından haberdar olan ve bütün günahlarından mağfiret talep eden bir kul eyle!

Yâ Halîm! Sen beni hılm (acele etmeme ve yumuşak davranma) ahlâkı ile mütehallık eyle ve beni ilmin hakikatleriyle mütahakkık eyle.

Yâ Azîm! Sen ki mütefekkirlerin vehimleri Senin büyüklüğünü kavrayamayacak derecede büyük-sün, Sen beni mânevî istikrar sahibi dostlarının makamlarında terakkî hususunda büyük himmetli eyle!

Yâ Ğafûr! Sen benim için bütün hatâ ve günahlarımı mağfiret eyle ve Senin rızanı kazanma hususunda rağbet ettiğim en yüksek noktaya beni bâliğ eyle!

Yâ Şekûr! Sen beni şahsıma lütfettiğin bunca nîmetlerine karşı çok şükreden ve bütün iyiliklerini tam mânâsıyla hatırlayan bir kul eyle!

Yâ Aliyy! Ey yücelik ve celâl sıfatlarını hak eden yegâne Zât! Sen beni kendi katında kemal derecelerinin en yükseklerine ulaşanlardan eyle!

Yâ Kebîr! Sen ki büyüklüğüne izafetle bütün büyüklerin hakir kaldığı bir Zât'sın. Sen beni âhiret-teki büyük mülk ile seçkin kılınan o büyüklerden eyle!

Yâ Hafîz! Sen beni azabını gerektiren günahlara düşmekten muhafaza eyle ve Sen beni, bana kitâ-bından ezberlettiğin âyetleri hakkıyla ezberleyip koruyan bir kul eyle!

Yâ Mukît! Sen bana görünen görünmeyen en güzel azıkları ihsan eyle ve bütün vakitlerde tâatına karşı bana yardım eyle!

Yâ Hasîb! Sorgu sual başlamadan önce bana kendimi muhasebe edebilmemi nasib eyle ve bütün hallerimde bana kifâyet eyle!

Yâ Celîl! Sen ki yücelik taslayan her varlık celâli karşısında ezilip kalmış olan Zât'sın. Sen bana yüce Zâtının heybeti ve celâli karşısında istikrarlı bir makamda yerleşmeyi nasip eyle!

Yâ Kerîm! Sen beni tâatına ve muhabbetine kavuşturularak ikrama mazhar kılınmış kullarından eyle ve Sen bana cennetinde ve mânevî civarında keremli cemâline bakma şerefini ikram eyle!

Yâ Rakîb! Sen bana, beni günahlardan engelleyecek kadar Seni murâkabe edebilmeyi nasip eyle, gaflet ve unutkanlık sebeplerini giderecek kadar da yakınlığımı müşâhede edebilmeyi ihsan eyle!

Yâ Mücîb! Sana en güzel isimlerinle dua edip Senden isteyen kuluna icâbet eyle, Sen beni daveti-ne icâbet edip rasûllerine ittibâ eden kullarından eyle!

Yâ Vâsî! Sen ki herşeyi rahmetinle ve ilminle kuşattın, bana da rahmetinden ve ilminden en bol hisseyi ve en mükemmel bölümü ihsan eyle!

Yâ Hakîm! Sen ki hiçbir şey hikmetinin dairesinden dışarıda kalmayan bir Hakîm'sin! Sen beni güzel işleri yapmaya ve çirkin işleri bırakmaya sevkedecek bir hikmet bana bahşeyle!

Yâ Vedûd! Ey velîlerini ve seçkin mukarreb kullarını seven Zât! Sen benim kalbimde Sana karşı büyük bir sevgi halk eyle, müminlerin kalplerine de benim sevgimi ilkâ eyle!

Yâ Mecîd! Ey şânı yüce ve ihsânı bol olan! Sen bana bir insanın ulaşması mümkün olan ululuk makamlarının nihâî noktasını ihsan eyle!

Yâ Bâ'is! Sen bana gizli hazînelerinden hayırlı düşünceler gönder, diriltileceğim günde beni bol ecirle ve güzel ikramla sevaplandır.

Yâ Şehîd! Sen beni Senin herşeye şâhit olduğunu bilerek haramlardan sakınan ve (kimsenin ne dediğine îtibar etmeyip) sadece Senin ilminle yetinen bir kul eyle!

Yâ Hakk! Senin tevhidinin hakîkatlerinden yüce bir hakîkate ulaşabileceğim husûsundaki umudumu gerçekleştir, Sen beni Senin hakkını yerine getirme gayretiyle ve koyduğun sınırlarda durabilmekle meşgul eyle!

Yâ Vekîl! Sen beni bütün işlerde ancak Sana güvenenlerden eyle, göz açıp kapayacak kadar hatta ondan da az bir zaman dahî beni nefsimle havale etme!

Yâ Kaviyy! Sen beni her türlü tâat ve ihsan ile amel etme gücüne sahip eyle, nefsimin şerrinden ve her şer sahibinin şerrinden beni vikâye eyle!

Yâ Metîn! Sen benim dînimi sağlam, şüphesiz inancımı da güçlü ve muhkem eyle!

Yâ Veliyy! Sen beni kendi dostluğuna kavuşturarak hakîkî veli eyle, haklarını gözetme hususunda da vefî (vefâkâr) eyle!

Yâ Hamîd! Sen beni Sana hamdeden ve şükreden kullarından eyle ve beni hamd sancağı altında toplanacak nebîler, sıddıklar, şehitler ve sâlihler zümresinde haşr eyle!

Yâ Muhsî! Ey her şeyi sayan, kavrayan ve miktarını bilen! Sen beni Senin isimlerini anlayarak, kavrayarak ve kuşatarak sayıp okuyanlardan eyle!

Yâ Mübdî'! Yâ Mu'îd! Sen beni (her işine) kendi arzu ve ihtiyârıyla Senin sevdiğin şeylerle başlayan ve samimiyetle ancak Sana îtimad edip fakirliğini îtiraf ederek (her işin sonunda) Senin kapına dönenlerden eyle!

Yâ Muhyî! Yâ Mümît! Tevhîdinin ve marifetinin varlığını hissettirerek kalbimi ihya eyle, azame-tini ve heybetini müşâhede ettirerek nefsimin ölmesini nasib eyle.

Yâ Hayy! Sen beni tertemiz bir hayat ile ihyâ eyle, Sen bana muhabbetinin şarabından en tatlısını nasib eyle!

Yâ Kayyûm! Sen bana kayyûmiyyet sıfatını güzel anlamayı lutfederek kendi işlerimi kendim yönetmeye kalkmamdan kaynaklanan sıkıntıdan kurtulmayı nasib eyle ve her zorun kendisiyle kolaylaşacağı kadar, Senin lütuflarını müşâhede edebilmemi lütfeyle!

Yâ Vâcid! Sen bana Kendi cömertliğinden son derece büyük bir lütuf bulmamı ve hakîkî varlık kazanmamı nasib eyle ve beni Senin birliğini anlayabilme noktasında tastamam bir bahşîş ve ihsana nail eyle!

Yâ Mâcid! Ey sıfatları ulu ve isimleri pek güzel olan Zât! Sen bana en yüce makamlara beni ulaştıracak derecede ulu bir himmet (ve azim) ihsân eyle!

Yâ Vâhid! Sen beni vahdâniyyetinin (birliğinin) varlığını tevhîd eden ve ferdâniyyetinin (tekliğinin) müşâhadesiyle teyid olunan bir kul eyle!

Yâ Samed! Sen bana devamlı Seninle huzur halini iktizâ edecek bir riyâzât nasib eyle ve Sen beni bütün işlerde, himmetini Sana ulaşmaya sarfeden kullardan eyle!

Yâ Kâdir! Sen bana ibâdetler yapmaya elverişli bir kudret ve muhâlefetleri irtikâb etmeye engel olacak bir kuvvet nasip eyle!

Yâ Muktedir! Sen ki bütün yaratıklar, Kendi yönetimi altında bulunan Zât'sın. Sen beni iktidârına ve heybetine şâhit kılarak, bütün duruşlarında ve hareketlerinde huzurunda takınılması gereken edebe riâyet edenlerden eyle.

Yâ Mukaddim! Yâ Muahhir! Sen beni selam yurduna (cennete) en önce gidenler içerisinde öne geçenlerden eyle ve günahlar kazanması sebebiyle helak olanlarla birlikte beni tehir eyleme (cennetten geri bırakma)!

Yâ Evvel! Yâ Âhir! Sen beni Kendi katında öne geçenlerin en ilkleri arasında kaydeyle ve sonunun yakîn ehlinin (şüphesiz îman sahiplerinin) sonları gibi olmasını nasib eyle!

Yâ Zâhir! Yâ Bâtu! Dînin vazîfelerini güzelce işleterek zâhirimi (dış görünüşümü) tahsin eyle (güzelleştir), yakînî îmânın derin hakikatlerine ulaştırarak da bâtınımı (iç âlemimi) tezyin eyle (süsle)!

Yâ Vâlî! Hidâyetinle Sen bana dostluğunu nasib eyle ve Sen beni seçkin kullarından ve vilâyet ehlinin (dostluğuna layık olanlardan) eyle!

Yâ Mûte'âlî! Ey sonradan yaratılmışlara benzemekten yüce olan Zât! Sen bana karanlıkları aydınlatacak ve müşkil işleri vuzuha kavuşturacak derecede, yüceliğinin müşâhedesini nasib eyle!

Yâ Berr! Sen beni Kendi nezdinde çok takva sahibi makbul ve iyi bir kul eyle, Senin bana ihsan edeceğin lütuflarından da beni râzı ve hoşnut eyle!

Ey Tevvâb! Sen bana yasaklarına karşı bende bir meyil ve eğilim bırakmayacak derecede nasûh bir tevbe ile Sana dönmek nasib eyle!

Yâ Müntakim! İşlediğim zelleler sebebiyle benden intikam alma, sözlerin ve fiillerin düzgün olanlarına beni muvaffak eyle!

Yâ Afüvv! Fazlıyla ve ihsânıyla beni affeyle ve bana kereminle ve minnetinle muâmele eyle!

Yâ Raûf! İki cihanda da benim hakkımda esirgeyici ve acıyıcı ol, müminlere karşı esirgeyici olma hususunda bana büyük bir nasip ve dolgun bir hisse taksim eyle!

Yâ Mâlike'l-mülk! Ey mülkün yegâne sahibi! Helak yollarına girmekten Sana sığınırım (Sen beni muhâfaza eyle)!

Yâ Ze'l-Celâli ve'l-İkrâm! Sapıtmaktan ve günaha düşmekten beni muhafaza eyle!

Yâ Muksıt! Lütf-u kereminle beni bütün hallerimde adâletle davranmaya muvaffak eyle, fakat Sen bana adâletinle muâmele eyleme(yip lütfunla muamele eyle)!

Yâ Câmî! Maddî ve mânevî bütün dağınıklarımı Kendi huzûrunda cem' u'l-cem (Senin cemâlini müşâhede vaktinde nefsin kendisini tamamen kaybetmesi) makamında (bir araya getirip) cem eyle, (âhirette herkesin toplanacağı) cem gününde mânevî yakınlığını ve cemâline bakabilmeyi bana nasip eyle!

Yâ Ğaniyy! Sen beni keremine ve lütfuna muhtaç olduğumun şuuruna erdirerek zengin eyle ve Sana geleceğim günde bana şefkatle muamele ederek ihsanlarını ve güzelliklerini eksik eyleme!

Yâ Muğnî! Bana ancak Sana yönelmeyi nasib ederek beni bütün âlemlerden ayırıp zengin eyle ve samîmî bir tevekkül ile Sana güvenmeyi becertirerek bütün işlerimde bana yardım eyle!

Yâ Mâni! Lütf-u inâyetinle eşrârın şerrini benden meneyle ve husn-ü riâyetinle (beni güzelce koruyarak) günahlara girişmekten beni hıfzıyla!

Yâ Dârr! Yâ Nâfi! Sen beni âhireti ararken dünyasına zarar vermeyi göze alabilen ve âhiret menfaatlerini müşâhede edebilmek için isteğini ve arzusunu bırakabilen kullarından eyle!

Yâ Nûr! Ey göklerin ve yerlerin ahâlisini irşad eden nûrun sâhibi! Bana kulların içerisinde kendisiyle birlikte (güven içerisinde ve aydınlatıcı bir şekilde) gezebileceğim güçlü bir nur ihsan eyle!

Yâ Hâdî! Sen beni amellerin en güzeline hidâyet eyle ve hallerin en şerefliyle tezyin eyle!

Yâ Bedî! Kıyassız ve misalsiz bir şekilde gökleri ve yeri eşsiz yaratan Zât! Sen bana bütün karışıklıkları ortadan kaldıracak ve bütün müşkülleri vuzuha kavuşturacak eşsiz hikmetlerinden bazı ilimler ihsan eyle!

Yâ Bâkî! Sen ki bekâsının nihayeti ve sonu olmayan Zât'sın. Bana da bekâbillâh (nefsin kötü sıfatlarını tükettikten sonra **Allâh**'ın râzı olduğu iyi sıfatlarla yeniden sürekli var olma) makamından bolca nasip bahşeyle!

Yâ Vâris! Sen beni husûsî kullarının mîraslarından değerli bir makam ile seçkin kıl ve fazl-u kereminle beni na'îm cennetinin vârislerinden eyle!

Yâ Raşîd! Sen beni tâatına ve muhabbetine irşad eyle ve beni, tevhîdinin ve marifetinin yoluna kullarını irşad eden bir mürşid eyle!

Yâ Sabûr! Sen beni ibadetlerine devam ve günahlarından sakınma hususunda sabırlı eyle, bela ve âfiyet hallerinde de (tahammülsüzlük ve şımarıklık yapmamak için) hakkıyla sabreden bir kul eyle!"

(İbnü Abbâd en-Nefzî el-Endelüsî, Keyfiyyetü'd-dü'â bi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:143-152, -Buğyetü'l-Mürîd'in zeylinde basılan nüsha- / Dâru'l-Feth 2014 Ürdün-Amman)